

ОБУЧЕНИЕ ЗА УЧИТЕЛИ

ПРЕПОДАВАНЕ НА КОМУНИКАЦИЯ, СЪТРУДНИЧЕСТВО И ОТГОВОРНО ГРАЖДАНСТВО

Co-funded by
the European Union

2024-1-ES01-KA220-SCH-000244626

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

ПРИЛОЖЕНИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ МЕТОДИ

Модул 1

ДИГИТАЛНА БЕЗОПАСНОСТ И ГРАМОТНОСТ

12 стр.

Модул 2

МЕДИЙНА ГРАМОТНОСТ И КРИТИЧНО МИСЛЕНЕ

102 стр.

Модул 3

ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕЖДУЛИЧНОСТНИТЕ УМЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ

136 стр.

Модул 4

ПСИХИЧНО ЗДРАВЕ В ДИГИТАЛНАТА ЕРА И СТРАТЕГИИ ЗА ДИГИТАЛНО БЛАГОПОЛУЧИЕ

185 стр.

Модул 5

ИЗПОЛЗВАНЕ НА СОЦИАЛНИТЕ МЕДИИ И ИНТЕРНЕТ В ОБРАЗОВАНИЕТО

208 стр.

Модул 6

СЪЗДАВАНЕ НА ПОЗИТИВНА УЧЕБНА СРЕДА

239 стр.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ПАРТНЬОРИ

ВЪВЕДЕНИЕ

Добре дошли в програмата за обучение на учители „PeerCo“!

С огромно удоволствие ви представяме програмата за обучение на учители „PeerCo“ - иновативно преживяване за професионално развитие, предназначено за учители на ученици на възраст от 15 до 19 години. Тази програма е част от инициативата „PeerCo - Подпомагане на учениците от средните училища в борбата срещу изкривяването на реалността, причинено от социалните медии, чрез сътрудничество“ - стратегическо партньорство в областта на училищното образование, съфинансирано от Европейския съюз чрез програмата „Еразъм+“. PeerCo обединява разнообразна мрежа от училища, НПО, компании и експерти по обучение от Испания, Италия, България, Сърбия, Турция и Литва. Заедно ние предоставяме на педагозите инструменти и нагласи, които да помогнат на младите хора да се развиват като отговорни дигитални граждани.

Обучителната програма е разработена с цел да укрепим дигиталната и медийната грамотност на учителите, като същевременно подобри способността им да насърчават критичното мислене, емоционалното благополучие и значимото социално ангажиране - както онлайн, така и офлайн.

Тя се занимава с едно наболяло предизвикателство в днешните класни стаи: дълбокото влияние на социалните медии върху самооценката, комуникативните умения и социалното поведение на учениците, което често остава незасегнато в официалните учебни програми.

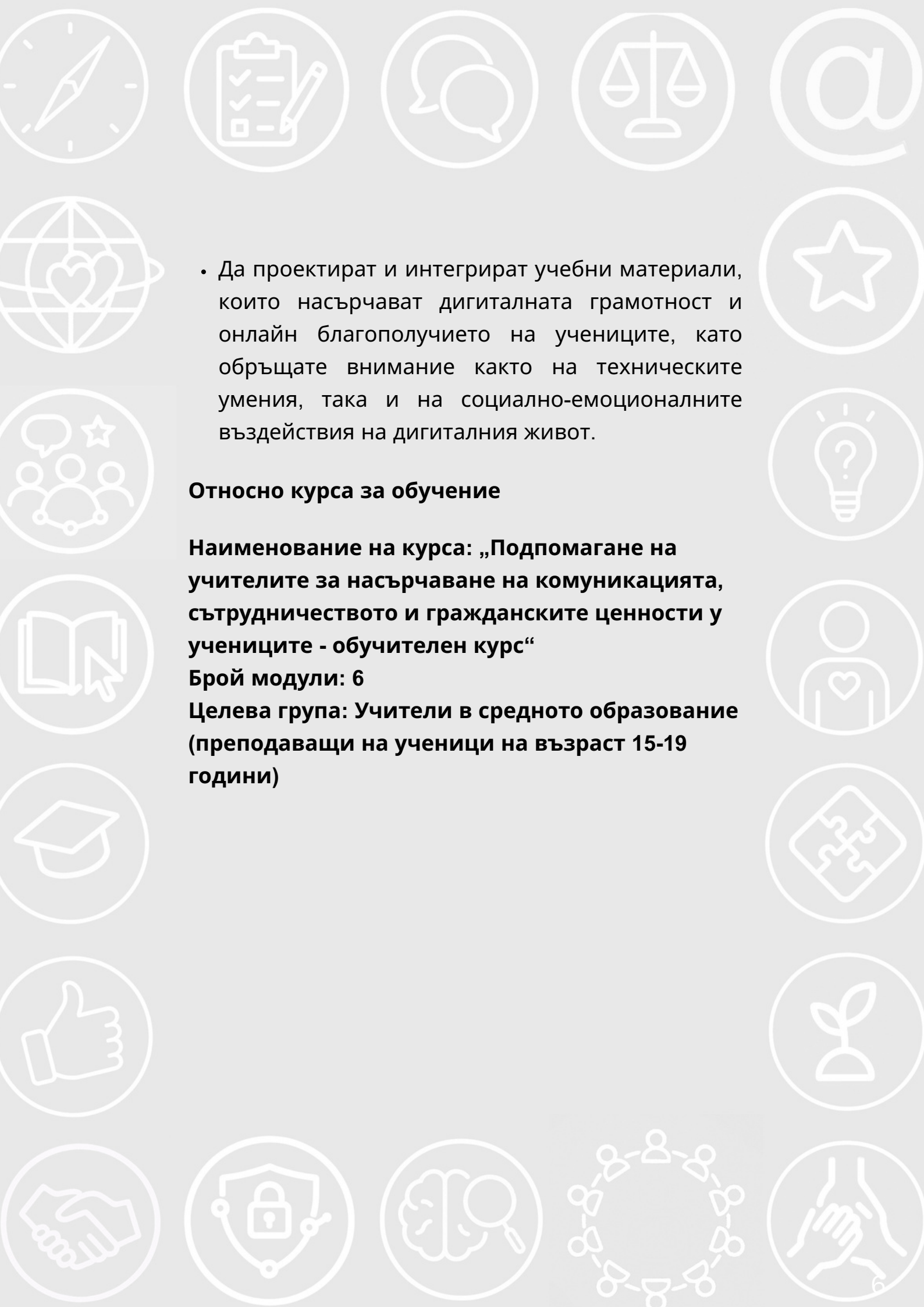
Вместо да позволява тенденциите в социалните медии тихо да определят динамиката в класната стая, PeerCo дава възможност на учителите да насочват учениците към по-здравословен, по-съзнателен и отговорен дигитален живот.

Чрез участието си в програмата за обучение на учители PeerCo педагозите не само ще подобрят собствената си дигитална и медийна грамотност, но и ще придобият практически стратегии за подпомагане на учениците при ориентирането им в сложния свят на социалните медии. Чрез сътрудничество, размисъл и практическо обучение учителите се превръщат в катализатори на положителна промяна, като помагат на учениците да развият критично мислене, емоционална устойчивост и отговорни дигитални навици, които са от съществено значение за живота в 21-ви век. PeerCo е повече от програма за обучение; това е споделен ангажимент за овластяване както на учителите, така и на учениците, за да процъфтяват в един свързан свят.

Чрез тази програма учителите ще се научат да:

- Използват и интегрират дигиталните инструменти уверено, за да подкрепят целенасочени, етични и ангажиращи преживявания в преподаването и ученето,
- Анализират критично онлайн съдържанието и подкрепят учениците в разпознаването и противопоставянето на изкривени послания, които засягат тяхното самовъзприятие и емоционално здраве,
- Да организират дискусии и дейности, насочени към проблемите, свързани с натиска за приспособяване към социалните медии, кибертормоза и нереалистичните идеали,
- Да подкрепят развитието на уменията за общуване на учениците извън интернет, тяхната емпатия и социална увереност - както в класната стая, така и извън нея,
- Да предоставят на учениците стратегии за балансиране на живота онлайн и офлайн, като насърчават самосъзнанието, емоционалната устойчивост и социално-емоционалното благополучие,
- Да разработват приобщаващи и сътруднически учебни преживявания, които насърчават гражданските ценности, работата в екип и положителната дигитална култура.

-
- Да проектират и интегрират учебни материали, които насърчават дигиталната грамотност и онлайн благополучието на учениците, като обръщате внимание както на техническите умения, така и на социално-емоционалните въздействия на дигиталния живот.

Относно курса за обучение

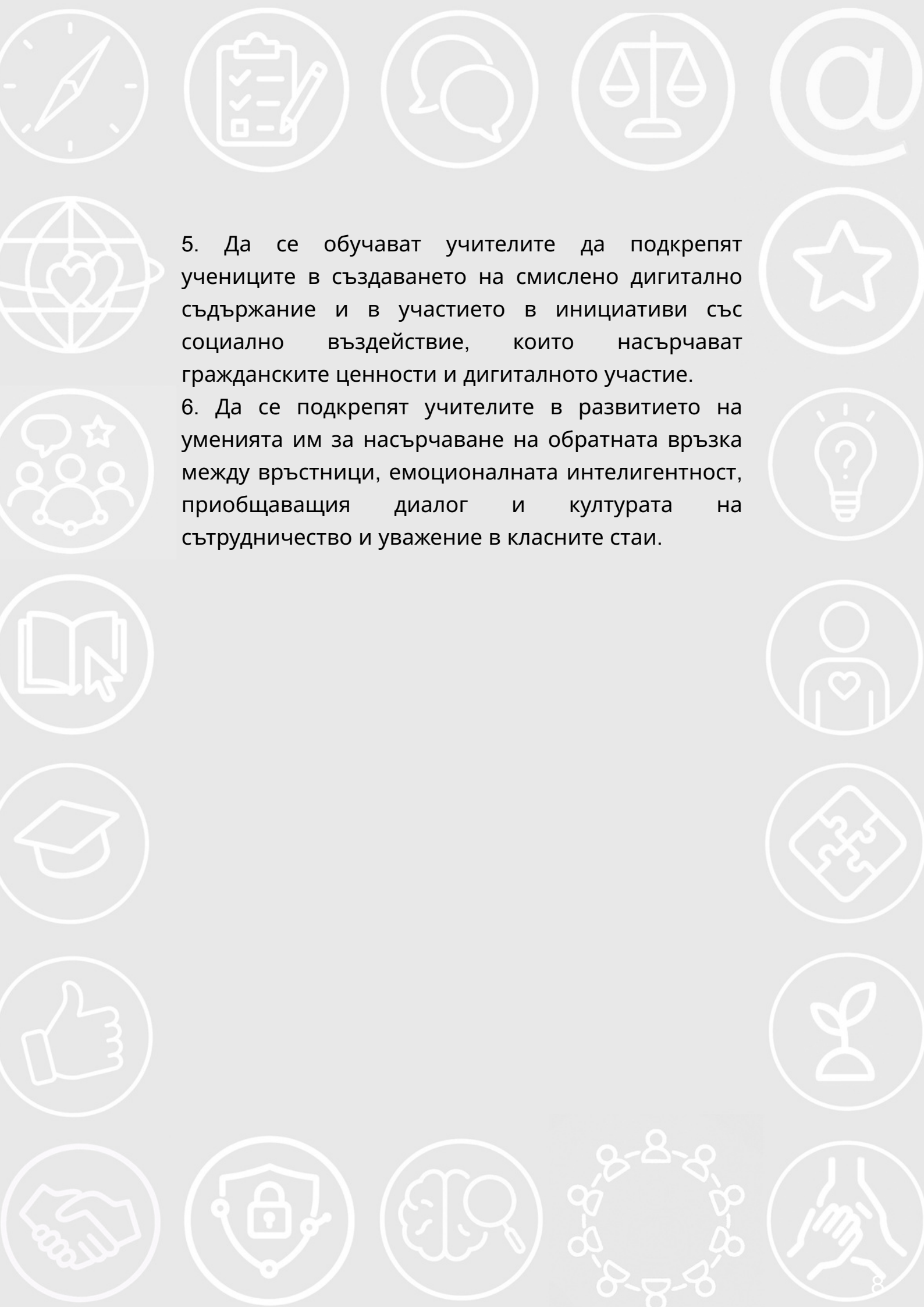
Наименование на курса: „Подпомагане на учителите за насърчаване на комуникацията, сътрудничеството и гражданските ценности у учениците - обучителен курс“

Брой модули: 6

Целева група: Учители в средното образование (преподаващи на ученици на възраст 15-19 години)

ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

1. Да се предоставят на учителите умения и увереност за интегриране на дигитални инструменти по етичен, приобщаващ и смислен начин във всички области на учебната програма.
2. Да се развият уменията на учителите да насочват учениците при оценяването на дигитално съдържание, разпознаването на дезинформация и манипулирани медии, както и при насърчаването на отговорно дигитално гражданство.
3. Да се подпомогнат учителите да разпознават и да реагират на емоционалните и психологическите последици от социалните медии, като например притесненията относно външния вид, натискът от връстниците и дигиталната зависимост.
4. Да се даде възможност на учителите да разработват структурирани дейности и проекти, които насърчават междуличностната комуникация извън интернет, емоционалната устойчивост и работата в екип, както в училище, така и извън него.

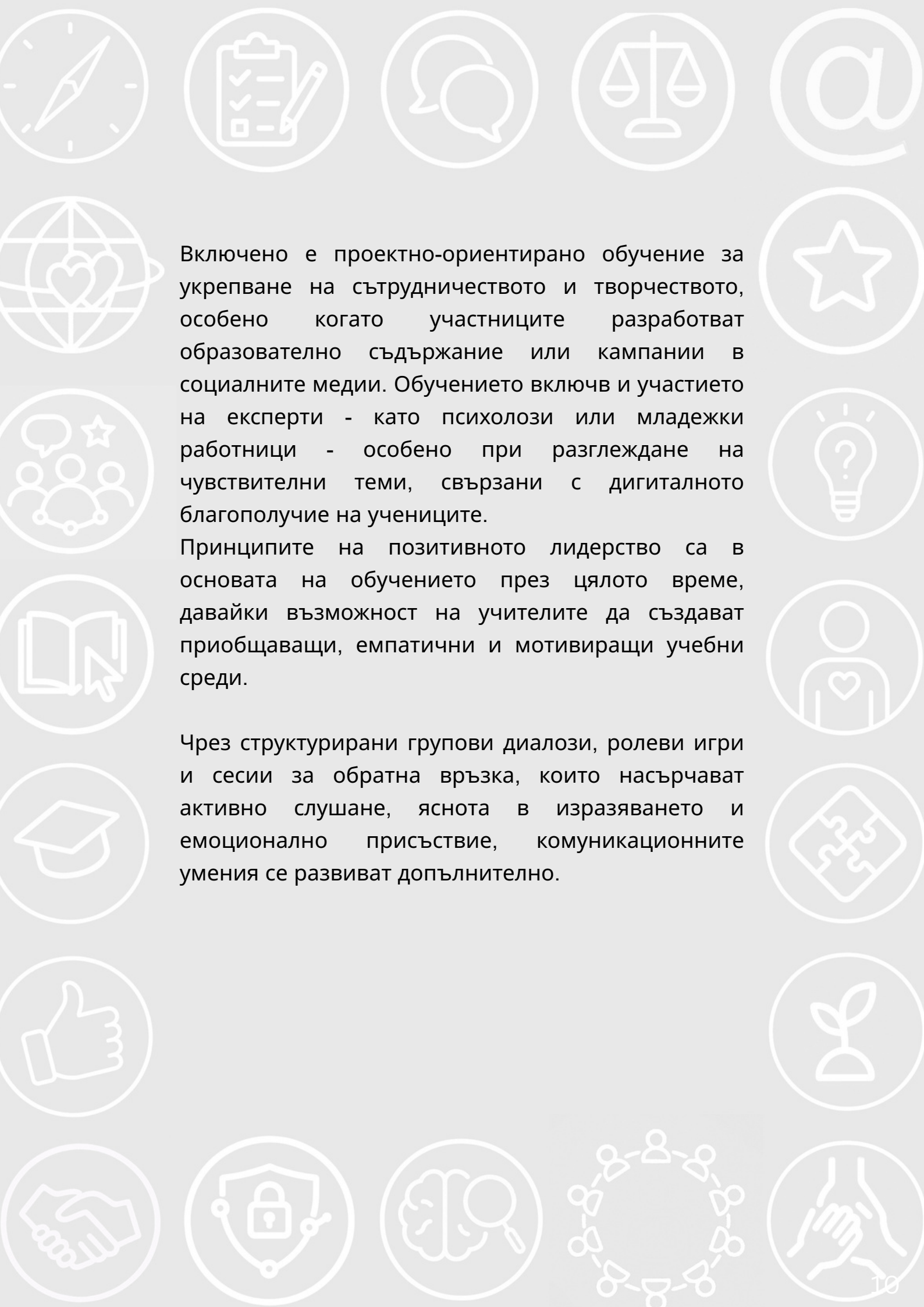
5. Да се обучават учителите да подкрепят учениците в създаването на смислено дигитално съдържание и в участието в инициативи със социално въздействие, които насърчават гражданските ценности и дигиталното участие.

6. Да се подкрепят учителите в развитието на уменията им за насърчаване на обратната връзка между връстници, емоционалната интелигентност, приобщаващия диалог и културата на сътрудничество и уважение в класните стаи.

ПРИЛОЖЕНИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ МЕТОДИ

В обучението на учителите е интегрирана комбинация от интерактивни и практико-ориентирани методи, съобразени с контекста на обучението на възрастни. В модилите по медийна грамотност или дигитална безопасност се прилагат анализ на казуси и структурирани дебати, което позволява на учителите да разгледат реални етични дилеми, да разгледат дезинформацията и да осмислят по-задълбочено поведението в интернет.

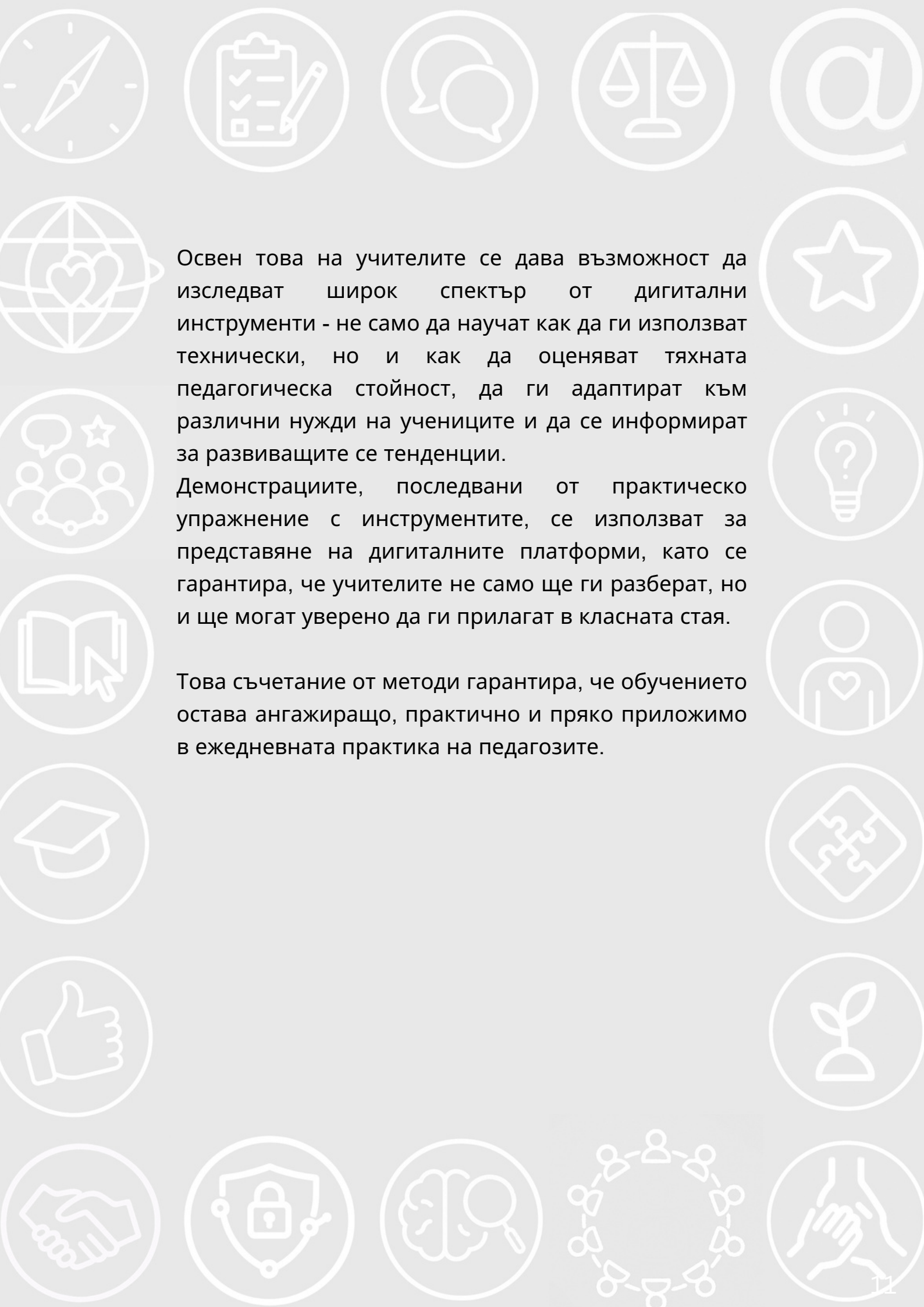
Експерименталното обучение - чрез симулации, ролеви игри и анализ на сценарии - се използва за свързване на теорията с реални ситуации в преподаването, докато практики за размисъл като водене на дневник, обратна връзка от други участници и самостоятелна оценка под ръководството на преподавателя подпомагат по-дълбоко осъзнаване и дългосрочно професионално развитие.

Включено е проектно-ориентирано обучение за укрепване на сътрудничеството и творчеството, особено когато участниците разработват образователно съдържание или кампании в социалните медии. Обучението включва и участието на експерти - като психолози или младежки работници - особено при разглеждане на чувствителни теми, свързани с дигиталното благополучие на учениците.

Принципите на позитивното лидерство са в основата на обучението през цялото време, давайки възможност на учителите да създават приобщаващи, емпатични и мотивиращи учебни среди.

Чрез структурирани групови диалози, ролеви игри и сесии за обратна връзка, които насърчават активно слушане, яснота в изразяването и емоционално присъствие, комуникационните умения се развиват допълнително.

Освен това на учителите се дава възможност да изследват широк спектър от дигитални инструменти - не само да научат как да ги използват технически, но и как да оценяват тяхната педагогическа стойност, да ги адаптират към различни нужди на учениците и да се информират за развиващите се тенденции.

Демонстрациите, последвани от практическо упражнение с инструментите, се използват за представяне на дигиталните платформи, като се гарантира, че учителите не само ще ги разберат, но и ще могат уверено да ги прилагат в класната стая.

Това съчетание от методи гарантира, че обучението остава ангажиращо, практично и пряко приложимо в ежедневноната практика на педагозите.

МОДУЛ №1

Дигитална безопасност и грамотност

Този модул предоставя на учителите необходимите знания и инструменти за насърчаване на дигиталната безопасност и отговорното поведение в дигиталната среда сред учениците. Той поставя акцент върху развитието на умения за дигитална грамотност, включително защита на личните данни, разбиране на сигурността на паролите, превенция на кибертормоза, разпознаване на онлайн измами, насърчаване на безопасни онлайн навици и етично използване на технологиите.

Модул 1:

Дигитална безопасност и грамотност

Ключови думи: дигитална грамотност, дигитална безопасност, кибертормоз, онлайн поверителност, медийна грамотност, дигитален отпечатък, онлайн етика, отговорно използване на технологиите, дигитална устойчивост

Обхват

Този модул обхваща ключови концепции и стратегии за работа в класната стая, с които да се научат учениците как да се ориентират в дигиталния свят безопасно и отговорно. Той разглежда рисковете и възможностите в онлайн средата и предоставя практически методи за насочване на младите хора към изграждането на здравословна връзка с дигиталните технологии.

Цели на обучението

- Да се подобри разбирането на учителите за принципите на дигиталната безопасност и често срещаните онлайн рискове.
- Да се подкрепи интегрирането на дигиталната грамотност и безопасността в ежедневно преподаване.
- Учителите разбират ключовите принципи на дигиталното гражданство и могат да прилагат ефективни методи за подпомагане на учениците в практикуването на отговорно, етично и безопасно поведение в онлайн средата.
- Да предостави стратегии за предотвратяване и справяне с дигиталните рискове, включително кибертормоза.

Теоретична основа

В съвременната дигитална ера учителите имат жизненоважна роля, която излиза извън рамките на традиционното образование. Освен предаването на знания, те носят отговорност за формирането на дигитално грамотни, отговорни и безопасни ученици. Тъй като младите хора прекарват все повече време онлайн - често без да осъзнават рисковете - училищата трябва активно да насърчават дигиталната грамотност и безопасността.

Този модул има за цел да предостави на учителите знания и умения за преподаване на отговорно, етично и безопасно поведение онлайн. Дигиталната грамотност вече далеч надхвърля уменията да се ползват компютри; тя включва разбиране на дигиталните права, неприкосновеността на личния живот, киберсигурността, разпознаването на манипулации и развиването на критично мислене. От учителите се очаква не само да следват технологичните промени, но и да спомогнат за създаването на отговорна дигитална култура в училищата.

Цифровата грамотност включва идентифициране на релевантна информация, анализиране на онлайн съдържание и оценяване на неговата достоверност. Учениците трябва да се научат да разграничават надеждни източници, да разпознават манипулативна или невярна информация и да защитават своите данни и самоличност. Разбирането на собствения дигитален отпечатък - следата, оставена онлайн е от съществено значение. Учителите трябва да насочват учениците да използват инструменти за защита на личните данни, да споделят информация внимателно и да избягват рисковано дигитално поведение.

Паролата е ключова част от онлайн безопасността. Учениците често използват слаби пароли, затова учителите трябва да обяснят как да създават силни такива, да избягват повторенията и да прилагат двуфакторна автентификация. Като сами демонстрират сигурни практики, учителите дават пример за отговорно дигитално поведение.

Кибертормозът е друг нарастващ проблем - често невидим, но дълбоко вреден. Той може да включва обидни съобщения, изолиране, подправени идентичности или споделяне на лични снимки без съгласие. Учителите трябва да могат да откриват и да се справят с такива случаи, като гарантират, че учениците разбират, че насилието в интернет има последствия в реалния свят.

Учениците се сблъскват и с онлайн измами, от фишинг съобщения и фалшиви профили до социално инженерство. Учителите могат да използват примери от реалния живот, за да покажат как да ги разпознават и избягват.

Разпространението на дезинформация и фалшиви новини представлява друго предизвикателство. В епохата на информационното претоварване учениците се нуждаят от умения за критично мислене, за да разграничават фактите от мненията и надеждните от ненадеждните източници. Учителите трябва да насърчават проверката на фактите, дискусиите и независимия анализ.

Освен техническата безопасност, важно е да се изградят здравословни дигитални навици - редовни актуализации на софтуера, използване на антивирусни програми, избор на проверени приложения и баланс между онлайн и офлайн света. Учителите могат да помогнат на учениците да размишляват върху своето дигитално поведение и да разпознават кога е необходим дигитален детокс.

Също толкова важно е етичното измерение на дигиталния живот. Учениците трябва да зачитат авторските права, да избягват плагиатството и да действат отговорно онлайн. Учителите трябва да внушават съзнанието, че свободата на изразяване носи отговорност и че технологиите трябва да се използват в съответствие както със закона, така и с етиката.

Училищата трябва да осигуряват подкрепяща и сигурна дигитална среда, включително обучение на учителите и ясни насоки за интегриране на дигиталните умения в ежедневното преподаване.

Дигиталната грамотност не изисква отделни уроци; тя може да бъде вплетена в съществуващите предмети - в часовете по език може да се обсъжда етика на комуникацията, часовете по ИТ да се фокусират върху техническата безопасност, а гражданското образование да изследва дигиталните права и отговорности.

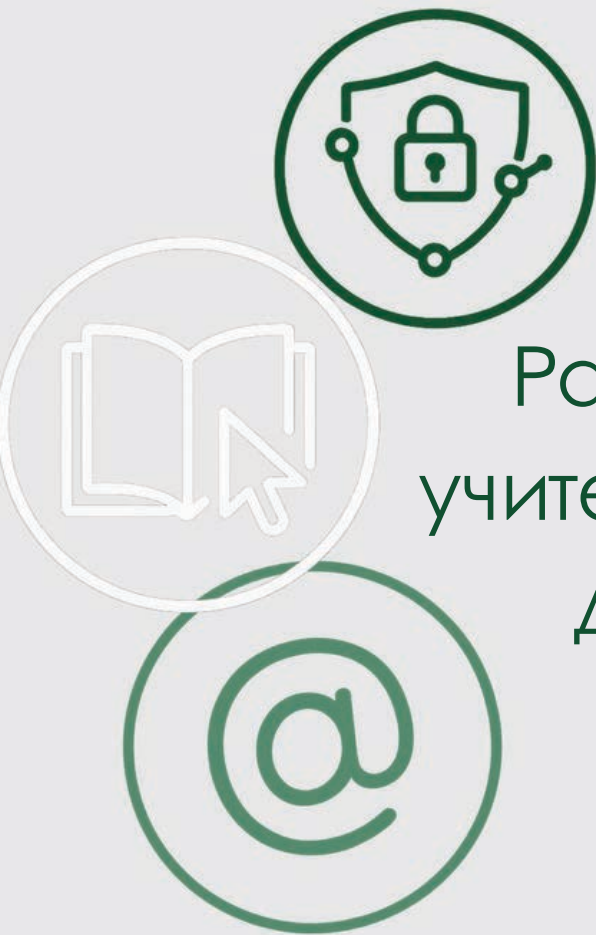
В заключение, обучението по дигитална грамотност и безопасност трябва да бъде всеобхватно, непрекъснато и съобразено с възрастта. Учителите, чрез знания, личен пример и педагогически подход, изпълняват ключова роля в насочването на учениците към критично и отговорно използване на технологиите. Единствено чрез сътрудничество между учители, ученици, родители и училища можем да създадем безопасна, информирана и етична дигитална общност.

Теми / Раздели	Резултати от обучението
1. Развитие на уменията на учителите за използване на дигитални инструменти	• Учителите могат уверено да прилагат дигитални инструменти и технологии за разработване, провеждане и оценяване на дейностите по преподаване и учене. • Учителите могат да демонстрират грамотност в областта на изкуствения интелект, като критично оценяват възможностите, ограниченията и етичните последствия от изкуствения интелект и целенасочено интегрират приложенията на изкуствения интелект в своята преподавателска практика.

Теми / Раздели	Резултати от обучението
2. Разбиране на дигиталните отпечатъци и онлайн идентичността Разгледайте как се създават дигиталните отпечатъци, тяхната трайност и важността на отговорното управление на онлайн идентичността.	• Учителите могат да обяснят какво представлява дигиталният отпечатък и да анализират неговите дългосрочни последици. • Учителите могат да насочват учениците в създаването и поддържането на положителна онлайн идентичност.
3. Поверителност, сигурност и управление на лична информация Научете за защитата на лични данни, разпознаването на онлайн заплахи и най-добрите практики за поддържане на цифрова поверителност и сигурност.	• Учителите могат да идентифицират често срещани рискове и заплахи за поверителността онлайн. • Учителите могат да инструктират учениците относно практически стъпки за защита на лични данни и осигуряване на сигурността на онлайн акаунти. • Учителите знаят как да насърчават безопасни практики за споделяне на информация в социалните медии и други онлайн платформи.

Теми / Раздели	Резултати от обучението
4. Кибертормоз и етика на онлайн комуникацията Разберете формите и въздействията на кибертормоза, разработете стратегии за предотвратяването му и насърчавайте уважителна и етична онлайн комуникация.	• Учителите разпознават различни форми и признаци на кибертормоз. • Учителите знаят как да прилагат стратегии за предотвратяване и справяне с кибертормоза в класната стая. • Учителите знаят как да насърчават уважителна и етична онлайн комуникация сред учениците.

Заключение: В съвременния дигитален свят учителите изпълняват жизненоважна роля в насочването на младите хора към отговорно, безопасно и етично използване на технологиите. Освен преподаването на съдържание, те наставляват учениците да станат критични и осведомени дигитални граждани. Дигиталната грамотност надхвърля техническите умения - тя включва анализиране на информация, разпознаване на манипулации и защита на личните данни. Този модул за обучение на учители дава на педагозите умения да помагат на учениците да се справят с рискове като кибертормоз, кражба на данни, фалшиви новини и измами чрез практически примери от реалния живот. Той набляга на разбирането на собствения дигитален отпечатък и изграждането на положителна онлайн идентичност, основана на уважение и етично поведение. Учителите се насърчават също така да насърчават отговорната комуникация, зачитането на авторските права и почтеността в интернет. Училищата трябва да подкрепят учителите чрез обучение и да интегрират дигиталната грамотност във всички предмети. В крайна сметка този подход насърчава култура на безопасност, отговорност и творчество, подготвяйки учениците за живота и работата в 21-ви век.

ТЕМА № 1

Развитие на уменията на учителите за използване на дигитални инструменти

Резултати

- Учителите могат уверено да използват дигитални инструменти и технологии за разработване, провеждане и оценяване на учебни дейности. Учителите могат да демонстрират грамотност в областта на изкуствения интелект, като критично оценяват възможностите, ограниченията и етичните последствия от неговото използване и целенасочено интегрират приложенията на изкуствения интелект в своята преподавателска практика.

Кратко теоретично описание

Медийната грамотност включва способността за критичен анализ, оценка и създаване на медийно съдържание. Учителите играят ключова роля в овластяването на учениците да разграничават надеждни източници от дезинформация, което оказва пряко влияние върху развитието на тяхното критично мислене и дигитално гражданство.

Тази дейност използва опитното учене, за да даде възможност на учителите да създадат практичен инструмент (списък с въпроси), който може да бъде незабавно приложен в класната стая. Теоретичната рамка на тази дейност се основава на няколко ключови аспекта: критично мислене, оценка на информационните източници, етично използване на медиите и дигитална грамотност.

Критичното мислене включва способността да се идентифицират релевантни факти, да се анализира контекстът, да се разпознават потенциални пристрастия и да се правят заключения, основани на доказателства. Анализирането на дигитално съдържание в класната стая помага на учениците да разграничават факти от мнения, обективна информация от субективни интерпретации и автентични данни от фалшиви или манипулативни елементи.

Дейност 1

ИСТИНА ИЛИ МАНИПУЛАЦИЯ

Препоръчителна продължителност на дейността: 60 минути

Индивидуална/Групова: Работа в екип

Описание на дейността

Въведение (10 минути): Обучителят представя целта на дейността - развиване на критично мислене и способност за разпознаване на дезинформация.

Показват се примери за различни дигитални източници: статии, публикации в социални медии, блогове и сензационни заглавия. Обясняват се основните индикатори за манипулация: заглавия, привличащи кликове, непроверени източници, селективна информация и манипулативни изображения.

ТЕМА № 1

Развитие на уменията на учителите за използване на дигитални инструменти

Работа в екип (25 минути): Учителите се разделят на малки групи и им се възлагат конкретни цифрови източници. Използвайки лаптоп, таблет или смартфон, те анализират съдържанието. Всяка група идентифицира елементи, които могат да бъдат манипулативни или подозрителни, обсъжда целта на публикацията и кой има полза от нея, и записва своите наблюдения.

Създаване на инструмент за класната стая (15 минути): Въз основа на анализа екипите създават списък с въпроси за учениците. Списъкът помага на учениците да оценят критично надеждността на информацията и качеството на източниците. Примерни въпроси: „Кой е авторът?“, „Какви доказателства се предоставят в текста?“, „Потвърждават ли други източници тази информация?“

Презентация и дискусия (10 минути): Екипите представят своите списъци и анализи, споделят опит и съвместно определят най-добрите практики. Обучителят модерирa дискусията, подчертава ключовите изводи и ги свързва с преподавателската практика.

Размисъл (5 минути): Участниците размишляват върху собствените си практики и дигитални навици, както и върху това как могат да приложат придобитите инструменти и стратегии в класната стая.

Резултат(и):

- Учителите могат уверено да прилагат дигитални инструменти и технологии за проектиране, реализиране и оценяване на дейностите по преподаване и учене.
- Учителите могат да демонстрират грамотност в областта на изкуствения интелект, като критично оценяват възможностите, ограниченията и етичните последствия от изкуствения интелект и целенасочено интегрират приложенията на изкуствения интелект в своята преподавателска практика.

Обстановка и материали

В тази дейност учителите използват различни дигитални източници - статии, блогове и публикации в социалните медии - за да анализират и идентифицират манипулативни елементи. Лаптоп, таблет или смартфон позволяват практическа проверка на фактите и проучване на допълнителни източници в реално време. Печатни примери и хартия с химикалки се използват за отбелязване на наблюдения и идентифициране на ключови индикатори за дезинформация. Материалът е структуриран така, че участниците да могат да го прилагат директно в класната стая: те създават списък с въпроси за учениците, за да подпомогнат критичната оценка на информацията.

Чрез групова работа и дискусия учителите обменят наблюдения, свързвайки теорията с практиката и гарантирайки, че материалът е практичен, адаптивен и незабавно приложим.

Материали и устройства:

Лаптоп, таблет, смартфон, примери за дигитални източници, хартия и химикалки за бележки, шаблон за списък с въпроси.

Използван педагогически подход

- Анализ на казуси и структурирани дебати - участниците анализират реални дигитални източници и дезинформация, обсъждат етични дилеми и потенциални последствия.
- Учене чрез преживяване - работата в екипи и провеждането на практически анализ на статии и публикации в социалните медии позволява на участниците да свържат теорията с реални ситуации.
- Проектно-базирано обучение - създаването на контролен списък с въпроси за учениците служи като мини-проект, който може да бъде незабавно реализиран в класната стая.
- Структурирани групови диалози - обсъждането и представянето на резултатите от екипа спомага за развитието на комуникативни умения и способността за изразяване на мнения.
- Рефлексия и насочена самооценка - насочващите въпроси и дискусии помагат на учителите да преоценят собствените си дигитални практики и да обмислят приложението им в преподаването.

Технологични изисквания:

- Лаптоп, таблет или смартфон - за достъп до дигитални източници, търсене на информация и проверка на факти.
- Интернет връзка - стабилна връзка, която позволява на участниците да търсят източници в реално време и да използват онлайн инструменти за проверка на факти.
- Проектор или смартборд (ако е необходимо) - за показване на примери за статии, публикации и визуални материали пред цялата група.
- Софтуер или приложения за водене на бележки - Google Docs, Word, OneNote или подобни, за записване на наблюдения и създаване на списъци с въпроси.
- Разпечатани примери за дигитални източници - макар и да не са дигитални, те улесняват дискусията и груповия анализ, особено когато интернет връзката е ограничена.

Адаптивност за различни участници:

Дейността може да бъде мащабирана за групи с различен размер - от малки екипи от 3-4 учители до по-големи екипи от 6-8 членове.

Материалите (дигитални източници, статии и публикации) могат да бъдат избрани според нивото на дигитална грамотност на участниците - от по-прости и ясни статии до по-сложно, многопластово медийно съдържание.

Дейността включва както дигитални, така и печатни версии на материалите, което позволява на участници с различни технически възможности да участват еднакво ефективно.

Подкрепа за различни стилове на учене: визуален (анализ на изображения и инфографики), слухов (дискусии и дебати), кинестетичен (работа в групи и създаване на контролни списъци с въпроси).

Въпросите за размисъл и ръководената дискусия позволяват на участниците да свържат дейностите с личния си опит и контекста на училището или учебната дисциплина.

Подкрепящи документи:

- Примери за дигитални източници - статии, блогове, публикации в социалните медии, инфографики.
- Шаблон за списък с въпроси - за оценка на надеждността на информацията и идентифициране на манипулации.
- Ръководство за фасилитиране на дейностите - стъпка по стъпка инструкции за учителя.
- Листи за водене на бележки и размисъл - за записване на наблюдения по време на анализ и дискусия.
- Презентация или PDF ръководство - с примери за индикатори за дезинформация и манипулативно съдържание.
- Инструменти за дигитално сътрудничество (по избор) - Google Docs, Padlet или подобни, за съвместно създаване на списъци с въпроси.

Заклучение

Създаването на личен план за сигурност - „Цифровият щит“ - дава възможност на учителите да приложат наученото на практика, като развиват умения за планиране, организиране и оценяване на собственото си поведение в дигиталната среда. Дейността също така дава възможност на участниците да оценят критично степента, в която са изложени на рискове, и да осъзнаят важността на непрекъснатото наблюдение и актуализиране на защитните мерки. Груповата работа и съвместните дискусии допринасят за обмена на опит и идеи, като предоставят на учителите различни гледни точки и конкретни примери за най-добри практики.

ТЕМА № 1

Развитие на уменията на учителите за използване на дигитални инструменти

Практическата работа с цифрови устройства - лаптопи, планшети и смартфони - позволява незабавна проверка на фактите и учене чрез опит, докато печатните материали и шаблоните улесняват структурирания анализ и размисъл. Дейността е гъвкава и може да бъде адаптирана към различни нива на цифрова грамотност и преподавателски опит, като осигурява приобщаване и приложимост в различни училищни контексти. Чрез рефлексия и насочена самооценка учителите свързват придобитите умения с преподавателската си практика и разработват стратегии за прилагане в класната стая. Дейността укрепва способността на учителите да насочват учениците към критична оценка на медийното съдържание, допринасяйки за развитието на отговорно и информирано дигитално гражданство.

В заключение, „Истина или манипулация?“ предоставя на учителите практически инструменти и методи, които могат да бъдат приложени незабавно, като подобрява тяхната професионална автономност и способност да насочват учениците в сложния свят на онлайн информацията. Дейността съчетава теория и практика, насърчава сътрудничеството, размисъла и професионалното развитие, като едновременно с това насърчава критичното мислене и безопасното използване на дигитални източници.

Дейност 2

БЕЗОПАСНА ОНЛАЙН КЛАСНА СТАЯ

Препоръчителна продължителност на дейността: 60 минути

Индивидуална/Групова: Работа в екип

Описание на дейността

Индивидуално/групово: Работа в екип

Описание на дейността

Въведение (10 минути): Водещият обяснява целта на дейността - да предостави на учителите умения за разпознаване на дигиталните рискове и създаване на безопасна дигитална среда. Представят се типични сценарии: кибертормоз, споделяне на лични данни, неподходящи публикации и коментари.

Симулация и ролева игра (30 минути): Учителите се разделят на екипи и им се дават сценарии, включващи различни дигитални рискове. Всеки член на екипа поема ролята на ученик, учител, родител или психолог. Участниците използват лаптоп, таблет или смартфон, за да симулират дигиталната ситуация и да решат проблема. Екипите обсъждат как да предотвратят или да реагират на риска, като разработват стратегии и насоки.

ТЕМА № 1

Развитие на уменията на учителите за използване на дигитални инструменти

Създаване на насоки за класната стая (10 минути): Всеки отбор разработва набор от практически правила и препоръки за безопасното използване на дигитални инструменти в преподаването, включително превенция на кибертормоза и защита на лични данни.

Презентация и дискусия (5 минути): Отборите споделят своите решения, а учителят модерира дискусията и записва най-добрите практики.

Размисъл (5 минути): Участниците размишляват върху собствените си дигитални навици и обмислят как могат да подобрят безопасността и дигиталното благополучие на учениците в класната стая.

Резултат(и):

- Учителите могат уверено да прилагат дигитални инструменти и технологии за проектиране, реализиране и оценяване на дейностите по преподаване и учене.
- Учителите могат да демонстрират грамотност в областта на изкуствения интелект, като критично оценяват възможностите, ограниченията и етичните последствия от изкуствения интелект и целенасочено интегрират приложенията на изкуствения интелект в своята преподавателска практика

Обстановка и материали

В тази дейност материалите включват отпечатани сценарии за дигитални рискове и шаблони за насоки за безопасно използване на технологиите. Лаптопи, таблети и смартфони се използват за симулиране на реални ситуации - изпращане на съобщения, коментиране или споделяне на съдържание - което позволява на участниците да практикуват идентифицирането и реагирането на рискове в контролирана среда.

Материалите позволяват на екипите да създадат практически протоколи и насоки за училищната практика, докато отпечатаните сценарии улесняват структурираната дискусия и ролевите игри. Чрез практическо приложение и размисъл учителите развиват дигитална компетентност, критично мислене и способност да проектират безопасна дигитална среда за учениците, свързвайки теорията с ежедневната преподавателска практика.

Материали и оборудване:

Лаптоп, таблет, смартфон, отпечатани дигитални сценарии за риск, хартия и химикалки, шаблони за насоки за безопасно използване на технологии.

ТЕМА № 1

Развитие на уменията на учителите за използване на дигитални инструменти

Технологични изисквания:

Лаптоп, таблет или смартфон - за симулиране на дигитални ситуации, включително изпращане на съобщения, коментиране и споделяне на съдържание.

Интернет връзка - за практическа проверка на дигиталните сценарии и симулиране на онлайн комуникация.

Проектор или интерактивна дъска (ако е необходимо) - за представяне на сценарии и насоки.

Инструменти за дигитално сътрудничество - Google Docs, Miro, Padlet или подобни, за съвместно създаване на насоки и протоколи.

Отпечатани сценарии и шаблони за насоки - за структурирана дискусия и ролеви игри, особено когато цифровата инфраструктура не е достъпна за всички.

Адаптивност за различни участници:

Симулациите и ролевите игри могат да бъдат адаптирани към различни нива на опит на учителите - от тези с минимални познания за цифровата безопасност до по-опитни потребители на технологии. Сценариите за дигитални рискове могат да бъдат прости или сложни, в зависимост от нивото на участниците и предметната област.

Дейността използва както дигитални, така и печатни материали, което позволява на всички участници да се включат, независимо от техническите ресурси.

Екипите и ролите могат да се комбинират гъвкаво, за да се подпомогне приобщаващото сътрудничество и учене сред участници с разнообразен професионален и педагогически опит.

Дискусията и рефлексията позволяват на участниците да приложат наученото в собствения си контекст и да разработят стратегии, подходящи за тяхното училище.

Подкрепящи документи:

- Разпечатани сценарии за дигитални рискове - ситуации, свързани с кибертормоз, неподходящо съдържание и споделяне на лични данни.
- Шаблони за насоки и протоколи - за създаване на безопасна дигитална среда в класната стая.
- Инструкции за водене на дейностите - подробно ръководство за обучители.
- Листи за водене на бележки и размисъл - за записване на наблюдения и стратегии по време на симулациите.
- Презентация или PDF ръководство - с примери за цифрови рискове, съвети за превенция и инструменти за наблюдение на безопасността.
- Инструменти за цифрово сътрудничество - Google Docs, Miro, Padlet, за създаване на насоки и протоколи в екип.

Заключение на темата

Деятелността „Безопасна онлайн класна стая“ развива компетенциите на учителите за разпознаване на дигиталните рискове и създаване на безопасна и подкрепяща среда за учениците. Чрез симулации, ролеви игри и анализ на сценарии участниците се упражняват в справяне с кибертормоза, споделяне на лични данни и неподходящо съдържание, като придобиват практически опит, който може да бъде директно приложен в класната стая.

Използването на дигитални устройства - лаптопи, таблети и смартфони - позволява симулирането на реални онлайн ситуации, докато отпечатаните сценарии и шаблони с насоки улесняват структурираната дискусия и работата в екип. Деятелността може да се адаптира към различни нива на дигитална компетентност и педагогически опит, което позволява приобщаващо и гъвкаво прилагане в различни училищни среди.

Размисълът и насоченият анализ на личните дигитални навици помагат на учителите да разберат как техните практики влияят върху дигиталната култура в класната стая и как могат да овластят учениците за отговорно онлайн поведение. Деятелността развива и социално-емоционалните умения на учителите - емпатия, активно слушане и решаване на конфликти - допринасяйки за създаването на безопасна дигитална среда.

ТЕМА № 1

Развитие на уменията на учителите за използване на дигитални инструменти

В заключение, „Безопасна онлайн класна стая“ предоставя практични инструменти, протоколи и стратегии, които учителите могат да приложат незабавно, като подобряват безопасността, дигиталната отговорност и благосъстоянието на учениците. Дейността свързва теорията с практиката, укрепва професионалните умения на учителите и допринася за формирането на положителна и сигурна дигитална среда в съвременната класна стая.

Разбиране на дигиталните отпечатьци и онлайн идентичността

Резултати

- Учителите могат да обяснят какво представлява дигиталният отпечатък и да анализират дългосрочните му последици.
- Учителите могат да насочват учениците в създаването и поддържането на положителна онлайн идентичност.

Кратко теоретично описание

Участниците се запознават с темата чрез кратка презентация за понятието „дигитален отпечатък“: какво представлява, как се формира и какви данни се оставят чрез социалните медии, търсенията, приложенията и дигиталните взаимодействия. След въведението групите получават задача да анализират предварително подготвени сценарии (например ученик, който често публикува лични снимки, учител, който използва множество дигитални инструменти без защита на личните данни). Всяка група нанася „дигиталните следи“ от примера и обмисля потенциалните дългосрочни последиствия.

След груповата работа участниците представят картите си със следите и последиствията върху флипчарт. Дискусията засяга въпроси като: „Как нашите дигитални следи влияят върху репутацията и професионалната ни идентичност?“ и „Как можем да обясним на учениците важността на управлението на тяхното дигитално присъствие?“ Дейността завършва с размисъл, в който всеки участник определя следващата си стъпка за повишаване на осведомеността относно дигиталния отпечатък в собствената си преподавателска практика.

Дейност 1

КАРТА НА ДИГИТАЛНИЯ ОТПЕЧАТЪК

Препоръчителна продължителност на дейността: 60 минути
Индивидуална/Групова: Групова работа
(малки групи от 3-5 учители)

Описание на дейността Въведение и мотивация (10 мин.)

Обучителят представя понятието „дигитален отпечатък“, като пуска кратко видео или показва инфографика, която обяснява как дигиталните следи се създават, съхраняват и използват повторно с течение на времето. След това се провежда насочено обсъждане с участниците, като се използват подсказващи въпроси като:

- Какви дигитални следи оставяте лично всеки ден?
- Кой от тези следи са умишлени, а кои се създават автоматично?
- Доколко сте наясно с вашия професионален дигитален отпечатък като учител?

Учителите се насърчават да черпят от собствените си професионални и лични практики, като например:

- използване на електронни бележници и училищни платформи
- комуникация чрез имейл или приложения за съобщения
- поддържане на профили в социалните медии
- участие в онлайн обучения или форуми

ТЕМА № 2

Разбиране на дигиталните отпечатыци и онлайн идентичността

Обучителят изрично подчертава важността на самосъзнанието, като акцентира, че собственото дигитално поведение на учителите служи за модел за учениците.

Работа в групи - Анализ на сценарии (20 мин.)

Участниците се разделят на малки групи и получават предварително подготвени сценарии, описващи различни профили на учители или ученици и тяхното онлайн поведение.

Задача:

- Идентифицирайте дигиталните следи, оставени във всеки сценарий.
- Анализирайте потенциалните краткосрочни и дългосрочни последствия, както положителни, така и отрицателни.
- Обсъдете как осъзнаването (или липсата на такова) влияе върху професионалната репутация, безопасността и достоверността.

Всяка група попълва работния лист и създава визуална карта на дигиталния отпечатък на флипчарт или дигитална дъска. За да задълбочи размисъла, учителят задава на групите въпроси като:

- Как учениците биха могли да интерпретират или имитират това поведение?
- Какво послание изпраща този дигитален отпечатък относно ценностите и отговорността?
- Как тази ситуация би могла да се използва като пример за учене във вашата предметна област?

ТЕМА № 2

Разбиране на дигиталните отпечатъци и онлайн идентичността

Тази фаза изрично свързва личния размисъл с педагогическия опит.

Участниците се насърчават да добавят коментари, да задават въпроси и да свързват сценариите с реални ситуации в класната стая.

Рефлексия и заключения (15 мин.)

В индивидуално упражнение за рефлексия всеки участник записва:

- едно прозрение относно собственото си дигитално поведение
- една конкретна промяна, която би искал да направи занапред

След това групата съвместно формулира три ключови послания, които учителите могат да предадат на учениците, като например:

- Мислете, преди да споделите - дигиталните следи са трайни.
- Вашата онлайн идентичност влияе върху възможностите ви в реалния живот.
- Настройките за поверителност са отговорност, а не технически детайл.

Обучителят завършва, като предоставя практични инструменти и ресурси, като например:

- връзки към настройките за поверителност и сигурност на популярни платформи
- ръководства за проверка на собствения дигитален отпечатък
- примери за подходящи за класната стая дейности, свързани с дигиталната идентичност

Резултат(и):

- Учителите могат да обяснят какво е дигитален отпечатък и да анализират дългосрочните му последици.
- Учителите могат да насочват учениците в създаването и поддържането на положителна онлайн идентичност.

Обстановка и материали

Начин на приложение:

Учителите първо размишляват индивидуално и записват на лепящи се бележки видовете данни, които оставят в интернет (търсения, активност в социалните мрежи, имейли, онлайн покупки, използване на приложения).

След това тези бележки се поставят на дъска или дигитална табла, като по този начин се създава колективна карта на дигиталния отпечатък.

С помощта на дигитални инструменти (напр. Padlet или Miro) се очертават модели, които показват как индивидуалните следи формират по-широка дигитална идентичност. Проектор позволява на участниците да следят развитието на картата в реално време.

Следва ръководена дискусия, фокусирана върху:

- разлики в осведомеността
- потенциални рискове и ползи
- последици за преподаването и насочването на учениците

Използван педагогически подход

- Конструктивистки подход - Учителите изграждат разбиране чрез собствения си опит, вместо да получават абстрактни дефиниции.
- Обучение, базирано на изследване - Участниците изследват собствените си данни и правят изводи за модели и последствия.
- Кооперативно обучение - Груповите дискусии позволяват споделено учене и многобройни перспективи.
- Рефлексивна практика - Непрекъснатото саморефлектиране укрепва професионалната отговорност и ролевия модел.
- Визуално обучение - Картографирането прави абстрактната концепция за дигиталния отпечатък осезаема и запомняща се.

Технически изисквания:

- Компютри или лаптопи за участниците - позволяват индивидуална и групова работа, както и търсене на лични дигитални следи и създаване на визуални карти.
- Интернет връзка - необходима за проучвания и търсене на данни (напр. търсене в Google на собственото име, анализ на публично достъпна информация).
- Софтуер или онлайн инструменти за създаване на карти (MindMeister, Miro, Canva, XMind) - Използват се за визуално представяне и структуриране на дигиталния отпечатък.

- Проектор или интерактивна дъска - Използват се за представяне на колективната карта и сравняване на резултатите в рамките на групата.
- Дигитално хранилище (Google Drive, Padlet или Moodle) - Позволява съхранение на създадените карти и по-късна употреба в преподаването.
- Мобилни телефони (по избор) - Могат да се използват за допълнително търсене в лични акаунти или за тестване на настройките за поверителност на профилите в социалните медии.
- Тези изисквания позволяват на учителите практически да изследват собствения си дигитален отпечатък, да го визуализират и да го обсъдят в групата, с възможност за по-късно използване на материалите в дейности в клас с учениците.

Адаптивност за различни участници:

- Учители с различни нива на дигитална грамотност - Дейността може да се проведе на базово ниво (използвайки хартия и маркери за картографиране на отпечатъците) или на напреднало ниво (използвайки онлайн инструменти за картографиране).
- Учители по различни предмети - дейността е универсална, тъй като дигиталните следи засягат всички интернет потребители и може лесно да бъде адаптирана към езиковите предмети (анализ на езика в публикациите), социалните науки (последствия от дигиталното поведение) или предмети в областта на изкуствата (визуално представяне на следите).

- Индивидуална или групова работа - Участниците могат да създават свои карти самостоятелно или да работят в малки групи, в които колегите се подкрепят и помагат един на друг.
- Различни стилове на учене - Визуално ориентираните участници извличат полза от картата, рефлексивните участници - от личното размишление, докато активните участници учат чрез дискусии и споделяне на примери.

Подкрепящи документи:

- Ръководство за учителя - включва теоретично въведение в цифровите отпечатъци, инструкции за провеждане на дейността, подсказки за дискусия и въпроси за размисъл.
- Работен лист „Карта на дигиталния отпечатък“ - предварително подготвени шаблони (на хартия и в дигитален формат), където участниците записват следите от своето онлайн присъствие (социални медии, електронна поща, форуми, приложения).
- Инфографика: Какво представлява дигиталният отпечатък? - визуален материал, илюстриращ видовете данни (съзнателно споделени, несъзнателно генерирани, данни от трети страни).
- Чеклист за самооценка - кратък списък с въпроси, помагаш на учителите да идентифицират къде оставят данни и доколко са наясно с последствията.
- Примери за казуси - кратки описания на реални примери (както положителни, така и отрицателни), показващи въздействието на дигиталните отпечатъци върху професионалния и личния живот.

Заклучение

Дейността „Карта на дигиталния отпечатък“ дава възможност на учителите да разгледат критично собствените си дигитални отпечатъци чрез структурирано размишление и съвместен анализ. Като се фокусират първо върху личния си опит, участниците развиват по-дълбоко разбиране за това как ежедневните дигитални действия формират дългосрочните онлайн идентичности.

Модулът категорично подчертава важността на учителите като ролеви модели и изтъква как осведомеността за дигиталния отпечатък може да бъде смислено интегрирана в учебните програми. Чрез практически инструменти, казуси и размисъл учителите придобиха стратегии, които могат незабавно да приложат в класната стая.

Ключовото заключение е, че осведомеността за дигиталния отпечатък е фундаментална дигитална компетентност, която е от съществено значение както за професионалната интегритет, така и за благосъстоянието на учениците. Дейности от този тип дават възможност на учителите да насърчават безопасна, отговорна и рефлексивна дигитална култура в училищата.

Дейност 2

ИЗГРАЖДАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОНЛАЙН ИДЕНТИЧНОСТ

Препоръчителна продължителност на дейността: 60 минути
Индивидуална/Групова: Индивидуална и групова работа (първо индивидуално, след това споделяне по двойки или малки групи)

Описание на дейността

Въведение и кратко представяне (10 минути)

- Обучителят обяснява понятието „онлайн идентичност“ и значението на нейното положително формиране.
- Представят се примери за различни профили: професионален, личен и проблематичен.
- Дискусия: участниците идентифицират добри и лоши практики и техните потенциални последствия.

Анализ на примери (10 минути)

- Участниците работят по двойки или в малки групи. Те получават набор от примери за профили (на хартия или в електронен формат) и анализират: тон на комуникацията, видове съдържание, настройки за поверителност и послания, предавани на други потребители.
- Те записват ключовите положителни и отрицателни елементи в тетрадки или работни листове.

ТЕМА № 2

Разбиране на дигиталните отпечатъци и онлайн идентичността

Създаване на идеалния профил (25 минути)

Всеки участник получава работния лист „Моята идеална онлайн идентичност“.

Те попълват:

- Професионалните и личните ценности, които искат да предадат.
- Тона на комуникацията и стила на публикациите.
- Границите на поверителността и настройките на профила.
- Тематичния фокус на съдържанието, което желаят да споделят.

По желание участниците използват дигитални инструменти (напр. Canva, Google Slides, Miro), за да представят визуално своя профил.

Групова презентация и дискусия (10 минути)

- Участниците представят профилите си пред колегите си.
- Те обсъждат разликите, потенциалните рискове и начините за подобряване на онлайн присъствието си.
- Размисъл и приложение в класната стая (5 минути)
- Участниците отбелязват как биха пренесли дейностите и заключенията към своите ученици.
- Създава се кратък план за насочване на учениците в изграждането на положителна онлайн идентичност, включващ практически съвети и теми за дискусия.

Резултати:

- Учителите могат да обяснят какво представлява дигиталният отпечатък и да анализират дългосрочните му последици.
- Учителите могат да насочват учениците при създаването и поддържането на положителна онлайн идентичност.

Условия и материали

Материали - Работни листове/шаблони:

- Карта на дигиталния отпечатък - записване на следи от лични данни и онлайн дейности.
- Моята идеална онлайн идентичност - планиране на професионално и безопасно дигитално присъствие.
- Примери и казуси: дигитални и печатни представяния на добри и лоши практики.

Инфографики и ръководства: обзор на дигиталния отпечатък, защитата на личните данни и безопасното поведение онлайн.

Дневник за размисъл: бележки, заключения и планове за прилагане в клас с учениците.

Цифрови инструменти (по избор): Miro, Padlet, Canva, Google Slides за визуализация и работа с интерактивно съдържание.

Работна среда:

- Дейностите могат да се провеждат в класната стая или онлайн, индивидуално или в групи.
- Всяка дейност съчетава индивидуална работа (попълване на работни листове, размисъл) и групова работа (дискусия, анализ на казуси, презентация).

ТЕМА № 2

Разбиране на дигиталните отпечатъци и онлайн идентичността

- Участниците имат достъп до лаптоп, таблет или смартфон за работа с дигитални инструменти и примери за профили.
- Обучителят улеснява дискусията, наблюдава работата и дава практически съвети, докато участниците се насърчават да споделят опит и да размишляват.

Използван педагогически подход

Ролеви игри (чрез въображаеми профили)

- Учителите приемат различни дигитални идентичности и симулират онлайн поведение, което им позволява да разберат потенциалните последици от избора на съдържание, тона на комуникацията и настройките за поверителност.
- Този подход насърчава емпатията и критичното мислене, тъй като участниците наблюдават как различните стилове на онлайн присъствие влияят върху възприятията на другите.

Групов анализ и дискусия

- Чрез анализиране на примери за добри и лоши профили в малки групи участниците развиват способността да оценяват критично дигиталното съдържание и да обсъждат етични дилеми.

Дискусия

Дискусията дава възможност за обмен на опит и размисъл върху различни подходи, докато обучителят насочва размисъла и посочва педагогическите последици в класната стая.

Микропреподаване

- Учителите създават мини-урок или дейност, чрез които обясняват на учениците принципите на изграждането на положителна онлайн идентичност.
- Този подход позволява незабавно тестване и пренасяне на теорията в практиката, развива умения за ясно обяснение и подкрепя педагогика, адаптирана към дигиталната реалност на учениците.

Обучение, базирано на проекти (създаване на дигитална идентичност като минипроект)

- Участниците разработват своя въображаем дигитален профил като минипроект, като избират ценности, тон на общуване и съдържание.
- Този подход укрепва творчеството, способността за самостоятелно вземане на решения и уменията за планиране, като в същото време осигурява практическа подготовка на материали, които могат да бъдат приложени в работата с учениците.

Рефлексивен подход и насочена самооценка

- Чрез рефлексивни дневници и насочени дискусии участниците свързват собственото си дигитално поведение с педагогическите цели.
- Това насърчава непрекъснатото професионално развитие, критичното мислене и планирането на дейности за учениците.

Технологични изисквания:

- Технически изисквания:
- Компютри или лаптопи за участниците - позволяват както индивидуална, така и групова работа, както и търсене на собствените им дигитални следи и създаване на визуални карти.
- Интернет връзка - необходима за проучвания и търсене на данни (напр. търсене в Google на собственото име, анализ на публично достъпна информация).
- Софтуер или онлайн инструменти за картографиране (MindMeister, Miro, Canva, XMind) - използват се за визуално представяне и структуриране на дигиталния отпечатък.
- Проектор или интерактивна бяла дъска - използват се за представяне на колективната карта и сравняване на резултатите в рамките на групата.
- Дигитално хранилище (Google Drive, Padlet или Moodle) - позволява съхранение на създадените карти и по-късното им използване в преподаването.
- Мобилни телефони (по избор) - могат да се използват за допълнително търсене на лични профили или тестване на настройките за поверителност в профилите в социалните медии.
- Тези изисквания позволяват на учителите да проучат на практика собствения си дигитален отпечатък, да го визуализират и да го обсъдят в групи, с възможност за по-късно използване на материалите в преподаването с учениците.

Адаптивност за различни участници:

Ниво на дигиталните умения на учителите

Деятелността е разработена така, че да бъде еднакво достъпна както за начинаещи, така и за напреднали потребители.

Начинаещите могат да работят с шаблони за създаване на профили и примери за добри практики, докато напредналите учители могат да експериментират с разширени настройки за поверителност, инструменти за създаване на дигитално съдържание или анализ на реални случаи.

Различни образователни контексти

В училища с ограничени технически ресурси упражнението може да се проведе с хартия и молив (рисуване на въображаеми профили, описание на идентичности в писмена форма).

В цифрово оборудвани среди учителите могат да работят директно на лаптопи/таблети, като използват социални мрежи, симулатори или образователни платформи.

Различни предмети и области на преподаване

Деятелността може да бъде адаптирана към различни предмети:

- в езиките и литературата - създаване на идентичност чрез разказ или описание на персонаж,
- в социалните науки - свързване с гражданското образование и отговорното поведение онлайн,

ТЕМА № 2

Разбиране на дигиталните отпечатыци и онлайн идентичността

- в изкуствата и дизайна - фокусиране върху визуалното изразяване на идентичността.

Участници с различен професионален опит

- По-опитните учители могат да споделят примери от собствената си практика (например случаи в класната стая, при които учениците са имали проблеми с дигиталната идентичност)
- По-младите учители могат да упражняват по-практически умения и да учат чрез ролеви игри.

Културна и социална адаптивност

Дейността отчита различните културни норми, свързани с онлайн самопрезентацията и неприкосновеността на личния живот.

Задачите могат да бъдат адаптирани с примери от платформи за социални медии, които са най-познати на учениците в даден контекст.

Диференциация на задачите

Учителите могат да избират нивото на сложност: от създаване на профил до разработване на минипроект (като план за кампания или съдържание, насочено към изграждане на положителна дигитална идентичност).

Спомагателни материали:

- Ръководство за учителя
- Поетапни инструкции за провеждане на дейността.

ТЕМА № 2

Разбиране на дигиталните отпечатъци и онлайн идентичността

- Кратък теоретичен преглед на онлайн идентичността и дигиталното гражданство.
- Съвети за адаптиране на задачата към различни групи ученици.
- Шаблони за профил
- Празни формуляри в електронен (Word/Google Docs) и печатен формат.
- Предлагани раздели: име/профил, визуални елементи (снимка, лого), ценности, интереси, поведение в интернет.

Въпроси от контролния списък

- „Отразява ли профилът ми ценностите, които искам да представя?“
- „Коя информация е безопасно да споделя и коя не?“
- „Как другите биха могли да интерпретират съдържанието ми?“

Примери за добри практики

- Колекция от положителни примери за профили на публични личности, педагози или млади хора, които насърчават безопасно и отговорно онлайн поведение.
- Анализ: защо тези примери са успешни и как могат да бъдат приложени в работата с учениците.

Ръководство за микропреподаване

- Кратък документ, който помага на учителите да изготвят мини-урок по онлайн идентичност за своите ученици.
- Предложени дейности (дискусия, казус, груп. работа).

ТЕМА № 2

Разбиране на дигиталните отпечатъци и онлайн идентичността

Списък с дигитални инструменти

Препоръчани надеждни инструменти/платформи, които учителите могат да използват заедно с учениците за създаване на съдържание (например Canva за визуална идентичност, Padlet за групова работа, частни групи в Google за дискусии).

Дневник за размисъл

Кратък документ, в който учителите записват своите наблюдения относно хода на дейността и идеи за това как да я приложат в работата си с учениците.

Заключение на темата

Дейността „Изграждане на положителна онлайн идентичност“ представлява ключова стъпка в обучението на учителите, тъй като им дава възможност да разберат на практика значението и последствията от дигиталното самопредставяне.

Съвременният образователен контекст предполага, че учениците прекарват голяма част от времето си в дигитални среди, където формират своята идентичност, изграждат репутацията си и установяват взаимоотношения със свои връстници. Учителите са в уникална позиция да разпознават както потенциала, така и рисковете на тези процеси и да насочват учениците към изграждането на автентична, положителна и защитена идентичност.

ТЕМА № 2

Разбиране на дигиталните отпечатъци и онлайн идентичността

- Предложени безопасни инструменти/платформи, които учителите могат да използват с учениците за създаване на съдържание (например Canva за визуална идентичност, Padlet за групова работа, частни групи в Google за дискусии).

- Кратък документ, в който учителите записват своите наблюдения относно хода на дейността и идеи за това как да я приложат в работата си с учениците.

Чрез тази дейност учителите не само разпознават компонентите на онлайн идентичността (език, визуални елементи, ценности, съдържанието, което споделят), но и активно участват в симулацията на създаване на профил. По този начин те развиват умения за критично мислене - разбиране как малки решения, като изборът на снимка или коментар, формират възприятията на другите. Дейността насърчава и емпатията: чрез анализа на въображаеми профили учителите изследват различни гледни точки, които по-късно могат да пренесат в класната стая, за да помогнат на учениците да изградят по-голяма осведоменост за взаимното уважение и отговорността в дигиталните пространства.

ТЕМА № 2

Разбиране на дигиталните отпечатъци и онлайн идентичността

Един от ключовите резултати от дейността е овластяването на учителите да служат като ролеви модели за учениците. Преминавайки сами през процеса на изграждане на идентичност, учителите придобиват опит, който могат да приложат директно в класната стая - чрез микропреподаване, групови дискусии или проектни задачи. Рефлексивният компонент е особено значим, тъй като учителите анализират собствените си дигитални следи и ги свързват с професионалната си идентичност, като по този начин насърчават както личната, така и професионалната отговорност.

Педагогическата стойност на тази дейност се състои в комбинацията от подходи: ролева игра, кооперативно учене, учене чрез проекти и рефлексия. По този начин тя отговаря на нуждите на различни типове участници, като същевременно отговаря и на изискванията на съвременното образование - интегриране на дигитални компетенции, комуникативни умения и критично мислене.

ТЕМА № 2

Разбиране на дигиталните отпечатъци и онлайн идентичността

В по-широк план дейността помага на учителите да осъзнаят ролята си във формирането на дигиталното гражданство на учениците. Когато учениците осъзнаят, че тяхната онлайн идентичност има дългосрочни последици за репутацията, междуличностните им отношения и професионалните им възможности, те стават по-отговорни, независими и по-добре подготвени за предизвикателствата на дигиталното общество. В този процес учителите са ключови водачи и ментори.

В заключение, „Изграждане на положителна онлайн идентичност“ не е просто упражнение по създаване на профил, а дълбоко образователен процес, който трансформира начина, по който учителите възприемат дигиталното пространство - от пасивно поле за комуникация в активно поле за образование и възпитание. По този начин учителите не само подобряват собствените си дигитални компетенции, но и дават възможност на учениците да се превърнат в съзнателни, отговорни и конструктивни членове на дигиталната общност.

Поверителност, сигурност и управление на лична информация

Резултати

- Учителите могат да разпознават често срещаните рискове и заплахи за поверителността в интернет.
- Учителите могат да насочват учениците как да предприемат практически мерки за защита на личните данни и за осигуряване на сигурността на онлайн профилите си.
- Учителите знаят как да насърчават безопасни практики при споделянето на информация в социалните медии и други онлайн платформи.

Кратко теоретично описание

В рамките на тази тема учителите ще научат, чрез практически и интерактивни дейности, как да разпознават, анализират и защитават личните данни в дигиталната среда. Акцентът е върху разбирането на основните принципи на дигиталната неприкосновеност, разпознаването на онлайн заплахи като фишинг, неразрешен достъп или разпространение на чувствителна информация, както и върху прилагането на най-добрите практики за поддържане на дигиталната сигурност.

ТЕМА № 3

Поверителност, сигурност и управление на лична информация

Чрез групови дискусии, анализ на казуси и практически упражнения участниците ще разгледат конкретните рискове, пред които са изправени както учителите, така и учениците, и ще разработят стратегии за преодоляването им. Дейностите включват създаване на лични планове за защита, симулиране на сценарии на заплахи и прилагане на инструменти за контрол на поверителността в социалните медии и дигиталните платформи. Учителите също така ще обменят опит и най-добри практики, като развиват компетентности за предаване на знания на учениците и за укрепване на тяхната дигитална грамотност.

Целта е учителите да придобият конкретни знания и умения за отговорно управление на цифровата идентичност и данните, така че да могат да създадат безопасна, подкрепяща и етична цифрова среда в своите училища. Дейностите са разработени така, че да съчетават размисъл, практически задачи и ръководени дискусии, като по този начин се гарантира директното приложение на наученото в преподавателската практика.

Дейност 1

ЗАПОЗНАЙТЕ СЕ И ЗАЩИТЕТЕ ВАШИТЕ ДАННИ

Препоръчителна продължителност на дейността: 60 минути

Индивидуална/Групова: Работа в група

Описание на дейността

Групова работа: „Запознайте се и защитете вашите данни“

В тази дейност учителите ще използват интерактивни примери и казуси, за да анализират различни видове лични данни, които оставят в интернет, да разпознаят потенциални заплахи и рискове, включително фишинг, неподходящо споделяне на информация и слаби пароли. Дейността е структурирана в няколко стъпки:

Въведение и мотивация (10 минути)

Обучителят представя основни понятия за цифровата неприкосновеност и рисковете в интернет.

Кратка дискусия за личния опит на учителите и примери, свързани с училището.

Анализ на казуси (15 минути)

Участниците работят в малки групи, за да анализират измислени или реални примери за цифрови профили. Те идентифицират уязвими точки и потенциални заплахи.

ТЕМА № 3

Поверителност, сигурност и управление на лична информация

Практически задачи (20 минути)

Всеки участник проверява собствения си дигитален отпечатък и оценява сигурността на паролите, настройките за поверителност и практиките за споделяне на информация.

Групова задача: Разработване на стратегии за защита на личните данни в училищна среда.

Дискусия и рефлексия (10 минути)

Групова дискусия относно наблюдаваните рискове и предложените защитни мерки.

Обратна връзка от колеги и споделяне на опит.

Заклучение и приложение (5 минути)

Учителите обобщават ключовите изводи и планират как да приложат знанията в своята преподавателска практика с учениците.

Резултат(и):

- Учителите могат да идентифицират често срещани рискове и заплахи за поверителността онлайн.
- Учителите могат да инструктират учениците относно практическите стъпки за защита на личните данни и осигуряване на сигурността на онлайн акаунтите.
- Учителите знаят как да насърчават безопасни практики за споделяне на информация в социалните медии и други онлайн платформи.

Обстановка и материали

Проектор или лаптоп - Използва се за показване на примери, казуси, визуализации на заплахи за личните данни и демонстрации на инструменти за цифрова неприкосновеност. Позволява на участниците да следят реални ситуации и по-добре да разберат потенциалните рискове.

Работни листове - Съдържат измислени или реални профили, въпроси за анализ и шаблони за създаване на личен план за цифрова сигурност. Подпомагат структурираната работа и практическото приложение на теоретичните знания.

Достъп до интернет - Позволява на участниците да проверят своя цифров отпечатък, да проучат примери за онлайн заплахи, да използват инструменти за защита на данните и да се включат в интерактивно обучение чрез ситуации от реалния живот.

Флипчарт, бяла дъска или инструменти за онлайн сътрудничество (Miro, Google Docs, Jamboard) - Използват се за записване на стратегии, споделяне на идеи, визуално картографиране на рисковете и улесняване на груповите дискусии.

ТЕМА № 3

Поверителност, сигурност и управление на лична информация

Практически примери и сценарии - Реални ситуации от училището и ежедневието, които участниците анализират, за да разработят стратегии за защита на данните, свързвайки теорията с практиката.

Ръководства и шаблони - Помагат на участниците да разработят личен план за цифрова сигурност, да определят конкретни стъпки за защита на данните и да подготвят материали за споделяне с учениците.

Интерактивни инструменти и упражнения - Симулации на онлайн заплахи, мини-тестове или практически упражнения за оценка на риска помагат на участниците да развият осведоменост за потенциалните опасности и безопасните практики чрез учене чрез опит.

Приложение:

Материалите се прилагат чрез комбинация от презентации, демонстрации, групови дискусии и практически упражнения. Проекторът и лаптопът визуализират рисковете и инструментите, работните листове подпомагат анализа и планирането, а достъпът до интернет предоставя реални примери и възможност за интерактивно проучване. Флипчартовете и дигиталните инструменти позволяват сътрудничество в екип, докато практическите примери и сценарии свързват дейностите с ежедневието на участниците.

ТЕМА № 3

Поверителност, сигурност и управление на лична информация

Ръководствата и шаблоните улесняват създаването на планове за дигитална защита, а интерактивните упражнения задълбочават знанията чрез учене чрез опит, като гарантират, че учителите придобиват практични, приложими умения, които могат да използват с учениците.

Използван педагогически подход

Анализ на казуси - Участниците анализират измислени или реални дигитални профили, за да идентифицират уязвимости и заплахи. Този подход свързва теоретичните знания с реални ситуации, като насърчава критичното мислене и рефлексията.

Групови дискусии и съвместно учене - Работейки в малки групи, учителите споделят своя опит, обсъждат рисковете и разработват стратегии за защита на личните данни. Това насърчава сътрудничеството, обмена на опит и ученето чрез взаимодействие между колеги.

Микропреподаване и рефлексия - Чрез насочени дискусии и обратна връзка от колегите участниците обмислят как да пренесат наученото към учениците и разработват планове за прилагане в класната стая.

ТЕМА № 3

Поверителност, сигурност и управление на лична информация

Проблемно-ориентирано обучение - Дейността включва идентифициране на реални проблеми и заплахи в дигиталната среда, а участниците съвместно разработват стратегии и решения, което повишава практическата значимост на обучението.

Технологични изисквания:

Компютър или лаптоп - за показване на презентации, примери или интерактивно съдържание.

Проектор и екран / интерактивна дъска - за да могат всички участници да следят материала и визуалните примери (например как изглеждат фишинг имейлите, настройките за поверителност, паролите).

Таблет или смартфон - за практически задачи и симулации (например настройване на поверителността в социалните мрежи, инсталиране на приложения).

Интернет връзка - за достъп до реални примери, образователни платформи или тестове.

Високоговорители - ако се използват видео или аудио материали.

Софтуер / приложения - PowerPoint, Canva, Kahoot, Google Forms или специализирани образователни инструменти за онлайн безопасност.

Адаптивност към различни участници:

Различни предмети

- Учителите по информатика могат да разгледат техническите аспекти по-подробно (пароли, настройки за сигурност).
- Учителите по обществознание могат да наблегнат на етичните и социалните последиствия от споделянето на данни.
- Учителите по изкуства и езици могат да използват творчески задачи (анализ на съдържание, създаване на плакати/кампании за онлайн безопасност).

Различни нива на дигитални умения

- За начинаещи учители: по-прости примери и демонстрации с указания (как да се проверява поверителността на профила, как да се разпознават фишинг имейли).
- За по-напреднали учители: задачи за анализ на по-сложни дигитални следи и създаване на стратегии за защита, които могат да се споделят с учениците.

Различни работни контексти

- Учители в начални училища: фокус върху превенцията и основната дигитална хигиена (силни пароли, несподеляне на лична информация).
- Учители в средни училища: по-задълбочен анализ на дигиталната идентичност, последиствията от небрежността, включително реални примери от опита на учениците.

ТЕМА № 3

Поверителност, сигурност и управление на лична информация

Учители в средни училища: по-задълбочен анализ на дигиталната идентичност, последствията от небрежността, включително реални примери от опита на учениците.

Различни стилове на учене при учителите

- Визуални учащи: инфографики, представяне на дигитални отпечатъци.
- Практически учащи: работа по задачи в малки групи.
- Учащи, ориентирани към дискусии: ръководени дебати и споделяне на опит от училище.

Подкрепящи материали:

Работни листове

- Профили (измислени или адаптирани от реални примери) за анализ на лични данни.
- Въпроси за ръководен анализ (Кои данни са обществено достъпни? Какви са рисковете? Как могат да бъдат защитени?).
- Мини тест/проверка на знанията с кратки сценарии на заплахи.

ТЕМА № 3

Поверителност, сигурност и управление на лична информация

Презентация / Слайдове

- Ключови понятия: дигитален отпечатък, фишинг, силни пароли, настройки за поверителност.
- Илюстрирани примери за заплахи (например фалшиви съобщения, публични профили).

Ръководство за обучители / учители

Подробно ръководство с инструкции за дейностите стъпка по стъпка, разпределение на времето за всяка фаза и съвети за водене на дискусии.

Ресурси за участниците

- Списък с препоръчителни онлайн инструменти за проверка на дигиталните отпечатъци.
- Ръководство за създаване на сигурни пароли и настройка на двуфакторна автентификация.
- Връзки към съответните закони и насоки (например Закон за защита на личните данни, препоръки на ЕС и УНИЦЕФ).

Формуляр за оценка

Кратко проучване/размисъл за това, какво са научили учителите и как планират да приложат тези знания в работата си с учениците.

Заклучение

Дейността „Запознайте се и защитете вашите данни“ предоставя на учителите цялостна подготовка за разпознаване, разбиране и адекватно реагиране на онлайн насилието сред учениците. Чрез интерактивни методи, включващи казуси, симулации и ролеви игри, участниците се обучават да разпознават различни форми на кибертормоз, като обидни съобщения, споделяне на неподходящо съдържание или изключване на ученици от дигитални общности. Дейността дава възможност на учителите да разберат въздействието на такова поведение върху психичното здраве на учениците и да развият съпричастност към жертвите, което е ключов елемент от превенцията и интервенцията.

Анализът на казуси и практическите симулации позволяват на участниците да разгледат реални ситуации от училищната среда и да разработят конкретни стратегии за реагиране. Чрез насочени дискусии и обратна връзка от колегите учителите идентифицират рискови поведения, предлагат превантивни мерки и научават как да прилагат училищните процедури в случай на инциденти.

ТЕМА № 3

Поверителност, сигурност и управление на лична информация

Микропреподаването и рефлексията помагат на участниците да разработят методи за представяне на концепцията за отговорно онлайн поведение и превенция на кибертормоза пред учениците по ясен и ангажиращ начин.

Технологичните инструменти, като проектори, платформи за дигитално сътрудничество и онлайн ресурси, улесняват динамичното и участието в преподаването, докато гъвкавостта на дейността - чрез индивидуална работа, работа в двойки или групови дискусии - осигурява адаптивност към различни нива на опит и компетентност на учителите. Дейността дава възможност на учителите да подобрят своите професионални умения, да развият осведоменост относно онлайн етиката и безопасността и да интегрират превантивни стратегии в ежедневната си работа с учениците.

Заклучението от тази дейност е, че учителите се превръщат в активни участници в създаването на безопасна дигитална среда в училищата. Придобитите знания и практически умения им позволяват не само да реагират на инциденти на кибертормоз, но и да насърчават учениците да се държат отговорно, етично и безопасно онлайн, като по този начин допринасят за дългосрочното развитие на здрава и подкрепяща дигитална култура в образователната среда.

Дейност 2

ДИГИТАЛЕН ЩИТ - СЪЗДАВАНЕ НА ЛИЧЕН ПЛАН ЗА БЕЗОПАСНОСТ

Препоръчителна продължителност на дейността: 60 минути
Индивидуална/Групова: Индивидуална и групова работа

Описание на дейността

Целта на тази дейност е учителите да разработят конкретен и приложим план за дигитална безопасност, който да могат да прилагат както в личната си работа, така и в работата си с учениците. Дейността съчетава насочено обучение, практически задачи и дискусия:

Въведение и представяне на целите (10 минути):

Обучителят обяснява колко е важно да имаме личен план за дигитална безопасност.

Следва кратка дискусия за предишния опит на участниците и проблемите, идентифицирани в предходната дейност „Запознайте се и защитете вашите данни“.

Анализ на риска и идентифициране на заплахите (15 минути)

Учителите индивидуално оценяват своите дигитални навици и уязвимости.

Групова дискусия за най-често срещаните заплахи (фишинг, дезинформация, слаби пароли, неподходящо споделяне на информация).

Създаване на личен план за цифрова безопасност (25 минути)

- Всеки участник разработва конкретен план:
- Задаване на силни пароли и активиране на двуфакторна автентификация.
- Правила за споделяне на информация онлайн.
- Стратегии за разпознаване на подозрителни съобщения и връзки.
- Редовни актуализации на софтуера и антивирусна защита.

Идеите се споделят в групата, а участниците получават съвети от колегите си.

Представяне на плановете и обратна връзка от колегите (5 минути)

Доброволците представят своите плановете и получават предложения от колегите си.

Заклучение и приложение в преподаването (5 минути)
Дискусия за това как да се адаптират плановете и да се предадат на учениците чрез практически примери и училищни проекти.

Резултат(и):

- Учителите могат да идентифицират често срещани рискове и заплахи за личната информация онлайн.
- Учителите могат да инструктират учениците относно практическите стъпки за защита на личните данни и осигуряване на сигурността на онлайн акаунтите.
- Учителите знаят как да насърчават безопасни практики за споделяне на информация в социалните медии и други онлайн платформи.

Обстановка и материали

Работни листове с предложени шаблони за план за дигитална безопасност - Всеки участник получава работен лист, съдържащ основните стъпки за изготвяне на план: идентифициране на личните данни, които са споделени онлайн, оценка на рисковете и определяне на защитни мерки. Тези шаблони служат като насоки, но участниците могат да ги допълнят със свои собствени идеи и опит.

Лаптоп или таблет за проучване на дигиталния отпечатък и онлайн инструменти - Учителите използват устройствата, за да проверят своя дигитален отпечатък (търсене на данни, преглед на публично достъпна информация, проверка на настройките за поверителност). Те проучват и наличните инструменти за повишаване на сигурността - мениджъри на пароли, двуфакторна автентификация, настройки за сигурност в социалните медии и училищните платформи.

ТЕМА № 3

Поверителност, сигурност и управление на лична информация

Флипчарт или инструменти за дигитално

сътрудничество (напр. Padlet, Jamboard, Miro)

Идеите и стратегиите се записват колективно, което позволява визуализация на процеса и обмен между групите. Всяка група създава свой собствен „дигитален щит“ - набор от правила и препоръки за защита на данните, който след това се представя пред останалите.

Практически примери и ръководства

Обучителят предоставя кратки ръководства или инфографики за разпознаване на заплахи (фишинг, злонамерени връзки, слаби пароли). Тези материали помагат на учителите по-лесно да предадат наученото на учениците.

Проекция или презентация с примери от реалния живот

Използва се проектор или интерактивна дъска за показване на реални примери (напр. фишинг имейли, настройки за поверителност в мрежите), създавайки визуална и практическа връзка с теорията.

Използван педагогически подход

Ролеви игри (симулация на реални цифрови заплахи)

Участниците поемат ролите на учител, ученик или потенциален „нападател“. Например, на една група може да бъде възложено да създаде фишинг съобщение, докато друга група анализира как би реагирала и какви защитни мерки би приложила. Този тип симулация помага на учителите да преживеят заплахите по-реалистично и да научат как да ги разпознават и обясняват на учениците.

ТЕМА № 3

Поверителност, сигурност и управление на лична информация

Групов анализ и дискусия

Учителите работят в малки групи, за да анализират собствените си дигитални навици, да идентифицират често срещани уязвимости и да предложат решения. Груповата динамика позволява да се чуят различни гледни точки, а дискусията води до разработването на практични и реалистични стратегии, които всеки участник може да приложи в собствената си среда.

Микропреподаване и рефлексия

Всеки учител има възможност да представи част от своя план за дигитална безопасност пред групата, сякаш го обяснява на учениците. Другите участници дават обратна връзка, докато обучителят насочва размишлението - какво е било ясно и какво би могло да бъде направено по-практично или по-ангажиращо за учениците. Този процес помага за развиване на умения за трансфер на знания.

Обучение чрез проекти - изготвяне на план като минипроект

Дейността е структурирана така, че крайният резултат да бъде личен „цифров щит“ - индивидуален план за защита на данните. Участниците преминават през процеса на дефиниране на проблема, разработване на решения и представяне на резултатите. По този начин те получават конкретен, практичен продукт, който може да се използва както за лични нужди, така и да се приложи в ученически проекти.

Технологични изисквания:

Компютри, таблети или смартфони

Всеки участник трябва да разполага с лично устройство за проучване и създаване на своя „цифров щит“.

Компютрите улесняват работата с по-сложни документи и осигуряват по-добра видимост, докато таблетите и смартфоните предлагат удобство и гъвкавост.

Стабилен достъп до интернет

Дейността изисква непрекъсната интернет връзка, тъй като участниците използват онлайн инструменти, за да проверят своя дигитален отпечатък, сигурността на паролите си и настройките за поверителност на различни платформи. Стабилната връзка е от решаващо значение за безпроблемно участие.

Инструменти за дигитално сътрудничество

Платформи като Miro, Google Docs или Mentimeter се използват за колективно картографиране на рисковете, създаване на контролни списъци и споделяне на идеи. Тези инструменти позволяват събиране и визуализация на данни в реално време по време на груповата работа, като насърчават интерактивността.

Инструменти за тестване и оценка на сигурността

Препоръчва се използването на онлайн инструменти за проверка на силата на паролите (напр. „How Secure Is My Password“), анализ на дигиталните следи (напр. търсене в Google с филтри) и симулиране на фишинг атаки. Този подход веднага свързва теорията с практическия опит.

ТЕМА № 3

Поверителност, сигурност и управление на лична информация

Проектор или интерактивна дъска

Те са необходими за колективно представяне на резултатите от груповата работа, дискусиите и насочените размисли. Визуализирането на съдържанието улеснява ученето и гарантира, че всички участници могат да следят хода на дейността.

Инструменти и ресурси за сигурност

Могат да се използват примери за софтуер за двуфакторна автентификация (напр. Google Authenticator), както и образователни платформи (напр. безплатни ръководства за GDPR на ЕС или организации, специализирани в цифровата сигурност).

Адаптивност за различни участници:

Различни нива на цифрова грамотност

Дейността е разработена така, че да включва учители с основни, средни и напреднали познания за цифровите инструменти. За по-малко опитни учители се използват ясни шаблони и практически примери (напр. проверка на силата на паролата или настройка на настройките за поверителност в социалните медии). За по-напредналите участници са включени по-сложни задачи, като анализ на настройките за сигурност в различни платформи и използване на допълнителни инструменти за защита на данните.

Индивидуални и групови предпочитания

По време на дейността се поддържа баланс между индивидуални задачи (създаване на личен план за сигурност) и групови дискусии (споделяне на опит и анализ на заплахи). Това позволява на участниците да работят в свой собствен темп, като същевременно имат възможност да учат чрез взаимодействие с колеги.

Практическа приложимост в преподаването

Планът, който учителите създават по време на дейността, може да бъде адаптиран към нивото на учениците, с които работят - по-опростени версии за по-малките ученици и по-подробни версии за по-големите ученици от гимназията. Това гарантира, че това, което учителите разработват по време на обучението, може да бъде приложено незабавно в класната стая.

Подкрепящи материали:

Работен лист: „Моят цифров щит“

Шаблон за план за дигитална безопасност с раздели:

Моите акаунти и пароли (оценка на защитата, необходимост от промени, активиране на 2FA - двуфакторна автентификация)

Настройки за поверителност (в социалните мрежи, електронната поща, приложенията).

Идентифициране на рискове (примери за фишинг съобщения, фалшиви профили, измамни съобщения).

Моят план за действие (стъпки, които ще предприема през следващата седмица/месец).

Контролен списък: „Безопасни стъпки онлайн“

ТЕМА № 3

Поверителност, сигурност и управление на лична информация

Списък с практически мерки, които учителите и учениците могат да използват (например: „Проверявам източниците на информация“, „Не използвам една и съща парола за няколко акаунта“, „Редовно актуализирам приложенията си“).

Използва се като инструмент за самооценка.

Казуси и сценарии - Кратко описание на ситуации от реалния живот (например фишинг имейл, споделяне на снимки без разрешение, фалшив конкурс с награди).

Задачи за участниците: да идентифицират заплахата и да предложат защитни мерки.

Ръководство: „Топ 10 правила за дигитална безопасност“

Кратък ресурс за учители и ученици, обобщаващ най-важните насоки.

Може да бъде подготвен в PDF формат като ресурс за бъдеща употреба.

Таблица за оценка на плана - Позволява на учителите да оценят качеството на създадения „Цифров щит“.

Критерии: яснота на плана, приложимост, конкретни стъпки, устойчивост.

Ресурси и връзки - Списък с препоръчани инструменти и уебсайтове за проверка на сигурността на паролите, изучаване на фишинга и управление на настройките за поверителност.

Пример: Център за безопасност на Google, ръководства за GDPR на ЕС, Център за безопасен интернет

Заключение на темата

„Дигитален щит - Създаване на личен план за безопасност“ подчертава ключовата роля на учителите в развиването на дигитална осведоменост и безопасни практики сред учениците, както и сред самите участници в обучението. В съвременната дигитална среда всеки човек оставя следи от своите онлайн дейности, което носи потенциални рискове за поверителността и сигурността на личните данни. Чрез тази дейност учителите имат възможност да се включат в практически упражнения, симулации и анализи на реални и измислени сценарии, за да идентифицират възможни заплахи, да разберат техните последици и да разработят стратегии за защита на своята дигитална идентичност.

Чрез насочвани дискусии и ролеви игри, участниците се запознават с различни видове рискове - от фишинг съобщения и слаби пароли до неправилно споделяне на информация в социалните медии и дори сложни форми на социално инженерство. Анализът на конкретни примери дава възможност на учителите да разпознават уязвимите места в дигиталната среда и да разработват подходящи превантивни мерки. Микропреподаването и насоченото размишление дават възможност на участниците да обмислят как да предадат тези принципи на учениците, като същевременно разработват свои лични стратегии за дигитална сигурност.

ТЕМА № 3

Поверителност, сигурност и управление на лична информация

Създаването на личен план за сигурност - „Дигиталният щит“ - дава възможност на учителите да приложат наученото на практика, развивайки умения за планиране, организиране и оценка на собственото си дигитално поведение. Дейността също така дава възможност на участниците критично да оценят излагането си на рискове и да осъзнаят важността на непрекъснатото наблюдение и актуализиране на защитните мерки. Груповата работа и съвместните дискусии допринесят за обмена на опит и идеи, давайки на учителите различни гледни точки и конкретни примери за най-добри практики.

Отвъд техническите аспекти, дейността подчертава педагогическото измерение - показвайки как учителите, чрез своето поведение, насоки и практика в класната стая, могат да насърчат осведомеността на учениците за важността на поверителността, сигурността и отговорното управление на личните данни. Чрез създаването на план за дигитална сигурност, участниците придобиват конкретен инструмент, който могат да използват в учебния си процес, както и модел, който учениците да следват.

ТЕМА № 4

Кибертормоз и етика на онлайн комуникацията

Резултати

- Учителите разпознават различните форми и признаци на кибертормоза.
- Учителите знаят как да прилагат стратегии за предотвратяване и справяне с кибертормоза в класната стая.
- Учителите знаят как да насърчават уважителна и етична онлайн комуникация сред учениците.

Кратко теоретично описание

В съвременната дигитална среда все повече ученици прекарват значителна част от времето си онлайн, което създава условия за различни рискове, включително кибертормоз и неетично поведение в онлайн комуникацията. Учителите имат ключова роля в разпознаването на тези предизвикателства, в обучението на учениците за отговорно поведение в интернет и в поддържането на положителна дигитална среда в училищата.

Кибертормозът включва обидни съобщения, изключване на ученици от онлайн общности, споделяне на неподходящо съдържание без съгласие, представяне за друго лице и други форми на агресивно поведение в дигиталното пространство. Последниците от кибертормоза могат да бъдат сериозни и дълготрайни, включително емоционален стрес, намалено самочувствие, тревожност и затруднения в социалното взаимодействие.

Дейност 1

РАЗПОЗНАВАНЕ И РЕАКЦИЯ - КИБЕРТОРМОЗ В УЧИЛИЩЕ

Препоръчителна продължителност на дейността: 60 минути
Индивидуално/Групово: Групово (с индивидуални размисли)

Описание на дейността

В тази дейност учителите ще анализират различни форми на кибертормоз чрез интерактивни примери и казуси, включително обидни съобщения, изключване на ученици от онлайн общности, споделяне на неподходящи снимки и представяне за друго лице. Дейността включва:

Въведение и мотивация (10 мин.): Представяне на основните понятия за кибертормоза и неговото въздействие върху психичното здраве на учениците, последвано от кратко обсъждане на лични преживявания.

Анализ на казуси (20 мин.): Работа в малки групи за идентифициране на заплахи и уязвимости и за изработване на превантивни мерки.

Практически задачи (20 мин.): Индивидуална рефлексия - участниците оценяват как биха реагирали в различни училищни ситуации; групова задача - създаване на наръчник за интервенция и подкрепа на жертвите.

Дискусия и заключения (10 мин.): Споделяне на преживявания, обратна връзка от съученици и обобщаване на ключовите изводи.

Резултат(и):

- Учителите разпознават различните форми и признаци на кибертормоза.
- Учителите знаят как да прилагат стратегии за превенция и справяне с кибертормоза в класната стая.
- Учителите знаят как да насърчават уважителна и етична онлайн комуникация сред учениците.

Обстановка и материали

Проектор или лаптоп: Използва се за показване на конкретни примери, видеоматериали, новини за случаи на кибертормоз и образователно съдържание, илюстриращо различни форми на онлайн тормоз.

Работни листове: Включват подробни казуси с въпроси за обсъждане, задачи за анализ на риска и указания за идентифициране на потенциални заплахи. Работните листове служат за структурирано разглеждане на ситуации и могат да се използват и за улесняване на груповите дискусии.

Флипчарт или онлайн инструменти за записване на стратегии: Позволяват на участниците да отбелязват ключови заключения, да създават визуални карти на проблеми и решения или да разработват съвместно ръководства за интервенция. Дигитални инструменти като Miro, Google Docs или Mentimeter улесняват едновременното съвместно учене, особено за по-големи групи или работа от разстояние.

Достъп до интернет: Необходим за проверка на допълнителни ресурси, правни рамки, насоки за училищната политика и примери за добри практики.

Използван педагогически подход

Ролеви игри и симулации от реалния живот: Позволяват на учителите да упражняват реакции към различни сценарии и да развиват комуникационни умения с ученици и родители.

Групов анализ и дискусия: Насърчава обмена на опит, критичното мислене и съвместното разработване на решения.

Микропреподаване и насочено размишление: Участниците създават мини-уроци или обяснения за учениците и след това размишляват върху ефективността на своите подходи.

Проектно-базирано обучение: Включва създаването на ръководства за интервенция или планове за реакция като мини-проекти, които могат да бъдат реализирани в училищния контекст.

Технологични изисквания:

Компютри, лаптопи или таблети: Необходими за показване на образователно съдържание, видеоматериали и казуси. Участниците използват тези устройства и за практическа работа с дигитални инструменти, като PDF работни листове, онлайн тестове или интерактивни упражнения.

Стабилен достъп до интернет: Позволява на участниците да имат достъп до допълнителни ресурси, релевантни статии и практически насоки, както и да работят едновременно на дигитални платформи. Необходим е и за използване на облачни услуги и инструменти за сътрудничество в реално време.

Дигитални инструменти за сътрудничество: (Miro, Google Docs, Mentimeter) се използват за записване на заключения, мозъчна атака, създаване на ръководства и карти на процесите. Тези инструменти позволяват на участниците да работят заедно, да коментират, да редактират съдържание и да споделят идеи, като подобряват интерактивността и практическото приложение на знанията.

Допълнително оборудване: Проектор или смарт екран за показване на резултатите от груповата работа, слайдове и видеоматериали; високоговорители за възпроизвеждане на аудио и видео съдържание, илюстриращо реални ситуации на кибертормоз.

Адаптивност за различни участници:

Сложност на задачите: Казусите и практическите упражнения могат да бъдат адаптирани към предишния опит на участниците, като се създават по-прости сценарии за начинаещи или по-сложни ситуации за участници с по-голям опит в работата с дигитални среди и проблемите, свързани с кибертормоза.

Гъвкавост във формата на работа: Комбинацията от индивидуална работа, работа по двойки и групови дискусии позволява на всеки участник да се включи активно според своите способности и предварителни знания. Тези, които се чувстват по-малко уверени, могат да работят индивидуално, докато по-опитните участници могат да водят дискусии или да помагат на колегите си.

Избор на роли в симулациите: Участниците имат възможност да изберат роля в симулациите - потърпевш, наблюдател или учител - което насърчава емпатията, практическото разбиране на различни гледни точки и ангажираността на всички видове участници.

Адаптивни ресурси: Допълнителни материали, като видео примери, ръководства или онлайн интерактивно съдържание, могат да се използват според нуждите, в зависимост от нивото на знания и опит на участниците.

Групова подкрепа: По време на дейността обучителят може да дава допълнителни обяснения или насоки на по-малко опитни участници, докато по-опитните участници могат да поемат ролята на ментори на колегите си, като по този начин допълнително насърчават съвместното учене и споделянето на знания.

Помощни материали:

Подробни работни листове с казуси и насочващи въпроси: Те включват различни сценарии за кибертормоз - от по-прости до по-сложни - с насочващи въпроси, които помагат на учителите да анализират ситуацията, да определят ролята на жертвата, насилника и наблюдателя, както и да разработват стратегии за намеса. Тези работни листове служат като основа за групови дискусии и симулации.

Стъпка по стъпка ръководство за идентифициране и интервенция: Обхваща систематичен подход за разпознаване на различни форми на кибертормоз, препоръчителни процедури за реагиране в училищна среда, както и предложения за превантивни мерки и образователни дейности, които учителите могат да прилагат в класната стая. Ръководството е практично и приложимо в ежедневно работата.

Контролен списък за наблюдение на реакциите и подкрепа на потърпевшите: Позволява на учителите систематично да проследяват действията си и да оценяват ефективността на интервенциите си. Той включва показатели за успех, записване на реакциите на учениците и стъпки за непрекъсната подкрепа.

Предложени учебни материали и допълнителни ресурси: Включват връзки към образователни видеоклипове, интерактивни онлайн инструменти, инфографики и планове за уроци, които могат да бъдат интегрирани в различни предмети. Тези материали позволяват на учителите непрекъснато да насърчават цифровата етика, критичното мислене и безопасното поведение в интернет у учениците.

Допълнителни инструменти за размисъл и оценка: Шаблони за водене на бележки и самооценка на готовността на учителите да се намесват, както и препоръки за обмен на опит между колеги и провеждане на семинари в училище.

Заклучение

Дейността подчертава важноста учителите да разпознават и разбират различните рискове, на които са изложени личните данни в дигиталната среда. Чрез анализ на конкретни случаи и практически упражнения участниците имаха възможност да видят колко дигитални следи оставят ежедневно и как те могат да бъдат злоупотребени.

Набляга се особено на факта, че личните данни не се отнасят само до имена, а и до широк спектър от информация, която споделяме - снимки, местоположение, навици, както и информация за учениците и училищната среда.

Чрез съчетаване на индивидуална работа с групови дискусии учителите се упражняват в разпознаването на типични онлайн заплахи като фишинг, фалшиви съобщения, неправилно споделяне на информация и слаби пароли. Чрез размисъл и обратна връзка от колегите си те разработват практически стратегии за защита на данните, приложими както в личен план, така и в училищния контекст. Този процес насърчава обмена на опит и съвместното решаване на проблеми, което допълнително укрепи чувството за сигурност и компетентност у участниците.

Важна част от дейността е проучването на собствения дигитален отпечатък. Учителите имат възможност да проверят каква информация за тях е публично достъпна и да обмислят какво трябва да се промени, за да се защити по-добре личният им живот. Това повишава осъзнаването, че те служат като ролеви модели за учениците в дигиталното поведение и че отговорното управление на собствените им данни може директно да допринесе за възпитанието на младите хора.

Заклучението от тази дейност е, че подобряването на дигиталната грамотност на учителите е ключова стъпка към създаването на безопасна образователна среда. След сесията учителите ще са обогатени с знания и практически инструменти, за да насочват учениците към отговорно ползване на интернет и да ги научат как да разпознават и избягват рисковете. По този начин дейността носи двойна полза - подобрява личните компетенции на учителите и осигурява основа за по-качествена работа с учениците в областта на дигиталната безопасност.

Дейност 2

ЕТИКА НА ОНЛАЙН КОМУНИКАЦИЯТА - СЪЗДАВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ДИГИТАЛНА СРЕДА

Препоръчителна продължителност на дейността: 60 минути
Индивидуално/Групово: Групово (с индивидуални размисли)

Описание на дейността

Тази дейност е предназначена да предостави на учителите умения за разпознаване на етични и неетични модели на комуникация в дигиталната среда и за разработване на стратегии за обучение на учениците на отговорно онлайн поведение. Дейността е разделена на няколко стъпки:

Въведение и мотивация (10 мин.)

Обучителят представя основните принципи на етиката в онлайн комуникацията, включително уважение, отговорност, защита на личните данни и спазване на авторските права. Дискусията обхваща въздействието на неподходящата комуникация върху училищния и социалния живот, както и начина, по който положителното онлайн взаимодействие допринася за една здравословна дигитална култура. Участниците споделят своите преживявания и наблюдения, което повишава ангажираността и мотивацията им.

Анализ на примери (20 мин.)

Участниците работят в малки групи, за да анализират измислени и реални примери за съобщения, коментари и публикации, които илюстрират етично или неетично дигитално съдържание. Те идентифицират негативните последици от неподходящото поведение, включително емоционалното въздействие върху учениците, подкопаването на доверието и потенциалните правни последици. Груповата дискусия позволява обмен на опит и колективно разбиране на проблемите.

Дискусия и заключения (10 мин.)

Групова рефлексия върху ключовите изводи и споделяне на обратна връзка между колеги. Учителите обобщават стратегии, които могат да бъдат приложени незабавно в училището, и планират по-нататъшни дейности за насърчаване на положителна дигитална среда.

Резултат(и):

- Учителите разпознават различни форми и признаци на кибертормоз.
- Учителите знаят как да прилагат стратегии за предотвратяване и справяне с кибертормоза в класната стая.
- Учителите знаят как да насърчават уважителна и етична онлайн комуникация сред учениците.

Обстановка и материали

Проектор или лаптоп за показване на примери за онлайн комуникация: Позволява на участниците да следят реални примери за етични и неетични съобщения, коментари и публикации в социалните медии, училищните платформи или електронната поща. Визуалните презентации помагат за по-доброто разбиране на ситуациите и улесняват груповите дискусии.

Работни листове с въпроси и задачи за създаване на кодекса: Съдържат структурирани въпроси и практически задачи, които насочват участниците в анализа на онлайн комуникацията и изготвянето на насоки. Включват сценарии за дискусия, размисъл върху личното дигитално поведение и предложения за интегриране на етични правила в преподаването.

Флипчарт или инструменти за дигитално споделяне (Miro, Google Docs): Използват се за записване на идеи, мозъчна атака и съвместно създаване на „Кодекс за етична онлайн комуникация“. Те позволяват едновременно водене на бележки, визуализиране на връзките между проблеми и решения и улесняват груповото взаимодействие и дискусия.

Допълнителна подкрепа: Участниците могат да използват лекционни бележки, наръчници и онлайн ресурси, за да проверят примери и да разширят собствените си насоки. Комбинацията от дигитални и традиционни материали осигурява гъвкавост и активно участие за всички учители, независимо от предишен опит или технически умения.

Практическо приложение: Материалите позволяват на учителите незабавно да изготвят и тестват насоки, да създават практически задачи за учениците и да интегрират принципите на етичната комуникация в различни предмети.

Използван педагогически подход

Ролева игра и симулация на етични дилеми: Участниците поемат ролите на ученици, учители или родители, за да преживеят практически различни онлайн комуникационни ситуации, включително конфликтни или неетични сценарии. Този метод помага за развиване на емпатия, разпознаване на последствията от неподходящо поведение и тестване на стратегии за интервенция в безопасна среда.

Групов анализ и дискусия: Участниците работят в малки групи върху конкретни примери за комуникация, като идентифицират етични и неетични модели и обсъждат възможните последици. Последваща пленарна дискусия позволява обмен на опит между групите, разглеждане на проблемите от различни гледни точки и съвместно разработване на насоки.

Микропреподаване и насочено размишление: Учителите разработват кратки учебни дейности или сценарии, които могат да бъдат директно приложени в работата им с учениците. Това е последвано от насочено размишление, при което участниците разглеждат собственото си дигитално поведение, ефективността на стратегиите си и начини за адаптирането им към различни възрасти и ситуации.

Проектно-базирано обучение: Участниците създават „Кодекс за етична онлайн комуникация“ като мини-проект, който включва планиране, изготвяне, тестване и адаптиране на насоки за етична комуникация в училищния контекст. Този подход насърчава активното учене, сътрудничеството, критичното мислене и чувството за отговорност, като едновременно с това създава конкретни материали, които могат да бъдат приложени в преподавателската практика.

Интегриране на практически и рефлексивни методи: Чрез съчетаване на симулации, дискусии, микропреподаване и проектни задачи участниците развиват цялостно разбиране за етиката на онлайн комуникацията, придобиват практически умения и способността непрекъснато да адаптират подхода си в съответствие с опита си и нуждите на своите ученици.

Технологични изисквания:

Компютри, лаптопи или таблети - позволяват показването на образователно съдържание, интерактивни примери и изпълнението на практически задачи в дигитални инструменти. Участниците могат едновременно да разглеждат примери за онлайн комуникация и да работят по свои задачи.

Стабилен достъп до интернет - необходим за търсене на допълнителни примери и ресурси от реалния живот, включително новинарски статии, социални медии и онлайн платформи, което позволява на участниците да наблюдават реални ситуации и тенденции в дигиталната комуникация.

ЕДИНИЦА 4

Кибертормоз и етика на онлайн комуникацията

Инструменти за дигитално сътрудничество (Miro, Google Docs, Mentimeter) - позволяват едновременно записване на идеи, мозъчна атака и съвместно създаване на кодекси и насоки. Чрез тези инструменти участниците могат да работят в групи в реално време, да визуализират дискусии, да организират обратна връзка и да документират създадените материали за по-късна употреба в класната стая.

Допълнителни мултимедийни ресурси - проектор или интерактивна бяла дъска за презентации, видеоклипове и примери за етични и неетични дигитални взаимодействия, което позволява на участниците да разберат по-добре различните сценарии и да анализират последствията от поведението.

Софтуерна поддръжка и платформи - достъп до инструменти за викторини, анкети и оценки (напр. Kahoot, Mentimeter), които улесняват активното участие на всички присъстващи и осигуряват незабавна обратна връзка по време на дейностите.

Инструменти и препоръки за сигурност - възможности за защита на личните данни на участниците при работа онлайн, като например браузъри в режим на частно сърфиране, настройки за споделяне на документи и настройки за сигурност в рамките на дигиталните инструменти.

Адаптивност за различни участници:

Дейността позволява индивидуална рефлексия, работа в двойки и групово дискусия, като гарантира активното участие на всички участници, независимо от предишния им опит или ниво на знания в областта на дигиталната етика.

Примерите и задачите могат да бъдат мащабирани - от по-прости ситуации, включващи основни форми на неетична комуникация, до по-сложни сценарии, които включват различни цифрови платформи и взаимодействия между учениците.

Участниците имат възможност да изберат фокуса на дейността (социални медии, електронна поща, училищни платформи, чат групи), което прави съдържанието по-релевантно и практично за ежедневната им работа.

Дейността насърчава размисъл върху личното дигитално поведение и дава възможност на учителите да идентифицират своите силни и слаби страни в насочването на етичната комуникация, допринасяйки за професионалното им развитие.

Гъвкавата ѝ структура позволява адаптиране към размера на групата, възрастта на учениците и специфичните нужди на училището, което увеличава приложимостта ѝ в различни образователни контексти.

Помощни материали:

Подробни работни листове и примери за онлайн комуникация, съдържащи сценарии за етично и неетично поведение, въпроси за обсъждане и задачи за анализ.

Предлаган формат на „Кодекс за етична онлайн комуникация“, който може да бъде директно приложен в училищата и използван като практически инструмент при работата с учениците.

Контролен списък за прилагане в класната стая и оценка на поведението на учениците, позволяващ систематичен преглед и мониторинг на ефективността на кодекса, идентифициране на проблемни модели и планиране на допълнителни дейности.

Допълнителни наръчници и ръководства с примери за учебни дейности и сценарии за непрекъснато подобряване на цифровата етика и положителна цифрова среда в училищата.

Дигитални шаблони и инструменти за сътрудничество, позволяващи на участниците лесно да адаптират и споделят създадените документи с колеги или ученици.

Заключение на темата

Дейността „Етика на онлайн комуникацията - създаване на положителна дигитална среда“ предоставя на учителите практически умения и инструменти за насърчаване на отговорно и етично поведение сред учениците в дигиталното пространство. Чрез анализ на примери, групови дискусии и изготвяне на „Кодекс за етична онлайн комуникация“ участниците придобиват способността да разпознават неетични модели на комуникация, да разбират последствията от неподходящо поведение и да разработват стратегии за превенция и намеса. Индивидуалната рефлексия върху собственото си дигитално поведение помага на учителите да идентифицират своите навици и да дадат пример на учениците, докато груповата работа улеснява споделянето на опит и съвместното учене.

Участниците активно работят по създаването на насоки, които могат да бъдат незабавно приложени в класната стая и интегрирани в различни предмети, като по този начин насърчават отговорността, уважението и емпатията в онлайн комуникацията. Технологичните инструменти, включително проектори, платформи за дигитално сътрудничество и интернет, позволяват динамична работа и интерактивно учене, докато гъвкавостта на дейността осигурява адаптивност към различни нива на опит на учителите.

Заклучението от дейността е, че учителите не само научават за етиката на онлайн комуникацията, но и стават активни създатели на положителна дигитална среда в своите училища. Придобитите знания и умения им позволяват да научат учениците как да използват дигиталните инструменти отговорно, да разпознават етични дилеми и да развиват осъзнатост за последствията от своите действия, като по този начин допринасят за дългосрочното развитие на безопасно и подкрепящо дигитално пространство в образованието.

Медийна грамотност и критично мислене

Този модул е насочен към обучението на учители как да насочват учениците към критичен анализ на медийното съдържание и източниците, към разбиране на въздействието на онлайн пространството и към това как да станат отговорни потребители и създатели. Темите трябва да включват разпознаване на дезинформация, фалшиви новини, съдържание, генерирано от изкуствен интелект, и други видове манипулирано съдържание, както и разбиране на алгоритмите и авторското право.

Модул 2:

Медийна грамотност и критично мислене

Ключови думи: грамотност, критично мислене, разбиране на прочетеното, аналитични умения, критично мислене, разсъждение, аргументация, метакогниция, медийна грамотност, стратегии за задаване на въпроси

Обхват

Този модул разглежда основните концепции и практическите подходи за интегриране на грамотността и критичното мислене в ежедневно преподаване. Той подчертава ролята на задаването на въпроси, дискусиите и анализа на текстове за подпомагане на учениците да се превърнат в самостоятелни мислители и ефективни комуникатори.

Цели на обучението

- Да се подобри разбирането на учителите за принципите на дигиталната безопасност и често срещаните рискове в интернет. Да се задълбочи разбирането на учителите за развитието на грамотността и процесите на критично мислене.
- Да се предоставят на учителите педагогически стратегии, които насърчават активното четене и критичния анализ.
- Да се насърчи използването на въпроси и диалог за стимулиране на мисленето от високо ниво.
- Да се подпомогнат учениците в критичната оценка на информацията и изграждането на добре обосновани аргументи.

Теоретична основа

Този обучителен модул е предназначен да подготви учителите да насочват учениците към критичен анализ на медийното съдържание. В днешната дигитална среда младите хора са постоянно изложени на информация от разнообразни и често противоречащи си източници. Социалните медии, новинарските платформи, рекламите и развлекателните програми допринасят за формирането на мнения, ценности и поведение. Поради тази причина медийната грамотност - разбирана като способността да се получава достъп, оценява, анализира, създава и комуникира медийни послания - се превърна в основен приоритет в образованието.

Медийните послания никога не са неутрални; те са конструирани с конкретни цели, формирани от културни ценности и повлияни от икономически или политически интереси. За да помогнат на учениците да разкрият тези скрити структури, учителите сами трябва да разбират теоретичните основи на медийната грамотност. Тази област черпи от теорията на знаците, културните изследвания и критичната педагогика, като подчертава, че смисълът се създава чрез представяне и властови отношения. Учителите, обучени в тази перспектива, могат да помогнат на учениците да задават въпроси като:

Кой е създал това съобщение? С каква цел? Какви техники се използват, за да се привлече вниманието? Чии гласове са включени или изключени?

Критичното мислене осигурява когнитивната рамка в подкрепа на този анализ. То включва поставяне под въпрос на предположенията, разпознаване на пристрастността, разграничаване на фактите от мненията и оценяване на надеждността на доказателствата. Когато се съчетае с медийната грамотност, критичното мислене дава възможност на учениците да станат не само информирани потребители на медиите, но и отговорни и творчески създатели. Например, като анализират как заглавията на новините представят събитията по различен начин в различните медии, учениците се научават да идентифицират идеологическите пристрастия. Като разглеждат вирусните тенденции в социалните медии, те могат да размишляват върху това как алгоритмите влияят върху видимостта и общественото мнение.

За учителите конструктивисткият подход предлага мощен педагогически инструмент. Вместо да дават готови отговори, педагозите действат като фасилитатори, които насърчават изследването, диалога и размисъла. Концепцията на Пауло Фрейре за критичната педагогика допълнително подчертава важността на свързването на медийния анализ с реалността, в която живеят учениците, като им дава възможност да „четат света“ и да оспорват доминиращите нарративи. Този подход насърчава активното гражданство и подготвя учениците да се ангажират с обществото обмислено и отговорно.

Чрез съчетаването на медийна грамотност и критично мислене учителите могат да превърнат класните стаи в пространства, където учениците се научават не само да консумират медии, но и да поставят под въпрос, да оспорват и да допринасят значимо за медийния пейзаж.

Теми / Раздели	Резултати от обучението
1. Основи на грамотността и критичното мислене	• Учителите могат да дефинират ключови понятия за грамотност и критично мислене и да обяснят тяхното значение в образованието. • Учителите могат да прилагат принципите на авторското право, за да избират, използват и споделят образователни ресурси отговорно.
2. Техники за задаване на въпроси и дискусия за насърчаване на мисленето	• Учителите знаят как да използват ефективни стратегии за задаване на въпроси, за да насърчат анализа и размисъла на учениците. • Учителите знаят как да водят дискусии в клас, които насърчават учениците да обмислят различни гледни точки.

Теми / Раздели	Резултати от обучението
3. Стратегии за четене с цел задълбочено разбиране	• Учителите могат да научат учениците на техники за активно четене, включително прогнозиране, обобщаване и задаване на въпроси. • Учителите знаят как да подпомагат учениците при свързването на идеи между различни текстове и контексти. • Учителите могат да научат учениците да анализират и оценяват източниците по отношение на точност, уместност и достоверност.
4. Анализирание и формулиране на аргументи и медийна грамотност	• Учителите могат да насочват учениците при оценяването на достоверността на информацията и разпознаването на пристрастност. • Учителите могат да обяснят как алгоритмите влияят върху потреблението на информация и дигиталното съдържание. • Учителите знаят как да помогнат на учениците да изградят последователни, основани на факти аргументи в устна и писмена форма.

Заклучение

Този модул подчертава колко е важно учителите да разполагат със знания и стратегии за насърчаване на медийната грамотност и критичното мислене в класната стая. В свят, в който учениците са изложени на постоянен поток от информация, способността да се поставят под въпрос източниците, да се откриват пристрастности и да се оценява достоверността е от съществено значение за ученето през целия живот и демократичното участие.

Учителите, които възприемат този подход, помагат на учениците да осъзнаят, че медийните послания са конструирани, целенасочени и често формирани от социални и политически интереси. Чрез моделиране на изследвателски подход и насърчаване на рефлексията, педагозите дават възможност на учениците не само да консумират медиите критично, но и да създават отговорно, етично и социално съзнателно съдържание. По този начин класните стаи се превръщат в пространства, които възпитават информирани, ангажирани и активни граждани.

ОСНОВИ НА ГРАМОТНОСТТА И КРИТИЧНОТО МИСЛЕНЕ

Резултати

- Учителите могат да дефинират ключови понятия за грамотност и критично мислене и да обяснят тяхното значение в образованието.
- Учителите могат да прилагат принципите на авторското право, за да избират, използват и споделят образователни ресурси отговорно.

Кратко теоретично описание

Основите на грамотността и критичното мислене предоставят на учителите необходимите инструменти, за да насочват учениците в ориентирането им в днешния сложен информационен пейзаж. Грамотността вече не се ограничава до четене и писане, а включва и интерпретиране на разнообразни медии, оценяване на източници и отговорно създаване на знания. Критичното мислене допълва грамотността, като дава възможност на учещите да поставят под въпрос предположенията, да анализират аргументите и да правят преценки, основани на доказателства. Заедно тези умения дават възможност на учителите да възпитават независими, рефлексивни и етични ученици. Освен това, разбирането на принципите на авторското право гарантира, че учителите и учениците използват образователните ресурси отговорно, като зачитат интелектуалната собственост и същевременно насърчават творчеството и сътрудничеството. Тази теоретична основа подчертава ролята на педагозите не само като предаватели на знания, но и като фасилитатори на изследването, като дава на учениците умения за цял живот, за да участват активно в демократичните и дигиталните общества.

Дейност 1

ОТКРИЙТЕ ПРИСТРАСТИЯТА - АНАЛИЗ НА МЕДИЙНИТЕ ПОСЛАНИЯ

Препоръчителна продължителност на дейността: 40 минути
Индивидуално/Групово: Група от 4 души

Описание на дейността

Подготовка (5 мин.):

Водещият показва кратък пост в социалните медии и пита: „Какво е основното послание? Кой го е написал?“
Учителите споделят кратки отговори.

Групова задача (10 мин.):

Всяка група получава две версии на една и съща новина (едната от неутрален сайт, другата - пристрастна). Те подчертават думи, които показват емоция, преувеличение или пристрастност.

Сравнение и обсъждане (10 мин.):

Групите попълват работния лист:

1. Коя е целевата аудитория?
2. Какви са фактите и какви са мненията?
3. Какво е пропуснато?

Презентация (10 мин.):

Групите залепват своите заключения на стената/таблото. Всяка група обяснява накратко разликите. За подпомагане на процеса могат да се използват Menti, Kahoot и Canva.

Размисъл (5 минути):

Обучителят пита: „Как бихте насочили учениците да разпознават пристрастността?“ Учителите предлагат стратегии. Упражнение „ПРЕПИШИ“: Участниците се приканват да препишат публикацията по по-обективен начин.

Резултат(и):

- Учителите могат да дефинират ключови понятия за грамотност и критично мислене и да обяснят тяхното значение в образованието.

Обстановка и материали:

Условия: Класна стая, групи по 4 души.

Материали: Две контрастиращи новинарски статии на група (разпечатани), маркери, работни листове с насочващи въпроси, лепящи се бележки.

Използван педагогически подход

Тази дейност използва педагогика на критичното мислене и съвместно учене. Учителите активно анализират текстове, поставят под въпрос гледни точки и съвместно конструират смисъла. Тя насърчава критичното мислене чрез сравняване на източници и размисъл върху това как да насочват учениците в медийната грамотност.

Технологични изисквания:

Проектор

Адаптивност за различни участници:

Може да се адаптира чрез опростяване на текстовете за по-малко опитни учители или чрез използване на сложни, специфични за дадена дисциплина източници (научни новини, политически коментари) за групи с по-високо ниво. За многоезични среди статиите могат да бъдат на езика, на който преподават участниците. Работата в групи осигурява подкрепа от съученици, което позволява на различни нива на умения да се допълват взаимно.

Дейност 2

ДЕТЕКТИВ ЗА АВТОРСКИ ПРАВА

Препоръчителна продължителност на дейността: 40 минути

Индивидуално/в група: Група от 4 души

Описание на дейността

Запознаване 0-5 мин. Водещият пита: „Копирали ли сте някога материали за час, без да се замислите за авторското право?“ (вдигане на ръка, без да се споменават имена).

Кратко въведение 5-10 мин. Водещият обяснява основите на авторското право + символите на Creative Commons (слайдове или плакати).

Задача „Детектив“ 10-20 мин. Работейки по двойки, учителите получават „карти с доказателства“ (изображения, текстове, видеоклипове с бележки за употреба). Те решават: допустимо / **✗** недопустимо за използване в клас.

Ролева игра 20-30 мин. Всяка двойка обосновава своя избор: „Ние сме детективите по авторското право. Разрешаваме/забраняваме тази употреба, защото...“

Правилни отговори 30-35 мин. Обучителят разкрива правилните решения и обяснява мотивите.

Обобщение 35-40 мин. Учителите споделят по едно практическо правило за класната стая, което насърчава етичното използване.

Резултат(и):

- Учителите могат да прилагат принципите на авторското право, за да подбират, използват и споделят образователни ресурси по отговорен начин.

Груповата работа осигурява взаимопомощ, позволявайки на различните нива на умения да се допълват взаимно.

Обстановка и материали

Обстановка: Класна стая с проектор.

Материали: Слайдове за основите на авторското право, „карти с доказателства“ (отпечатани), листовка с контролен списък за авторски права.

Използван педагогически подход

Тази дейност се основава на педагогиката на критичното мислене и съвместното учене. Учителите активно анализират текстове, поставят под въпрос различни гледни точки и съвместно извеждат смисъла. Тя насърчава критичното мислене чрез сравняване на източници и размисъл върху това как да се насочват учениците в областта на медийната грамотност.

Технологични изисквания:

Проектор

Адаптивност за различни участници:

Може да се адаптира чрез съобразяване на „картите с доказателства“ с контекста на участниците (например, изображения от учебници за учители в началното училище, клипове от YouTube за средното училище). Обучителите могат да регулират нивото на трудност - основно „допустимо/недопустимо“ за начинаещи или по-нюансирани сценарии с Creative Commons за напреднали групи. Ролевата игра подкрепя различни стилове на учене и нива на комфорт.

Допълнителни материали за тази дейност:

Задача 1: [ACT 1.docx](#)

[TT1 Открий пристрастието](#)

Заклучение на модула

Тези дейности предоставят на учителите практически стратегии за насърчаване на медийната грамотност и отговорното ползване на цифровите технологии. Чрез анализиране на пристрастността и упражняване на осведоменост по въпросите на авторското право участниците не само усъвършенстват собствените си критични умения, но и придобиват гъвкави методи, с които да насочват учениците към поставяне на въпроси, оценяване и етично взаимодействие с медиите.

Техники за задаване на въпроси и дискусия за насърчаване на мисленето

Резултати

- Учителите знаят как да използват ефективни стратегии за задаване на въпроси, за да насърчават аналитичното мислене и размисъл у учениците.
- Учителите знаят как да модерират дискусии в клас, които насърчават учениците да разглеждат различни гледни точки.

Кратко теоретично описание

В обучението по медийна грамотност техниките за задаване на въпроси и дискусии дават възможност на учениците да мислят критично за посланията, с които се сблъскват. Обмислените въпроси с отворен край подтикват учениците да надхвърлят повърхностното разбиране и да преминат към по-задълбочен анализ на източниците, намеренията и скритите предубеждения. Като разграничават фактите от мненията и питат чиито гласове са включени или изключени, учителите насочват учениците да разсъждават върху достоверността и гледната точка. Структурираните дискусии позволяват на учениците да чуят различни гледни точки, да сравнят интерпретациите и да разработят обосновани аргументи. Чрез тези практики учителите създават среда в класната стая, основана на изследване, където диалогът изостря както критичното мислене, така и отговорното взаимодействие с медиите.

Дейност 1

СЪЗДАТЕЛ НА ВЪПРОСИ: ФОРМУЛИРАНЕ НА КРИТИЧНИ ВЪПРОСИ

Препоръчителна продължителност на дейността: 40 минути
Индивидуално/Групово: Група от 4 души

Описание на дейността

0-5 мин | Загрявка: Обучителят показва клип (напр. 1-минутна реклама или заглавие на новина). Учителите споделят първите си реакции.

5-15 мин | Въведение и примери: Обучителят представя нивата на въпросите от таксономията на Блум с примери, свързани с медиите.

15-25 мин | Групова задача: Всяка група създава 3-4 отворени, критични въпроса относно медийния клип (напр. „Чия гледна точка липсва?“).

25-35 мин | Споделяне: Групите обменят въпроси и си отговарят заедно, като сравняват интерпретациите си.

35-40 мин | Рефлексия: Обучителят пита: „Как бихте могли да използвате тази техника в собствения си клас?“

Резултат(и):

- Учителите знаят как да използват ефективни стратегии за задаване на въпроси, за да насърчат анализа и размисъла на учениците.

Обстановка и материали

Място: Класна стая, групи от 3-4 души.

Материали: Въпросници от таксономията на Блум, лист хартия или лепящи се листчета.

Използван педагогически подход

Използва педагогика на конструктивизма и учене, основано на изследване. Учителите активно изграждат знания, като създават и тестват въпроси, преминавайки от теорията към практиката. Груповата работа в сътрудничество насърчава взаимното учене и критичното взаимодействие с медийни текстове.

Технологични изисквания:

Проектор/разпечатки на медийни клипове

Адаптивност за различни участници:

Може да се адаптира с по-опростени медийни текстове за начинаещи или с комплексни, специфични за дисциплината източници за напреднали групи. За по-малко опитни учители могат да се предоставят основни въпроси като подпомагащи средства, докато напредналите участници могат сами да формулират основни въпроси. Груповото сътрудничество балансира смесените нива на умения.

Дейност 2

ДИСКУСИЯ ПО МЕТОДА „АКВАРИУМ“: РАЗГЛЕЖДАНЕ НА РАЗЛИЧНИ ГЛЕДНИ ТОЧКИ

Препоръчителна продължителност на дейността: 40
минути Индивидуално/Групово: Две половини от
цялата група

Описание на дейността

0-5 мин | Подготовка: Водещият представя метода
„аквариум“ (вътрешният кръг обсъжда, външният кръг
наблюдава).

5-10 мин | Медиен стимул: Покажете противоречива
новина или публикация в социалните медии.

10-20 мин | Дискусия във вътрешния кръг: Половината
от групата обсъжда медийния материал, като използва
насочващи въпроси (пристрастност, доказателства,
въздействие).

20-30 мин | Размяна на роли: Външният кръг споделя
наблюденията си, след което си разменя местата с
вътрешния кръг за втори кръг.

30-35 мин | Обобщение: Обучителят подчертава как
дискусията е разкрила разнообразни гледни точки.

ЕДИНИЦА 2

Техники за задаване на въпроси и дискусия за насърчаване на мисленето

35-40 мин | Рефлексия: Учителите отбелязват една стратегия за насърчаване на балансирана дискусия в своите класове.

Резултат(и):

- Учителите знаят как да модерират дискусии в клас, които насърчават учениците да разглеждат различни гледни точки.

Обстановка и материали

Среда: Класна стая, столове, подредени в два кръга.

Материали: Текст/публикация от печатните медии, лист с насочващи въпроси, контролен списък за наблюдение.

Използван педагогически подход

Прилага се диалогична педагогика и учене чрез преживяване. Учителите участват в структурирана дискусия като ученици, след което размишляват в ролята си на педагози. Методът показва как диалогът разкрива различни гледни точки и развива критично мислене чрез активно участие и наблюдение.

Технологични изисквания:

Няма

ЕДИНИЦА 2

Техники за задаване на въпроси и дискусия за насърчаване на мисленето

Адаптивност за различни участници:

Лесно се адаптира чрез избор на медийни подсказки, свързани с контекста на участниците (местни новини, глобални проблеми, специализирани медии). При големи групи могат да се провеждат няколко „аквариума“ едновременно. Контролните списъци за наблюдение подпомагат участниците, които се чувстват по-неуверени в дискусията, като гарантират, че всички роли са достъпни.

Допълнителни материали за тази дейност:

[ДЕЙСТВИЕ 1-2.docx](#)

Заклучение на темата

Тези дейности показват на учителите как целенасоченото задаване на въпроси и структурираната дискусия могат да задълбочат медийния анализ и критичното мислене. Чрез разработване на отворени теми и практикуване на техники като диалог „аквариум“, учителите се учат да насочват учениците при изследване на пристрастията, преценяване на гледните точки и участие в рефлексивен, ръководен от проучване диалог.

Стратегии за четене с цел задълбочено разбиране

Резултати

- Учителите могат да научат учениците на техники за активно четене, включително прогнозиране, обобщаване и задаване на въпроси.
- Учителите знаят как да подпомагат учениците при свързването на идеи в различни текстове и контексти.
- Учителите могат да научат учениците да анализират и оценяват източниците по по точност, уместност и достоверност.

Кратко теоретично описание

Ефективното разбиране на прочетеното надхвърля простото разшифроване на думите; то изисква активно взаимодействие с текстовете, за да се изведе смисълът. Подходи като предполагагане, обобщаване и задаване на въпроси помагат на учещите да предвидят съдържанието, да идентифицират основните идеи и да разгледат информацията критично. Свързването на идеи между различни текстове и контексти позволява по-дълбоко разбиране и насърчава пренасянето на знания. Преценяването на източниците по отношение на точност, уместност и достоверност развива критичната грамотност, подготвяйки учениците да се ориентират в сложния медиен пейзаж. Чрез моделиране и практикуване на тези стратегии учителите дават възможност на учениците да станат рефлексивни, аналитични и самостоятелни читатели, способни да тълкуват, да задават въпроси и да използват информацията отговорно.

Дейност 1

ТЕХНИКА „ПРЕДСКАЖИ, ОБОБЩИ, ЗАДАЙ ВЪПРОС“ (PSQ)

Препоръчителна продължителност на дейността: 40
минути Индивидуално/Групово: Групи от 4 души

Описание на дейността

Описание на дейността

0-5 мин. | Загрявка: Водещият показва кратка статия или
откъс от текст. Учителите споделят какво според тях ще
бъде темата.

5-15 мин. | Кратко въведение: Водещият обяснява
стратегията PSQ: Предскажи, обобщи, задай въпрос.
Демонстрира с пример за текст.
дхождат стратегически към нови текстове
самостоятелно.

5-те основни цели на техниката PSQ са:

-Активиране на предварителните знания

Учениците преглеждат текста предварително, за да го
свържат с това, което вече знаят.

-Развитие на целенасочено четене

Учениците четат с ясни цели, вместо да четат пасивно.

-Подобряване на разбирането

ТЕМА № 3

Стратегии за четене с цел задълбочено разбиране

Обобщаването и задаването на въпроси помагат на учениците да разберат по-добре ключовите идеи.

-Повишаване на критичното мислене

Формулирането на въпроси насърчава по-задълбочено ангажиране с текста.

-Насърчаване на независимостта на учениците

Учениците се научават да подхождат стратегически към нови текстове самостоятелно.

15-25 мин. | Групова практика: Учителите работят в групи. За нова статия те

1. Предсказват съдържанието въз основа на заглавието/ първия параграф.

2. Обобщават ключовите точки на текста.

3. Измислят 2-3 критични въпроса за дискусия.

25-35 мин. | Споделяне и дискусия: Групите обменят прогнози, обобщения и въпроси. Обучителят насочва размисъла относно точността и дълбочината.

35-40 мин. | Размисъл: Учителите отбелязват как PSQ може да бъде адаптиран за техните ученици.

ТЕМА № 3

Стратегии за четене с цел задълбочено разбиране

Резултат(и):

- Учителите са в състояние да преподават на учениците техники за активно четене, включително прогнозиране, обобщаване и задаване на въпроси.
- Учителите знаят как да подпомагат учениците при свързването на идеи между текстове и контексти.

Обстановка и материали:

Среда: Класна стая, групи от 3-4 души.

Материали: Отпечатани откъси от статии, хартия за диаграми или работни листове, химикалки/маркери.

Използван педагогически подход

Използва педагогика на конструктивизма и активен подход към ученето. Учителите работят с текстовете чрез прогнозиране, обобщаване и задаване на въпроси, като изграждат разбиране чрез практическа работа.

Съвместната групова работа насърчава взаимното учене и рефлексията, като моделира стратегии за по-задълбочено разбиране от страна на учениците.

Технологични изисквания:

Няма

Адаптивност за различни участници:

Текстовете могат да бъдат опростени за по-малко опитни учители или направени по-сложни за напреднали групи. Учителите от различни предмети могат да използват специфични за дисциплината статии. Груповото сътрудничество позволява на участници с различни нива на умения да се подкрепят взаимно, а подсказките могат да бъдат адаптирани за различни нива на езикова компетентност.

Дейност 2

КАРУСЕЛ ЗА ОЦЕНКА НА ИЗТОЧНИЦИ

**Препоръчителна продължителност на дейността: 40
минути Индивидуално/Групово: по двойки**

Описание на дейността

Време и стъпки

0-5 мин | Въведение: Водещият представя критериите за оценка на източниците: точност, уместност, достоверност, пристрастност.

5-10 мин | Пример: Водещият демонстрира оценката на кратка статия или уебсайт.

ТЕМА № 3

Стратегии за четене с цел задълбочено разбиране

10-25 мин | Дейност „Карусел“: Набор от карти с източници (статии, уебсайтове, публикации в социални медии) се разполагат из помещението. Учителите се редуват по двойки, като отделят 3-4 мин. на всеки източник и го преценяват, използвайки контролен списък.

25-35 мин | Обсъждане: Двойките споделят наблюденията си и сравняват оценките. Обучителят подчертава стратегиите за насочване на учениците към критична оценка

35-40 мин | Рефлексия: Учителите изписват една практическа стратегия за преподаване на оценяването на източници в класната стая.

Резултат(и):

- Учителите могат да научат учениците да анализират и оценяват източници по отношение на точност, уместност и достоверност.

Обстановка и материали

Среда: Класна стая с достатъчно пространство за движение, групи по 2.

Материали: Карти с източници (отпечатани), контролни списъци за оценка, химикалки, лепящи се бележки.

ТЕМА № 3

Стратегии за четене с цел задълбочено разбиране

Използван педагогически подход

Прилага се учене чрез преживяване и учене, базирано на решаване на проблеми. Учителите активно оценяват разнообразни източници, като прилагат критерии за точност, уместност и достоверност. Форматът на редуване насърчава движението, дискусията и наблюдението, като стимулира критичното мислене и практическите умения, които могат да бъдат пренесени в преподаването в клас.

Технологични изисквания:

Няма

Адаптивност за различни участници:

Източниците могат да бъдат подбрани така, че да съответстват на контекста на преподаване, предмета или местната/глобалната актуалност на участниците. Чеклистите за оценка могат да бъдат опростени за начинаещи или да бъдат направени по-подробни за напреднали учители. Подреждането на двойки и ротацията на ролите гарантират, че всички участници се ангажират активно, независимо от предишния си опит.

Допълнителни материали за тази дейност:

[АСТ 3.docx](#)

Заклучение на темата

Тези дейности дават възможност на учителите да насърчават задълбоченото разбиране на прочетеното и критичното мислене. Чрез прилагането на стратегии като прогнозиране, обобщаване, задаване на въпроси и оценяване на източниците, учителите се научават да насочват учениците към активно взаимодействие с текстовете, да свързват идеи в различни контексти и да оценяват информацията критично, като по този начин подготвят учениците да се ориентират в сложни медийни и текстови среди с разбиране и проникателност.

Анализиране и формулиране на аргументи и медийна грамотност

Резултати

- Учителите могат да насочват учениците при оценката на достоверността на информацията и откриването на пристрастия.
- Учителите могат да обяснят как алгоритмите влияят върху потреблението на информация и дигиталното съдържание.
- Учителите знаят как да помогнат на учениците да изградят последователни, основани на факти аргументи в устна и писмена форма.

Кратко теоретично описание

Този модул е насочен към развиване на способността на учителите да насърчават критичната медийна грамотност и уменията за аргументация у учениците. С акцент върху социалните медии, той разглежда начините за оценяване на достоверността на информацията, откриването на пристрастност и разпознаването на алгоритмите като фактори, влияещи върху потреблението на съдържание. Учителите усвояват стратегии за насочване на учениците при изграждането на последователни, основани на доказателства аргументи както в устна, така и в писмена форма. Чрез разбирането на динамиката на дигиталните медии учениците придобиват способността да се ангажират обмислено, да оценяват източниците критично и да общуват убедително, като по този начин се насърчава отговорното и информирано участие в онлайн пространствата.

Дейност 1

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО ЗА ПРОВЕРКА НА ФАКТИТЕ

Препоръчителна продължителност на дейността: 40 минути
Индивидуално/Групово: Двойки

Описание на дейността

0-5 мин: Въведение - водещият обяснява важността на проверката на фактите и идентифицирането на пристрастия в дигиталните медии.

5-15 мин: Учителите получават 3-4 публикации в социалните мрежи (реални или симулирани), съдържащи смесена точност. Индивидуално те идентифицират твърдения, евентуални пристрастия и проверяват достоверността.

15-30 мин: По двойки учителите обсъждат заключенията си и създават мини „ръководство за ученици“ за оценяване на подобни публикации в класната стая.

30-40 мин: Рефлексия с цялата група: Всяка двойка споделя стратегиите си; водещият подчертава практически съвети за преподаване (списъци за проверка, насочващи въпроси и моделиране на проверката на фактите).

Резултат(и):

- Учителите могат да насочват учениците при преценката на достоверността на информацията и идентифицирането на пристрастност.
- Учителите могат да обяснят как алгоритмите влияят върху потреблението на информация и дигиталното съдържание.

Обстановка и материали

Среда: Класна стая за семинар с маси за работа по двойки; проектор за примерни публикации

Материали: Печатни или дигитални публикации в социалните медии, шаблон за контролен списък за достоверност/предубеждения, химикалки, бяла дъска

Използван педагогически подход

Учителите се включват в експериментално обучение, като анализират реални публикации в социалните медии, работят по двойки, за да сравняват своите наблюдения, използват насочващи контролни списъци, за да открият методи за оценяване, и обсъждат в групи стратегии за преподаване на умения за критична оценка на учениците.

Технологични изисквания:

Проектор за примери на публикации

Адаптивност за различни участници:

Адаптира се чрез промяна на сложността на публикациите, използване на разнообразни теми и предлагане на писмени, устни или дигитални формати, за да отговарят на опит и стил на учителите.

Дейност 2

**УЧЕБНА ЛАБОРАТОРИЯ:
ПРЕПОДАВАНЕ НА
АРГУМЕНТАЦИЯ, ОСНОВАНА
НА ДОКАЗАТЕЛСТВА**

Препоръчителна продължителност на дейността: 40 минути
Индивидуално/Групово: Малки групи от 3-4 души

Описание на дейността

0-5 мин: Въведение - водещият обяснява какво представлява аргументацията, основана на доказателства, и нейното значение за критичното мислене.

5-15 мин: Учителите избират актуална тема от социалните медии и самостоятелно очертават основните твърдения, подкрепящите доказателства и възможните контрааргументи.

ТЕМА № 4

Анализиране и формулиране на аргументи и медийна грамотност

15-30 мин: В малки групи учителите разработват 10-15-минутен мини-урок или класна дейност, за да насочат учениците в изграждането на аргументи по темата. Включват въпроси за дискусия и задачи за оценка на доказателствата.

30-40 мин: Групите представят мини-уроците; водещият и колегите дават обратна връзка, фокусирана върху практичността, яснотата и стратегиите за ангажиране.

Резултат(и):

- Учителите знаят как да помогнат на учениците да изградят последователни, основани на доказателства аргументи в устна и писмена форма.

Обстановка и материали

Среда: Класна стая за семинари с маси за малки групи; (по избор) проектор за презентации

Материали: Примери за съдържание в социалните медии, хартия или лаптопи/таблети, шаблон за планиране на уроци, критерии за оценяване на аргументите

Използван педагогически подход

Учителите използват проблемно-ориентирано обучение, за да разработват мини-уроци, да сътрудничат в групи при планирането на дейности, да изграждат знания чрез интегриране на опит с нови стратегии и да размишляват върху уроците си чрез презентации и обратна връзка от колеги, за да подобрят приложението им в класната стая.

Технологични изисквания:

По избор

Адаптивност за различни участници:

Адаптира се, като се позволява на учителите да избират подходящи теми, като се осигуряват помощни средства за начинаещи и гъвкави формати на презентации според нивото на комфорт.

Допълнителни материали за тази дейност:

Дейност 1

[Мини ръководство за ученици](#)

Дейност 2

[Шаблон](#)

[Рубрика](#)

Заклучение на темата

В тази тема учителите разработват практически стратегии за насърчаване на медийната грамотност и критичното мислене в класната стая. Чрез оценяване на съдържанието в социалните медии по отношение на достоверност и пристрастност, те укрепват способността си да насочват учениците в проверката на фактите и разпознаването на алгоритмичното влияние. Чрез разработването на дейности за аргументация, основани на доказателства, учителите придобиват опит в подпомагането на развитието на уменията за разсъждение и комуникация у учениците. Фокусът върху сътрудничеството, рефлексията и адаптивността гарантира, че тези подходи могат да бъдат приложени в различни класни стаи, като подготвят учителите да възпитават разумни, отговорни и информирани дигитални граждани.

Подобряване на междоличностните умения на учениците

Целта на този обучителен модул е да укрепи способността на учителите да насърчават ефективна работа в екип и сътрудничество сред учениците в разнообразни образователни контексти.

За да постигне тази цел, модулът развива разбирането на учителите за принципите и ползите от сътрудническото и кооперативното учене, като същевременно предоставя практически стратегии за планиране, фасилитиране и оценяване на груповата работа както в присъствени, така и в онлайн учебни среди. Допълнителна цел е да се предоставят на учителите инструменти за управление на груповата динамика, подобряване на комуникацията и разрешаване на конфликтни ситуации по конструктивен и образователен начин. Модулът има и за цел да насърчи създаването на приобщаваща среда за учене, която признава разнообразието, цени различните приноси и насърчава взаимното уважение. Чрез насочено размишление и приложни дейности модулът подпомага учителите да пренесат придобитите знания и умения в собствената си практика в класната стая, като по този начин подобрява ангажираността на учениците, социалното учене и ефективността на групата. Модулът обхваща теоретичните основи и практическите подходи за развиване на умения за сътрудничество в различни предмети и възрастови групи. Той подчертава важността на социалните и емоционалните компетенции, наред с когнитивните умения, за успешната работа в екип.

Модул 3:

Подобряване на междуличностните умения на учениците

Ключови думи: Работа в екип, сътрудничество, комуникативни умения, разрешаване на конфликти, кооперативно учене, групова динамика, лидерство, социални умения, взаимодействие между съученици, съвместно решаване на проблеми

Цели на обучението

- Да се задълбочи разбирането на учителите за принципите и ползите от работата в екип и сътрудничеството.
- Да се предоставят на учителите стратегии за улесняване на ефективната групова работа и кооперативното учене.
- Да се развият уменията на учителите за управление на груповата динамика и разрешаване на конфликти.
- Да се насърчи създаването на приобщаваща среда, която цени разнообразните приноси и насърчава взаимното уважение.

Обхват

Модулът обхваща теоретичните основи и практическите подходи за развиване на умения за сътрудничество в различни предмети и възрастови групи. Той подчертава важността на социалните и емоционалните компетенции, наред с когнитивните умения, за успешната работа в екип.

Теоретична основа

Междучелностните умения - като комуникация, сътрудничество, емпатия и разрешаване на конфликти - са съществени компоненти от цялостното развитие на учениците. Докато традиционното образование се е фокусирало предимно върху когнитивните резултати, нарастващите доказателства от образователната психология, невронауката и теориите за социалното учене подчертават важността на социалното и емоционалното учене (SEL) като основа за академичен успех и благополучие.

Според социоконструктивистката теория на Виготски ученето е по своята същност социално: учениците изграждат знания чрез взаимодействие, диалог и сътрудничество. Учебната среда, която насърчава сътрудничеството между връстници, не само подобрява разбирането на съдържанието, но и подпомага развитието на комуникативни умения, саморегулация и способност за възприемане на различни гледни точки. Теорията за социалното учене на Бандура допълнително подчертава, че учениците усвояват поведения и нагласи чрез наблюдение и подражание на другите - което прави ролята на учителя като фасилитатор и модел за ефективно междучелностно поведение изключително важна.

Груповата работа, когато е целенасочено структурирана, подкрепя множество учебни цели. Изследването на Джонсън и Джонсън върху кооперативното учене идентифицира ключови елементи за ефективно сътрудничество: положителна взаимозависимост, индивидуална отговорност, взаимодействие лице в лице, междучелностни и групови умения, както и групово обработка. Когато тези елементи са налице, груповата работа води до по-високи постижения, по-силни взаимоотношения между учениците и по-голяма мотивация за учене.

Въпреки това, колективното учене поставя и предизвикателства: неравномерно участие, изключване, комуникационни проблеми или нерешени конфликти. За да се справят с тях, учителите трябва да развият способността да управляват груповата динамика и да насочват учениците към конструктивно разрешаване на разногласията. Моделът на Томас-Килман, който очертава пет стила за справяне с конфликти (конкуренция, избягване, приспособяване, компромис и сътрудничество), предлага практическа рамка за разбиране на това как хората реагират на конфликти и как сътрудничеството може да доведе до резултати, от които всички печелят.

Освен това комуникацията в дигиталната ера въвежда нови сложности. Онлайн взаимодействията често са лишени от невербални сигнали, което увеличава риска от недоразумения. Учителите трябва да помагат на учениците да се ориентират в тези пространства разумно, като ги учат как да общуват ясно и с уважение както лично, така и онлайн.

В крайна сметка, насърчаването на междуличностните умения в класната стая не е отделен предмет, а неразделна част от преподаването и ученето във всички дисциплини. Когато учениците се научат да работят ефективно заедно, те не само подобряват академичните си резултати, но и развиват устойчивост, емпатия и социална осъзнатост, което ги подготвя за бъдещи роли в разнообразни общности и работни места, основани на сътрудничество.

Теми / Раздели	Резултати от обучението
1. Принципи и ползи от екипната работа	- Учителите могат да разработват и провеждат дейности, които развиват уменията за работа в екип у учениците. - Учителите могат да разпознават и да подпомагат ролята на сътрудничеството в социалното и когнитивното развитие на учениците.

Теми / Раздели	Резултати от обучението
2. Умения за онлайн и офлайн комуникация	• Учителите разбират разликите между онлайн и офлайн комуникацията и тяхното значение за взаимодействията между учениците. • Учителите могат да преподават на учениците умения за активно слушане, ясна комуникация и обратна връзка. • Учителите знаят как да моделират и улесняват уважителния и отворен диалог в рамките на групите.
3. Управление на груповата динамика и разрешаване на конфликти	• Учителите могат да идентифицират често срещани групови предизвикателства и източници на конфликти. • Учителите знаят как да прилагат стратегии за посредничество и конструктивно разрешаване на конфликти. • Учителите знаят как да създават подкрепяща среда в класната стая, която цени разнообразните гледни точки.

Теми / Раздели	Резултати от обучението
4. Стратегии за съвместно обучение и приобщаваща групова работа	• Учителите са в състояние да разработват и прилагат дейности за кооперативно учене, които насърчават ангажираността и отговорността на учениците. • Учителите знаят как да адаптират груповата работа, за да отговорят на нуждите на разнообразни ученици и да насърчават равнопоставеността. • Учителите знаят как да насочват учениците да размишляват върху груповите процеси и резултати.

Заклучение

Този модул предоставя на учителите цялостна рамка за подобряване на междуличностните умения на учениците чрез работа в екип, комуникация, разрешаване на конфликти и кооперативно учене. Чрез участие в дейности, основани на опит, и рефлексивна практика участниците разработват практически стратегии за създаване на приобщаващи, уважителни и продуктивни групови учебни среди. Подкрепата на учениците в изграждането на тези социални и емоционални умения не само подобрява динамиката в класната стая, но и ги подготвя за ползотворно сътрудничество извън училищната среда.

ТЕМА № 1

Принципи и предимства на екипната работа

Резултати

- Учителите могат да разработват и провеждат дейности, които развиват уменията за работа в екип у учениците.
- Учителите могат да осъзнават и да подпомагат ролята на сътрудничеството в социалното и когнитивното развитие на учениците.

Кратко теоретично описание

Съвместната работа носи значителни ползи за образователния процес. На първо място, тя помага на учениците да развият основни умения за работа в екип и сътрудничество. Работейки заедно, те се научават да се координират с другите, да бъдат гъвкави и активно да допринасят за постигането на обща цел. Тези компетенции се ценят все повече на съвременния пазар на труда и са признати за ключови социални умения в Европейската рамка за ключови компетенции. Училището е идеалното място за учениците да започнат да ги изграждат и практикуват.

Ученето не се състои само в усвояване и възпроизвеждане на информация. С изключение на придобиването на някои основни умения като четене или писане, по-голямата част от ученето се случва, когато учениците активно участват в изграждането на собственото си знание. Този процес е особено ефективен, когато се осъществява в сътрудничество с другите.

Чрез диалог и съвместни задачи учениците изразяват предположения, развиват и усъвършенстват идеи, тестват и преразглеждат своето разбиране и се научават да мислят критично. Изследванията показват, че добре организираната групова работа води до по-трайно и приложимо знание, отколкото ученето в изолация.

Освен академичната си стойност, груповата работа играе и силна социална роля. Тя насърчава сплотеността в класа, взаимното приемане и оценяването на различията между учениците. Това е особено важно в разнообразни класове. Когато груповите дейности са добре планирани, те позволяват на учениците да работят с различни съученици, да изграждат по-силни връзки и да признават силните страни на връстници, които може да са по-тихи, по-сдържани или да идват от различен произход или с различни интереси.

Съвместното учене може да се приложи на всеки етап от учебния процес - независимо дали става дума за въвеждане на нова тема, затвърждаване на наученото или оценяване на разбирането на учениците. Въпреки че индивидуалната работа има своето място, особено при упражняване на умения, които в крайна сметка трябва да се изпълняват самостоятелно, ползите от работата в екип обикновено са по-големи. Всъщност, обединените усилия на групата често дават резултати, които надхвърлят това, което отделните лица биха могли да постигнат сами.

Дейност 1

МОЗАЙКА: РАБОТНИ ГРУПИ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Препоръчителна продължителност на дейността: 60 минути
Индивидуално/Групово: Групово

Описание на дейността

Разделете участниците на „базови групи“ от 4-5 учители. Всяка базова група определя реален проблем в класната стая, възникнал в собствения ѝ контекст на преподаване (напр. отсъствия, ниска активност или липса на мотивация).

В рамките на основната група на всеки учител се възлага педагогико-психологическа теория (бихевиоризъм, конструктивизъм, социоконструктивизъм, хуманистичен подход) и той се присъединява към съответната експертна група. В експертните групи участниците изучават теорията си с помощта на мини-наръчника, обсъждат нейните основни принципи и размишляват как тя би могла да реши проблема, идентифициран от основната им група. След това учителите се връщат в своите основни групи и представят идеите си от експертната си перспектива. Основните групи си сътрудничат, за да разработят интегрирано решение, което съчетава всички гледни точки.

Резултати:

- Учителите могат да разработват и прилагат дейности, които развиват уменията за работа в екип у учениците.
- Учителите могат да разпознават и да улесняват ролята на сътрудничеството в социалното и когнитивното развитие на учениците.

Обстановка и материали

Зала за обучение с подвижни маси или онлайн стаи за дискусии; мини-ръководства за всяка теория; маркери, работни листове или инструменти за дигитална колаборация (напр. Jamboard, Google Docs) за водене на бележки и споделяне на идеи.

Използван педагогически подход

Колаборативно учене, взаимно обучение и конструктивистки подходи. Учителите активно участват в изграждането на знания, споделянето на гледни точки и решаването на проблеми в рамките на своите групи.

Технологични изисквания:

По избор: онлайн стаи за дискусии (Zoom, MS Teams) или платформи за сътрудничество (Google Docs, Padlet) за хибридни или онлайн сесии.

Адаптивност за различни участници:

Мини-ръководството и задачите могат да бъдат адаптирани за различни нива на педагогически опит. Размерът на групите, задачите и времето за дискусия могат да бъдат адаптирани, за да се гарантира пълно участие и равностоен принос от страна на всички учители.

Дейност 2

СТРАТЕГИИ ЗА ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ

Препоръчителна продължителност на дейността: 60 минути
Индивидуално/Групово: Групово

Описание на дейността

Разделете участниците на три групи. Всяка група работи по един и същ проблем в класната стая: учениците използват ChatGPT, за да изпълнят домашните си задачи. На всяка група се възлага различна стратегия за вземане на решения:

- Група по консенсус: решенията се вземат само когато всички членове са съгласни.
- Група с мнозинство: решенията се вземат според мнозинството от гласовете.
- Група, в която лидерът взема решение: определеният лидер на групата взема окончателното решение след обсъждане.

Групите обсъждат проблема и разработват конкретно решение, използвайки възложената им стратегия. По време на обсъждането се насърчава участието на членовете на групата. Членовете на групата се насърчават също да обръщат внимание на тежестта на изброените аргументи.

След това всяка група представя своето решение и обяснява процеса на вземане на решения.

Участниците размишляват върху силните страни и ограниченията на всяка стратегия, включително нейното влияние върху участието, мотивацията и качеството на решението.

Резултати:

- Учителите могат да разработват и провеждат дейности, които развиват уменията за работа в екип у учениците.
- Учителите могат да разпознават и да подпомагат ролята на сътрудничеството в социалното и когнитивното развитие на учениците.

Обстановка и материали

Зала за обучение с подвижни маси или онлайн стаи за дискусии; работни листове за водене на бележки; маркери или дигитални инструменти (напр. Google Docs, Jamboard) за записване на груповите решения.

Използван педагогически подход

Съвместно обучение, учене чрез преживяване и насочена рефлексия. Акцентира върху активното участие, решаването на проблеми и метакогнитивната рефлексия върху процесите на вземане на решения.

Технологични изисквания:

По избор: онлайн стаи за дискусии (Zoom, MS Teams) и платформи за съвместна работа (Google Docs, Padlet) за хибридни или онлайн сесии.

Адаптивност за различни участници:

Размерът на групите и времето за дискусия могат да бъдат коригирани. Учителите могат да бъдат насочени да подкрепят по-неуверените участници. Контекстът на проблема може да бъде адаптиран към различни предмети или възрастови групи на учениците.

Дейност 3

**РОЛЕВА ИГРА:
ПРЕДПОЧИТАНИЯ НА ЕКИПА**

Препоръчителна продължителност на дейността:
60 минути Индивидуално/Групово: Групово

Описание на дейността

Разделете участниците на малки групи. Всеки учител прочита мини-наръчника и сам определя дали е от „червения“, „синия“ или „зеления“ екип въз основа на описанията на предпочитанията на екипите.

Принципи и предимства на екипната работа

Всяка група получава задача, свързана с класната стая - или предложен сценарий (напр. разпределение на дежурствата за надзор от страна на учителите), или проблем от собственото им училище. Профилите на ролите трябва да бъдат обяснени преди началото. Това позволява: игрови елементи, отгатване кой играе коя роля, както и по-голямо ангажиране и яснота. Учителите разиграват избраните от тях роли, обсъждат и решават проблема според характеристиките на предпочитанията на своя екип. След ролевата игра групите представят своите решения и размишляват върху това как различните предпочитания са повлияли на комуникацията, сътрудничеството и вземането на решения в групата.

Резултати:

- Учителите могат да разработват и прилагат дейности, които развиват уменията за работа в екип у учениците.
- Учителите могат да разпознават и да улесняват ролята на сътрудничеството в социалното и когнитивното развитие на учениците.

Обстановка и материали

Зала за обучение с маси или онлайн стаи за дискусии; мини-ръководство за всяка роля; работни листове за записване на наблюдения и решения; маркери или дигитални инструменти (напр. Google Docs, Jamboard)

Използван педагогически подход

Учене чрез преживяване, ролева игра, съвместно решаване на проблеми, активно учене.

Технологични изисквания:

По избор: онлайн стаи за дискусии (Zoom, MS Teams) и платформи за сътрудничество (Google Docs, Padlet) за хибридни или онлайн сесии.

Адаптивност за различни участници:

Размерът на екипа и времето за дискусия могат да бъдат коригирани. Ролите и сценариите могат да бъдат съобразени с нивото на опит на участниците и контекста на преподаване. Фасилитаторите могат да насочват дискусиите, за да осигурят балансирано участие.

Дейност 4

ПРОЕКТИРАНЕ НА ГРУПОВИ ДЕЙНОСТИ ЗА УЧЕНИЦИ

Препоръчителна продължителност на дейността:
60-75 минути

Индивидуално/Групово: Индивидуално / Двойка
(учители по един и същи предмет)

Описание на дейността

Учителите, индивидуално или по двойки, избират учебна тема от своя предмет и разработват групова дейност за учениците. Дейността трябва да включва ясни учебни цели, инструкции, структура на групите и критерии за оценяване. Учителите представят разработената от тях дейност пред колегите си и получават конструктивна обратна връзка, като обмислят начини за подобряване на участието, сътрудничеството и учебните резултати. Предоставя се допълнително ръководство със стъпка по стъпка инструкции за разработване на ефективни групови дейности.

Резултати:

- Учителите могат да разработват и прилагат дейности, които развиват уменията за работа в екип у учениците.
- Учителите могат да разпознават и да улесняват ролята на сътрудничеството в социалното и когнитивното развитие на учениците.

Обстановка и материали

Зала за обучение с маси или стаи за работа в малки групи; работни листове за разработване на дейности; мини-ръководство/подробно ръководство за справка; маркери, хартия или дигитални инструменти (Google Docs, Jamboard) за планиране и споделяне на идеи.

Използван педагогически подход

Учене чрез преживяване, съвместна рефлексия и обратна връзка от връстници. Фокус върху активното участие на учителите, практическото приложение на предишен опит и итеративен дизайн на групови дейности, ориентирани към учениците.

Технологични изисквания:

По избор: онлайн стаи за работа в малки групи, платформи за сътрудничество (Google Docs, Padlet) за хибридни или онлайн сесии.

Адаптивност за различни участници:

Дейността може да се извършва индивидуално или по двойки. Учебните единици и форматите на груповите дейности могат да се адаптират към предмета, възрастта на учениците и контекста на преподаване.

Фасилитаторите насочват размисъла и обратната връзка, за да гарантират, че всички участници допринасят с идеи.

Заключение на темата

Чрез поредица от дейности, основани на сътрудничество, рефлексия и практическа работа, тази тема подчертава централната роля на екипната работа при справянето с реални предизвикателства в класната стая и подобряването на професионалната практика. Чрез запознаване с различни теоретични перспективи, изпробване на стратегии за вземане на решения, проучване на екипните предпочитания и разработване на дейности за ученически групи, участниците осъзнават ценността на разнообразните гледни точки, споделяната отговорност и структурираното сътрудничество. Тези преживявания подчертават, че ефективната екипна работа не е плод на случайността - тя изисква целенасочено планиране, взаимно уважение и осъзнаване на груповата динамика. Точно както учениците се възползват от работата в добре структурирани групи, така и учителите се развиват чрез смислено сътрудничество. Уменията, които се практикуват в тази тема - активно слушане, възприемане на различни гледни точки, преговори и съвместно изработване на решения - са от съществено значение не само в класната стая, но и за насърчаването на по-подкрепяща и иновативна училищна култура. Като педагози, укрепването на капацитета за работа в екип дава възможност да се създадат по-богати учебни среди за учениците.

Умения за онлайн и офлайн комуникация

Резултати

- Учителите разбират разликите между онлайн и офлайн комуникацията и тяхното влияние върху взаимодействията между учениците.
- Учителите могат да научат учениците на активно слушане, ясна комуникация и умения за обратна връзка.
- Учителите знаят как да дават пример и да подпомагат уважителния и отворен диалог в рамките на групите.

Кратко теоретично описание

Комуникацията има централна роля в живота на повечето хора. Като социални същества, хората изпитват дълбока нужда да установяват връзка с другите. Чрез комуникацията задоволяваме широк спектър от социални нужди - принадлежност, признание, внимание и емоционална близост. Някои учени дори твърдят, че нашето чувство за идентичност се формира от това как се представяме и как другите ни възприемат при взаимодействието.

Освен в личните отношения, комуникацията е също толкова важна и в професионалния контекст. Независимо дали се представяме пред потенциален работодател, сътрудничим си с колеги, участваме в срещи или ги ръководим - начинът, по който комуникираме, може да определи качеството на нашите професионални отношения и ефективността ни.

Комуникацията е неизбежна - не можем да не комуникираме. Дори мълчанието предава послание. Тя е и необратима, което прави изключително важно да обръщаме внимание не само на това, което казваме, но и на начина, по който го казваме. Ефективната комуникация зависи не само от изразяването на нашето собствено послание, но и от искреното слушане и разбиране на другите. Успешното взаимодействие включва слушане с внимание и съпричастност, което ни позволява да отговаряме по начини, които изграждат връзка и взаимно разбиране.

В днешния свят комуникацията все по-често се осъществява в онлайн пространствата, което носи със себе си нови норми, очаквания и предизвикателства. За да се ориентираме ефективно в този дигитален пейзаж, е важно да разпознаваме и да се адаптираме към неговата уникална динамика.

Дейност 1

ОПОЗНАВАНЕ НА РАЗЛИЧНИ НАЧИНИ ЗА ОБЩУВАНЕ

Предложена продължителност на дейността:

Преодоляване на комуникативни бариери

Индивидуално/Групово: Групово

Описание на дейността

Участниците се разделят на две групи и получават една и съща кратка задача за решаване на проблем:

- Група А общува единствено чрез онлайн платформа за чат (напр. Padlet, Google Chat или споделен документ).
- Група Б общува лице в лице.

И двете групи имат 10 минути, за да изпълнят задачата. След това цялата група обсъжда преживяното, като дискутира:

- Какво беше лесно или трудно във вашата група?
- Какво беше добро и какво не беше толкова добро?
- Как начинът на комуникация повлия на разбирането, скоростта и включването?
- Какви умения биха помогнали на учениците да комуникират по-добре във всеки контекст?

Резултати:

- Учителите разбират разликите между онлайн и офлайн комуникацията и тяхното влияние върху взаимодействията между учениците.
- Учителите знаят как да моделират и улесняват уважителен и отворен диалог в рамките на групите.

Обстановка и материали

Зала за обучение с пространство за групова работа; флипчарт/маркери; устройства с интернет за онлайн групата; таймер; материал за раздаване с описание на задачата.

Използван педагогически подход

Учене чрез преживяване; насочена рефлексия; съвместно решаване на проблеми.

Технологични изисквания:

Достъп до интернет; платформа за чат или споделени документи (напр. Google Docs, MS Teams, Padlet); устройства на участниците.

Адаптивност за различни участници:

Може да се проведе изцяло онлайн с два канала за комуникация (чат и видео). Времето и сложността на задачите могат да се адаптират към нуждите на участниците и големината на групата.

Дейност 2

РАЗГЛЕЖДАНЕ НА СТИЛОВЕТЕ НА АКТИВНО И НЕАКТИВНО СЛУШАНЕ

Препоръчителна продължителност на дейността:
40-50 минути Индивидуално/Групово: Групово (3-4
участници в група)

Описание на дейността

Учителите работят в групи. Всеки участник тегли на случаен принцип роля, представляваща форма на активно или неактивно слушане. На групите се предоставя сценарий от класната стая за обсъждане: въвеждане на задължителни училищни униформи за ученици и учители. Тази дейност дава най-добри резултати в по-малки групи.

Участниците не разкриват ролите си пред останалите по време на дискусията, но прилагат възложения им стил на слушане по естествен начин. След 15-20 минути дискусията ролите се разкриват и участниците обсъждат заедно как различните начини на слушане са повлияли на разговора, кои стилове са спомогнали за разбирането и включването, а кои са попречили на комуникацията. Дейността позволява на учителите да изпитат и анализират въздействието на различни начини на слушане в безопасна, практическа обстановка. На учителите се предоставя наръчник за подобряване на уменията за слушане, който могат да споделят със своите ученици.

Резултати:

- Учителите могат да научат учениците на активно слушане, ясна комуникация и умения за обратна връзка.
- Учителите знаят как да моделират и улесняват уважителен и открит диалог в рамките на групите.

Обстановка и материали

Зала за обучение с маси или пространства за малки групи; карти или листчета хартия с роли за активни/неактивни слушатели; наръчник с описание на формите на слушане; флипчартове/маркери за групова рефлексия; наръчник за подобряване на уменията за слушане на учениците.

Използван педагогически подход

Учене чрез преживяване; ролева игра; насочена рефлексия; съвместно решаване на проблеми; моделиране.

Технологични изисквания:

Няма изисквания. По избор: устройства, ако се използват цифрови карти с роли или документи за съвместна работа.

Адаптивност за различни участници:

Размерът на групата може да се коригира; ролите и сценариите могат да се опростят или разширят; времето за дискусия и обсъждане може да се променя; подходящо за онлайн или офлайн условия с незначителни адаптации.

Дейност 3

ОБМЕН НА ОБРАТНА ВРЪЗКА В ГРУПА

Препоръчителна продължителност на дейността: 30-40 минути

Индивидуална/Групова: Двойки или малки групи (учители, преподаващи един и същ предмет)

Описание на дейността

Учителите работят по двойки или в малки групи. Всеки участник представя план за мини-урок или конкретна част от учебната програма, която възнамерява да преподава. Останалите членове на групата дават обратна връзка, като използват техниката „сандвич“: започват с положителен коментар, предлагат конструктивно предложение за подобрение и завършват с още един положителен коментар. След като всички участници са представили, групата обсъжда как техниката е повлияла на качеството, яснотата и подкрепата на обратната връзка.

Резултати:

- Учителите могат да преподават на учениците умения за активно слушане, ясна комуникация и обратна връзка.
- Учителите знаят как да моделират и улесняват уважителен и отворен диалог в рамките на групите.

Обстановка и материали

Зала за обучение с място за двойки или малки групи; флипчартове или цифрови устройства за водене на бележки.

Използван педагогически подход

Учене чрез преживяване; работа по двойки; структурирана обратна връзка; рефлексивна дискусия; съвместно решаване на проблеми.

Технологични изисквания:

Не се изисква

Адаптивност за различни участници:

Размерът на групата може да се коригира; времето за презентация и обратна връзка може да се променя; техниката може да се прилага в различни предмети и контексти на преподаване; може да се адаптира за онлайн или офлайн формати.

Деятност 4

ПРАКТИКА ЗА АКТИВНО СЛУШАНЕ

Препоръчителна продължителност на дейността:

30-40 минути

Индивидуално/Групово: Двойки

Описание на дейността

Учителите работят по двойки. Всеки участник представя накратко реален проблем, с който се е сблъскал в класната стая. Партньорът упражнява активно слушане, като използва предоставените насоки (окуражаване, перифразироване, отразяване на чувства, задаване на отворени въпроси, обобщаване, назоваване на емоции). След 3-5 минути ролята се сменят, така че всеки участник да има възможност да представи проблем и да упражни слушането. След като всички са се сменили, групата обсъжда колективно преживяното, като дискутира кои техники са били ефективни, какво е било предизвикателно и как тези умения могат да бъдат приложени при учениците.

Резултати:

- Учителите могат да преподават на учениците умения за активно слушане, ясна комуникация и обратна връзка.
- Учителите знаят как да моделират и улесняват уважителен и отворен диалог в рамките на групите.

Обстановка и материали

Зала за обучение с място за работа на двойки; таймер; раздадени материали с указания за активно слушане; по избор флипчарт/маркери за групова рефлексия.

Използван педагогически подход

Учене чрез преживяване; практика по двойки; насочена рефлексия; моделиране и практикуване на активно слушане; съвместна дискусия.

Технологични изисквания:

Не е задължително. По избор: устройства, ако се използват цифрови материали.

Адаптивност за различни участници:

Разделянето по двойки може да се коригира според големината на групата; указанията в материалите могат да се опростят или разширят; сценариите с проблеми могат да се адаптират към различни контексти на преподаване; времето за всяка ротация може да се променя.

Дейност 5

ПОВИШАВАНЕ НА АНГАЖИРАНOSTТА НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ВРЕМЕ НА ГРУПОВА РАБОТА

Препоръчителна продължителност на дейността:
30-40 минути Индивидуално/Групово: Групово

Описание на дейността

Учителите работят в малки групи (3-5 участници), за да разработят стратегии/правила за повишаване на ангажираността на учениците по време на групова работа.

Всяка група работи в сътрудничество в продължение на 10-15 минути. След това групите представят своите предложения (по 3-5 минути всяка) и участват в колективно обсъждане на това кои комуникационни стратегии са били ефективни, какви предизвикателства са възникнали и как тези умения могат да бъдат преподадени на учениците.

Резултати:

- Учителите могат да преподават на учениците умения за активно слушане, ясна комуникация и обратна връзка.
- Учителите знаят как да модерират и улесняват уважителен и отворен диалог в рамките на групите.

Обстановка и материали

Зала за обучение с маси или зони за работа в малки групи; флипчартове/маркери; таймер; кратък материал, описващ проблемния сценарий.

Използван педагогически подход

Опитно обучение; съвместно решаване на проблеми; насочена рефлексия; демонстриране

Технологични изисквания:

Не е задължително; може да се използват флипчартове, маркери.

Адаптивност за различни участници:

Може да се регулира размерът на групата и сложността на задачите. Разпределят се роли (водещ, наблюдател, записващ) за осигуряване на пълноценно участие. Сценариите на проблемите могат да се адаптират към различни училищни контексти.

Заключение на темата

През тази тема участниците разглеждат комуникацията като основен аспект както на личния, така и на професионалния живот. Чрез практически дейности те проучват как различните начини на комуникация - лице в лице и дигитални - влияят върху взаимодействието, разбирането и сътрудничеството. Чрез участието в ролеви игри и рефлексия учителите придобиват по-голяма представа за влиянието, което стиловете на слушане - както активни, така и пасивни - оказват върху качеството на диалога.

Структурираните упражнения за обратна връзка и дискусии с колеги помагат на участниците да разработят практически стратегии за даване и получаване на конструктивна обратна връзка - ключово умение във всяка образователна среда. Тези преживявания подчертават, че ефективната комуникация не се състои само в ясното изразяване на мисли, но и в създаването на пространство, в което другите да бъдат чути и разбрани. Независимо дали решават проблеми, управляват групова работа или насочват учениците, учителите, които слушат активно и общуват целенасочено, създават по-приобщаващи, уважителни и продуктивни учебни среди. Тази единица подчертава, че силната комуникация не е вроден талант - тя е умение, което може да се научи, практикува и усъвършенства.

Управление на груповата динамика и разрешаване на конфликти

Резултати

- Учителите могат да разпознават често срещани групови предизвикателства и източници на конфликти.
- Учителите знаят как да прилагат стратегии за посредничество и конструктивно разрешаване на конфликти.
- Учителите знаят как да създават подкрепяща среда в класната стая, която зачита различни гледни точки.

Кратко теоретично описание

Конфликтът е естествена и неизбежна част от човешкото общуване. От детството до зрелостта ние се сблъскваме с него под различни форми - при договаряне на отговорности, изразяване на различни мнения или съперничество за ограничени ресурси.

ТЕМА № 3

Управление на груповата динамика и разрешаване на конфликти

В тези моменти можем да изберем да отстояваме позицията си, да правим компромис, да избягваме проблема или просто да се надяваме, че той ще се разреши от само себе си. Макар че такива преживявания могат да бъдат разочароващи или емоционално натоварени, те могат също да доведат до яснота, по-силни взаимоотношения и чувство за разрешение.

Въпреки че конфликтът често се възприема като нещо негативно - свързано с агресия, безредие или дори провал - той по своята същност не води до вредни резултати. Това, което прави истинската разлика, е как реагираме на него. Когато се управлява с осъзнатост и умения, конфликтът може да бъде мощен двигател за растеж, подобрена комуникация и положителна промяна. В образованието, както и в живота, целта не е да се елиминира конфликтът, а да се разбере и да се научим как да се справяме с него конструктивно. Тази единица се фокусира върху изграждането на знанията и уменията, необходими за разпознаване на динамиката на конфликта и за реагиране по начини, които намаляват вредата и отключват неговия конструктивен потенциал.

Дейност 1

КАРТОГРАФИРАНЕ НА КОНФЛИКТИ В КЛАСНАТА СТАЯ

Препоръчителна продължителност на дейността:

45-60 минути

Индивидуално/Групово: Индивидуално + групово

Описание на дейността

Всеки учител поотделно си припомня един или повече типични конфликти от своя опит в класната стая.

Използвайки предоставена рамка, той категоризира конфликтите според възможните източници. След индивидуално размишление, учителите формират групи от по 4 души, където всеки член споделя един пример за конфликт. Като група, те идентифицират модели, прилики и разлики между различните видове конфликти и подготвят кратко обобщение на ключови прозрения, които да споделят с целия клас.

ТЕМА № 3

Управление на груповата динамика и разрешаване на конфликти

Резултати:

- Учителите могат да идентифицират често срещани групови предизвикателства и източници на конфликт.
- Учителите знаят как да създадат подкрепяща среда в класната стая, която цени различните гледни точки.

Обстановка и материали

Печатен или дигитален шаблон за категоризация на конфликти, хартия/маркери за групови бележки, класна стая с подвижни столове или стаи за малки групи.

Използван педагогически подход

Рефлексивна практика, последвана от съвместна дискусия.

Технологични изисквания:

По избор: инструменти за дигитално сътрудничество (напр. Google Docs, Jamboard), ако се използват онлайн материали.

Адаптивност за различни участници:

Учителите могат да избират конфликти, за които се чувстват комфортно да говорят; категориите могат да бъдат адаптирани към различни образователни нива и контексти.

Дейност 2

РАЗГЛЕЖДАНЕ НА СТИЛОВЕТЕ ЗА СПРАВЯНЕ С КОНФЛИКТИ И ПРИЛАГАНЕ НА МЕТОД ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Препоръчителна продължителност на дейността:
60 минути

Индивидуално/Групово: Индивидуално + групово

Описание на дейността

Учителите първо получават кратки описания на петте стила за справяне с конфликти от модела на Томас-Килман: съперничество, приспособяване, избягване, сътрудничество и компромис. Всеки учител самостоятелно определя стила, който най-добре отразява типичния му подход към конфликтите. След тази саморефлексия всички учители работят заедно в малки групи, за да практикуват стила на сътрудничество като техника за разрешаване на конфликти, като използват един и същ сценарий: Ученик смята, че е бил оценен несправедливо и е получил по-ниска оценка, отколкото заслужава. Групите разиграват как биха се справили със ситуацията, като използват принципите на сътрудничеството - активно слушане, търсене на решения, от които всички печелят, и осигуряване на справедливост и уважение.

ТЕМА № 3

Управление на груповата динамика и разрешаване на конфликти

Резултати:

- Учителите знаят как да прилагат стратегии за конструктивна медиация и разрешаване на конфликти.
- Учителите знаят как да създават подкрепяща среда в класната стая, която цени разнообразните гледни точки.

Обстановка и материали

Листовки с описания на стиловете на конфликти,
пространство в класната стая за ролеви игри в групи,
флипчарт или бяла дъска за бележки.

Използван педагогически подход

Учене чрез преживяване чрез саморефлексия, ролева игра и съвместно решаване на проблеми.

Технологични изисквания:

По избор: проектор или инструменти за онлайн сътрудничество, ако се използват дигитални материали.

Адаптивност за различни участници:

Сценарият може да бъде адаптиран за различни училищни контексти; групите могат да обсъдят адаптации към реалния живот след ролевата игра.

Дейност 3

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА НУЖДИТЕ И ТРЕВОГИТЕ ПРИ КОНФЛИКТИ В КЛАСНАТА СТАЯ

Препоръчителна продължителност на дейността:

60-75 минути

Индивидуална/Групова: Малки групи (3-5 учители
в група)

Описание на дейността

Учителите работят в малки групи, за да приложат техниката за картографиране, която е метод за разрешаване на конфликти, към сценарий за конфликт в класната стая:

Един ученик позволява на друг ученик да копира работата му. Първо, всеки учител идентифицира участващите страни, техните основни нужди и основните им притеснения/страхове, свързани с конфликта. Използвайки шаблона за преформулиране, групите преформулират проблема, за да отворят възможности за интегративни решения. Накрая, групите правят мозъчна атака и предлагат поне две възможни решения, които отговарят на нуждите и притесненията на всички страни. Учителите документират картата си и предложените решения за дискусия и размисъл.

ТЕМА № 3

Управление на груповата динамика и разрешаване на конфликти

Резултати:

- Учителите знаят как да прилагат стратегии за мирно разрешаване и преодоляване на конфликти.
- Учителите знаят как да създават подкрепяща среда в класната стая, която цени разнообразните гледни точки.

Обстановка и материали

Печатни или дигитални шаблони за картографиране, химикалки/маркери, бяла дъска или флипчарт за групови бележки, място в класната стая за дискусии в малки групи.

Използван педагогически подход:

Обучение на базата на опит чрез структурирано решаване на проблеми, съвместно размишление и комплексно мислене.

Технологични изисквания:

По желание: инструменти за дигитално сътрудничество (Google Docs, Jamboard).

Адаптивност за различни участници:

Сценарият може да бъде адаптиран към различни контексти в класната стая; групите могат да използват примери от реалния живот, извлечени от собствения им опит в преподаването.

Заключение на темата

Тази тема предлага на участниците възможност да разгледат конфликта не като заплаха, а като естествена и управляема част от живота в класната стая. Чрез размисъл върху реални преживявания и откриване на модели в конфликтите в класната стая учителите придобиват по-дълбоко разбиране за често срещаните източници на напрежение и разнообразните начини, по които хората реагират на тях. Чрез практически упражнения те изследват различни стилове на конфликти и упражняват подходи за сътрудничество, които поставят на първо място взаимното уважение, активното слушане и справедливостта.

Дейностите подчертават, че ефективното разрешаване на конфликти не се състои в избягване на разногласията, а в разпознаване на скритите нужди и намиране на решения, които зачитат различните гледни точки. Учителите се научават да преосмислят предизвикателните ситуации, да преминават от обвиняване към разбиране и да ангажират учениците в конструктивен диалог. Тези умения не само подпомагат по-позитивната атмосфера в класната стая, но и моделират важни житейски умения за учениците - емпатия, преговори и решаване на проблеми. В крайна сметка, целенасоченото управление на конфликтите може да укрепи взаимоотношенията, да насърчи равнопоставеността и да създаде по-приобщаващи учебни среди.

Стратегии за съвместно обучение и приобщаваща групова работа

Резултати

- Учителите са в състояние да разработват и прилагат дейности за обучение чрез сътрудничество, което насърчава ангажираността и отговорността на учениците.
- Учителите знаят как да адаптират груповата работа, за да отговорят на нуждите на разнообразни ученици и да насърчават равнопоставеността.
- Учителите знаят как да насочват учениците да размишляват върху груповите процеси и резултати.

Кратко теоретично описание

Кооперативното учене е нещо повече от просто разпределяне на учениците в групи - когато е целенасочено организирано, то се превръща в мощен инструмент за задълбочаване на разбирането, изграждане на социални умения и насърчаване на приобщаването. За разлика от обикновената групова работа, кооперативното учене изисква ясно определени роли, споделена отговорност и индивидуална отчетност. То насърчава учениците да се ангажират активно с учебното съдържание, да си сътрудничат ползотворно с връстниците си и да поемат отговорност както за процеса на учене, така и за неговите резултати.

ТЕМА № 4

Стратегии за съвместно обучение и приобщаваща групова работа

Въпреки това, ефективното кооперативно учене изисква и добре обмислено планиране. Учителите трябва да вземат предвид не само целите на ученето, но и разнообразните нужди на своите ученици - стилове на учене, способности, предишен опит и предизвикателства. Разработването на приобщаващи групови дейности означава създаване на пространство, в което всеки ученик може да допринесе и да се чувства ценен. В тази тема участниците проучват как да планират, адаптират и размишляват върху практики за кооперативно учене, които са ангажиращи, справедливи и приобщаващи за всички учащи.

Дейност 1

РАЗРАБОТВАНЕ НА ДЕЙНОСТИ ЗА СЪВМЕСТНО УЧЕНЕ

Препоръчителна продължителност на дейността:

60-75 минути

**Индивидуално/Групово: Двойки (учители,
преподаващи един и същ предмет)**

Описание на дейността

Учителите разработват на двойки кратка дейност за съвместно учене за своите ученици. Избраната част от учебната програма трябва да е от тяхната програма, като в идеалния случай това е тема, която все още не са преподавали, използвайки методи за съвместно учене. Дейността трябва да включва ясни учебни цели, определени роли на учениците, механизми за сътрудничество и отчетност, както и начини за оценяване както на процеса, така и на резултатите. Учителите трябва да имат предвид, че сътрудничеството може да се осъществи на всеки етап от ученето - по време на проучване на съдържанието, преговор или проверка - и че груповата работа се използва като инструмент за подобряване на ученето, а не просто за забавление на учениците. След като изработят дейността, учителите споделят плановете си с колеги за обратна връзка и обсъждане, като размишляват върху това как структурата подкрепя ангажираността, равнопоставеността и отчетността.

Резултати:

- Учителите са в състояние да разработват и прилагат дейности за учене чрез сътрудничество, които насърчават ангажираността и отчетността на учениците.
- Учителите знаят как да адаптират груповата работа, за да отговорят на нуждите на разнообразни ученици и да насърчават равнопоставеността.
- Учителите знаят как да насочват учениците да размишляват върху груповите процеси и резултати.

Обстановка и материали

Класна стая или работилница, хартиени или дигитални инструменти за планиране на уроци, бяла дъска или флипчарт за споделяне на проекти.

Използван педагогически подход

Учение чрез преживяване и съвместно учене; активно учене.

Технологични изисквания:

По избор: инструменти за дигитално планиране или платформи за споделяне на документи.

Адаптивност за различни участници:

Дейността може да бъде адаптирана към всеки предмет, клас или група ученици; учителите могат да избират теми, които са подходящи за контекста на собствения им клас.

Дейност 2

РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРИБОЩАВАЩИ КООПЕРАТИВНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ

Препоръчителна продължителност на дейността: 60-75 минути

Индивидуална/Групова: Индивидуална или работа по двойки (учители, преподаващи един и същ предмет)

Описание на дейността

Учителите изготвят кратък план за урок, който включва сегмент за кооперативно учене. В рамките на плана те трябва изрично да обърнат внимание на адаптациите за разнообразни ученици, като вземат предвид различните способности, стилове на учене и специфични нужди на учениците в собствените си класове (например ученик със зрителни увреждания, затруднения с придвижването или езикови бариери).

Учителите трябва да обмислят как ролите, задачите и материалите в групата могат да бъдат адаптирани, за да се гарантира равнопоставеност, пълно участие и отговорност. След като завършат плана, учителите го споделят с колегите си за обсъждане и обратна връзка, като обмислят ефективността на предложените адаптации и стратегии за приобщаване.

ТЕМА № 4

Стратегии за съвместно обучение и приобщаваща групова работа

Резултати:

- Учителите знаят как да адаптират груповата работа, за да отговорят на нуждите на различните ученици и да насърчават равнопоставеността.
- Учителите са в състояние да разработват и прилагат дейности за съвместно учене, които насърчават ангажираността и отговорността на учениците.

Обстановка и материали

Класна стая или работилница, шаблони за планиране на уроци (хартиени или дигитални), бяла дъска или флипчарт за споделяне и дискусия.

Използван педагогически подход

Базиран на опит, рефлексия и сътрудничество; активно усвояване на информация

Технологични изисквания:

По избор: инструменти или платформи за дигитално планиране на уроци за съвместно споделяне.

Адаптивност за различни участници:

Дейността може да се приложи към всеки предмет, клас или група ученици; учителите могат да избират реални ситуации и конкретни нужди на учениците от собствените си класове.

Дейност 3

МИНУТА ЗА РАЗМИСЪЛ

Препоръчителна продължителност на дейността:

10-15 минути Индивидуално/Групово:

Индивидуално + групово

Описание на дейността

Учителите индивидуално размишляват върху процеса на усвояване на знанията от тази тема в три аспекта:

1. Учебни материали - С какво вече бях запознат?
2. Учебен опит - Какво мисля за този урок? Привлича ли ме или ме отблъсква?
3. Задача за оценяване - Кое беше по-трудно, отколкото очаквах?

Всеки учител пише кратки отговори (около една минута на въпрос). След индивидуалното размишление учителите споделят ключови идеи с партньор или в малка група. Тази дейност развива метакогнитивно съзнание и насърчава участниците да обмислят както съдържанието, така и собствения си процес на учене.

Учителите първо пишат отговорите си (на лепящи се бележки или в дигитален инструмент). След това доброволци споделят най-важните моменти в групова дискусия.

ТЕМА № 4

Стратегии за съвместно обучение и приобщаваща групова работа

Водещият обобщава ключовите идеи, без да оценява индивидуалните отговори, като се фокусира върху колективните изводи за учене.

Освен това учителите се насърчават да приложат дейността „Минута за размисъл“ със собствените си ученици. Ще бъде предоставен набор от предложени въпроси, за да им помогне да адаптират подхода към своите класове.

Резултат:

- Учителите знаят как да насочват учениците към размисъл относно груповите процеси и крайни резултати.

Обстановка и материали

Спокойна стая, листи за размисъл или тетрадки, химикалки/моливи, набор от въпроси за учителите.

Използван педагогически подход

Структуриран размисъл, метакогнитивно мислене, съвместно осмисляне.

Технологични изисквания:

По избор: за писане на бележки за рефлексия.

Адаптивност за различни участници:

Въпросите могат да бъдат модифицирани за различни възрастови групи и учебни нужди.

Заключение на темата

Тази тема дава възможност на учителите да надхвърлят повърхностното ниво на груповата работа и да изследват дълбочината на кооперативното учене като целенасочена, ориентирана към учениците практика. Чрез разработването на свои собствени кооперативни дейности и адаптирането им към разнообразните нужди в класната стая, участниците разработват стратегии за превръщане на ученето в по-увлекателно, равноправно и достъпно.

Дейностите подчертават значението на ясната структура, приобщаващия дизайн и рефлексивната практика за подкрепа на сътрудничеството между учениците. Учителите се упражняват да обмислят не само какво учат учениците, но и как учат заедно - като признават различните гледни точки, способности и приноси. Чрез структурирана рефлексия участниците също така задълбочават осъзнаването си за собствените си процеси на учене и как тези прозрения могат да повлияят на преподаването им. В крайна сметка кооперативното учене е най-ефективно, когато насърчава както академичното развитие, така и чувството за принадлежност - а това изисква както добре обмислен дизайн, така и постоянна рефлексия.

Психично здраве в дигиталната ера и стратегии за дигитално благополучие

Този модул разглежда въздействието на дигиталните технологии върху душевното здраве на учениците и предоставя на учителите практически стратегии за насърчаване на дигиталното благополучие. Той проучва предизвикателства като дигитално претоварване, тревожност и киберстрес, като същевременно подпомага учителите да разпознават признаците на проблеми, свързани с дигиталното поведение, включително изкривяване на телесния образ, нездравословно поведение, свързано с контрол на теглото, ниско самочувствие, дигитална зависимост и емоционално оттегляне. Модулът набляга на изграждането на устойчивост, емоционалната регулация и развитието на здрави и подходящи за възрастта цифрови навици чрез рефлексивни и интерактивни дейности в класната стая.

Модул 4:

Психично здраве в дигиталната ера и стратегии за дигитално благополучие

Ключови думи: Психично здраве, дигитално благополучие, прекомерна употреба на дигитални устройства, киберстрес, устойчивост, управление на времето прекарано пред екрана, емоционална регулация, възприятие за тялото, самочувствие

Обхват

Модулът е насочен към разбирането на психологическото въздействие на дигиталните медии върху младите ученици и към разработването на превантивни и подкрепящи подходи в образователната среда. Той съчетава насърчаването на психичното здраве с дигиталната грамотност, като подпомага учителите в насърчаването на балансирано, осъзнато и съобразено с възрастовото развитие използване на технологиите. Дейностите са разработени така, че да могат да се адаптират към различни възрастови групи ученици и образователни контексти.

Цели на обучението

- Да се повиши осведомеността на учителите относно предизвикателствата, свързани с психичното здраве при използването на дигитални технологии
- Да се укрепи способността на учителите да разпознават признаците на проблеми с поведението в дигиталната среда, включително изкривено възприятие за тялото, нездравословно поведение, свързано с контрол на теглото, ниско самочувствие, дигитална зависимост, емоционално оттегляне, тревожност и дигитален стрес
- Да се предоставят на учителите практични стратегии, подходящи за използване в класната стая, за подкрепа на дигиталното благополучие на учениците
- Да се насърчават устойчивостта, емоционалната регулация и рефлексивното мислене в дигиталния контекст
- Да се насърчи създаването на безопасна и подкрепяща среда в класната стая, която да се занимава с психичното здраве в дигиталната ера

Теоретична основа

В съвременното общество децата и юношите са потопени в дигитална среда още от ранна възраст. Макар дигиталните технологии да предлагат възможности за учене, творчество и социални контакти, небалансираната или прекомерната им употреба все по-често се свързва с негативни психологически последици. Изследванията в областта на психологията и невронауките подчертават двойствения характер на дигиталните медии, които функционират едновременно като мощен образователен ресурс и като потенциален рисков фактор за стрес, тревожност и емоционални затруднения.

Дигитално претоварване и киберстрес. Непрекъснатата свързаност, честите известия и очакванията за незабавни отговори могат да претоварят учениците, което води до повишени нива на стрес. Продължителното прекарване пред екрана е свързано с умора, намалена концентрация, нарушения на съня и емоционална дисрегулация, особено сред по-младите ученици, които все още развиват умения за саморегулация.

Социални медии и самооценка. Дигиталните платформи, които дават приоритет на външния вид, популярността и одобрението от връстниците, могат да засилят тревогите относно телесния образ, нездравословните поведения за контрол на теглото и ниското самочувствие. Процесите на социално сравнение, както са описани в социалната психология, се усилват в онлайн средата, което прави подрастващите особено уязвими към неудовлетвореност и самокритика.

Дигитална зависимост и емоционално затваряне. Модели като пристрастяване към игри, прекомерно превъртане или постоянно изпращане на съобщения могат да отразяват пристрастяващи поведения, което води до намалено участие в офлайн дейности, академични затруднения и емоционално затваряне. Поведенческата психология подчертава ролята на променливото подсилване в поддържането на тези дигитални навици.

Устойчивост и емоционална регулация. Защитни фактори като стратегии за справяне, емоционална осъзнатост и умения за саморегулация могат да смекчат негативните ефекти на цифровия стрес. Рамките за социално и емоционално учене (SEL) подчертават компетентности като самоосъзнатост, емпатия и отговорно вземане на решения като съществени за навигиране в цифровите пространства по здравословен начин.

Последствия за образованието. Учителите играят ключова роля в разпознаването на ранните предупредителни признаци на дигитално-свързано дистрес и прилагането на превантивни стратегии. Чрез структурирано размишление, дискусии за митове и факти, балансираните практики за времето, прекарано пред екрана, и подходящи за възрастта дейности за дигитална детоксикация, училищата могат да подкрепят учениците в развиването на устойчиви, осъзнати и дългосрочни взаимоотношения с технологиите.

Теми / Раздели	Резултати от обучението
1. Разбиране на предизвикателствата пред психичното здраве в дигиталната ера	• Учителите могат да разпознават често срещани проблеми с психичното здраве, свързани с използването на дигитални технологии от учениците • Учителите могат да анализират въздействието на социалните медии, времето, прекарано пред екрана, и онлайн взаимодействията върху емоционалното благополучие на учениците
2. Разпознаване на признаци на проблеми, причинени от дигитално претоварване: дигитален стрес и тревожност, изкривяване на телесния образ и нездравословно поведение за контрол на теглото, ниско самочувствие, дигитална зависимост, емоционално оттегляне	• Учителите могат да идентифицират поведенчески и емоционални признаци на дигитално претоварване при учениците • Учителите знаят как да наблюдават, следят и реагират по подходящ начин на проблеми с психичното здраве, свързани с дигиталните технологии

Теми / Раздели	Резултати от обучението
3. Насърчаване на устойчивостта и емоционалната регулация онлайн	• Учителите познават стратегии за укрепване на устойчивостта на учениците в дигитални контексти • Учителите могат да интегрират техники, базирани на социално-емоционалното обучение (SEL), за подкрепа на емоционалната регулация, свързана с онлайн преживяванията
4. Стратегии за балансирано използване на технологиите и дигитална детоксикация	• Учителите могат да насочват учениците в развиването на здравословни дигитални навици и управлението на времето, прекарано пред екрана • Учителите могат да провеждат дейности в клас, които насърчават съзнателното използване на технологиите и редовните дигитални почивки • Учителите знаят как да насърчават осъзнаването на офлайн дейностите и грижата за себе си

Заклучение

Този модул има за цел да укрепи способността на учителите да се справят с предизвикателствата, свързани с психичното здраве в дигиталната ера. Чрез многопластов подход към ученето - преминаващ от саморефлексия към идентифициране на проблеми и разбиване на митове - участниците придобиват по-дълбоко разбиране за дигиталното претоварване и неговите психологически ефекти. Учителите се упражняват в разпознаването на ранни признаци на стрес и проучват стратегии за изграждане на устойчивост, базирани на социално-емоционалното учене (SEL), както и дейности за дигитална детоксикация, адаптирани към различни възрастови групи. С разширени възможности за рефлексия и дискусия, след завършване на модула учителите разполагат с практически инструменти, повишена увереност и ясна рамка за насърчаване на балансирани, съзнателни и здравословни дигитални навици в своите класове.

Разбиране на предизвикателствата пред психичното здраве в дигиталната ера

Резултати

- Учителите могат да разпознават често срещани проблеми, свързани с психичното здраве, които произтичат от използването на дигитални технологии от учениците.
- Учителите могат да анализират влиянието на социалните медии, времето, прекарано пред екрана, и онлайн взаимодействията върху благосъстоянието на учениците.

Кратко теоретично описание

Учениците днес се сблъскват с нови предизвикателства, свързани с психичното здраве, които произтичат от дигиталната среда. Дългото време, прекарано пред екрана, изпълняването на много задачи едновременно онлайн и постоянните известия могат да повишат стреса, да нарушат концентрацията и да повлияят негативно на съня. Социалните медии често засилват сравняването с връстниците, което допринася за появата на тревожност, притеснения относно външния вид и понижено самочувствие. Учителите трябва да разберат как тези напрежения се отразяват на емоционалното и когнитивното функциониране на учениците, за да могат да им оказват подкрепа. Осъзнаването както на рисковете, така и на възможностите позволява на учителите да насърчават здравословни дигитални навици и да включват грижата за психичното здраве в ежедневната си работа в клас.

Дейност 1

КАРТОГРАФИРАНЕ НА ДИГИТАЛНИ НАВИЦИ

Препоръчителна продължителност на дейността: 30-40 минути

Индивидуално/Групово: Индивидуално + малка група

Описание на дейността

Въведение - Индивидуално размишление (10 мин.)

Учителите размишляват върху собствените си дигитални навици, като обмислят:

- Колко време прекарват пред екраните
- Кои платформи използват най-често
- Кога изпитват дигитален стрес

Работа в група - Сравняване на преживявания (10 мин.)

В малки групи учителите споделят своите размисли и ги сравняват с типичното поведение на учениците, отбелязвайки приликите и разликите.

Задача - Обобщаване на изводите (10 мин.)

Групите създават плакат или дигитална презентация, обобщаваща основните им изводи относно дигиталния стрес и благосъстоянието.

Споделяне - Дискусия в клас (5-10 мин.)

Групите представят своите обобщения, след което следва дискусия относно последствията за практиката в класната стая и подкрепата за учениците.

Резултат(и):

- Учителите могат да идентифицират често срещани проблеми с психичното здраве, свързани с използването на дигитални технологии от учениците.
- Учителите могат да анализират въздействието на социалните медии, времето, прекарано пред екрана, и онлайн взаимодействията върху благосъстоянието на учениците.

Обстановка и материали

Пространство за семинар/класна стая, Листи за размисъл или инструменти за дигитално проучване, Флипчарт/бяла дъска за групови обобщения

Използван педагогически подход

Практическо и рефлексивно учене - учителите анализират собствените си навици като отправна точка за разбиране на преживяванията на учениците.

Технологични изисквания:

Незадължително (приложения за измерване на времето пред екрана или дигитални анкети).

Адаптивност за различни участници:

Приложимо за учители от всички класове; въпросите за дискусия могат да бъдат адаптирани според културните или поколенческите различия.

Подкрепящи документи за това звено:

Шаблон за работен лист за рефлексия, Диаграми с данни за онлайн поведението на учениците

Заклучение на темата

Като размишляват върху собствения си дигитален живот, учителите по-добре разбират натиска, с който се сблъскват учениците в дигиталната ера. След завършване на тази тема те ще са по-осведомени за потенциалното въздействие на технологиите върху психичното здраве и ще са готови да приложат тези познания в практиката си в класната стая.

ТЕМА № 2

Разпознаване на признаци на проблеми, причинени от дигитално претоварване

Резултати

- Учителите могат да разпознават поведенческите и емоционалните признаци на дигитално претоварване у учениците.
- Учителите знаят как да наблюдават и да реагират адекватно на проблеми, свързани с психичното здраве, произтичащи от използването на дигитални технологии.

Кратко теоретично описание

Дигиталното претоварване може да се прояви като стрес, тревожност, изкривяване на възприятието за собственото тяло, нездравословни практики за контрол на теглото, ниско самочувствие, употреба на устройства, наподобяваща зависимост, или емоционално оттегляне. Учителите, благодарение на ежедневното си взаимодействие, са в отлична позиция да забележат ранните предупредителни признаци. Изследванията показват, че навременното разпознаване и намеса могат да предотвратят ескалирането на тези проблеми. Тази тема подчертава значението на наблюдателните умения на учителите, осъзнаването на поведенческите сигнали и практическите стратегии за реагиране на проблеми, свързани с психичното здраве в класната стая, породени от дигиталните технологии.

Дейност 1

АНАЛИЗ НА КАЗУСИ - РАЗПОЗНАВАНЕ НА ЗНАЦИТЕ

Препоръчителна продължителност на дейността:
45-60 минути

Индивидуално/Групово: Групово

Описание на дейността

Въведение - Представяне на задачата (5 мин.)

Водещият обяснява, че учителите ще анализират измислени казуси на ученици, изправени пред предизвикателства, свързани с дигиталния свят.

Задача - Групов анализ на казуси (20-25 мин.)

Всяка група получава кратък сценарий (например, тийнейджър, изпитващ тревога от социалните медии, дете, избягващо връстниците си поради игрите). Групите идентифицират:

- Видими поведенчески и емоционални признаци
- Скрити рискове
- Възможни реакции на учителя

Споделяне - Групови презентации (10-15 мин.)

Групите споделят своя анализ и препоръки с целия клас.

ТЕМА № 2

Разпознаване на признаци на проблеми, причинени от дигитално претоварване

Заключение - Обобщение от фасилитатора (10-15 мин.)

Водещият обобщава често срещаните признаци на дигитално претоварване и подчертава ефективни стратегии за интервенция.

Резултат(и):

- Учителите могат да идентифицират поведенчески и емоционални признаци на дигитално претоварване у учениците.
- Учителите знаят как да наблюдават и да реагират по подходящ начин на проблеми, свързани с психичното здраве, произтичащи от използването на дигитални технологии.

Обстановка и материали

Класна стая/пространство за семинар, Раздавателни материали с казуси, Флипчарт/бяла дъска

Използван педагогически подход

Съвместно обучение, базирано на проблеми, с групов анализ и обмен на мнения с връстници.

Технологични изисквания:

По избор (проектор или общи дигитални документи).

Адаптивност за различни участници:

Казусите могат да бъдат адаптирани към местния контекст, възрастовата група или културния контекст.

Подкрепящи документи за това звено:

Примери за казуси Контролен списък за учители с признаци на дигитално претоварване

Заклучение на темата

Чрез работа с конкретни случаи учителите развиват способността си да разпознават признаците на дигитално претоварване и се научават да реагират по подходящ начин. В края на обучението им се предоставя набор от ясни стратегии за наблюдение на дигиталното благосъстояние на учениците.

ТЕМА № 3

Насърчаване на устойчивостта и емоционалната регулация онлайн

Резултати

- Учителите познават стратегии за укрепване на устойчивостта на учениците и за справяне с емоциите, свързани с дигиталните преживявания.
- Учителите знаят как да прилагат техники за социално-емоционално учене, за да подпомагат дигиталното благополучие на учениците.

Кратко теоретично описание

Устойчивостта и емоционалната регулация предпазват учениците от негативните последици на дигиталния стрес. SEL (социално-емоционалното обучение) предоставя рамки за развиване на умения като самосъзнание, емпатия и отговорно вземане на решения. В дигиталните пространства това означава да се помага на учениците да се справят с негативните коментари, да управляват чувството на неудовлетвореност, произтичащо от онлайн взаимодействията, и да поддържат равновесие. Учителите могат да дават пример за спокойни реакции и да интегрират практики от SEL в ежедневните дейности в клас, за да подпомогнат способността на учениците да се справят с дигиталните предизвикателства.

Дейност 1

РАЗРАБОТВАНЕ НА СТРАТЕГИИ, ОСНОВАНИ НА СОЦИАЛНО- ЕМОЦИОНАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ (SEL), ЗА ДИГИТАЛНО БЛАГОПОЛУЧИЕ

Препоръчителна продължителност на дейността:
45-60 минути **Индивидуално/Групово:** Двойки или
малки групи

Описание на дейността

Въведение - Запознаване със SEL за дигитално
благополучие (5-10 мин.)

Фасилитаторът представя практики, основани на SEL,
които подкрепят дигиталното благополучие, като
паузи за съзнателност, водене на дневник на
благодарността в дигитален формат, ролеви игри за
разрешаване на конфликти онлайн и насочено
размишление.

Задача - Изработване на SEL дейност (20-25 мин.)

Двойките или малките групи разработват кратка
класна дейност, адаптирана към конкретна
възрастова група ученици. Всеки план включва:

- Цел
- Стъпка по стъпка реализация
- Очаквани ползи за учениците

ТЕМА № 3

Насърчаване на устойчивостта и емоционалната регулация онлайн

Споделяне - Представяне на планове за дейности (10-15 мин.)

Групите представят своите дейности.

Обратна връзка - Мнения на участниците и водещия (5-10 мин.)

Участниците дават конструктивна обратна връзка, като се фокусират върху яснотата, осъществимостта и подходящата възрастова група.

Резултат(и):

- Учителите могат да изграждат устойчивостта и емоционалната регулация на учениците в дигитални контексти
- Учителите могат да интегрират стратегии за SEL в ежедневната класна практика

Обстановка и материали

Работна стая/класна стая, Шаблони за планиране, Бяла дъска или флипчарт.

Използван педагогически подход

Учене чрез преживяване и сътрудничество; обратна връзка между участниците.

Технологични изисквания:

По избор (дигитални инструменти за планиране, споделени документи).

ТЕМА № 3

Насърчаване на устойчивостта и емоционалната регулация онлайн

Адаптивност за различни участници:

Дейностите могат да бъдат мащабирани за ученици от началното, средното образование или възрастни.

Подкрепящи документи за това звено:

Шаблон за дизайн на SEL дейност. Примерни практики за осъзнатост.

Заклучение на модула

Тази тема дава на учителите практически инструменти за внедряване на стратегии за изграждане на устойчивост и социално-емоционално обучение в ежедневната работа в клас. По този начин те придобиват необходимите умения, за да помагат на учениците да се справят ефективно с емоциите си и с натиска, свързан с дигиталния свят.

ТЕМА № 4

Стратегии за балансирано използване на технологиите и дигитална детоксикация

Резултати

- Учителите могат да насочват учениците в управлението на времето, прекарвано пред екрана и в дигиталните навици
- Учителите могат да насърчават съзнателното използване на технологиите и редовните паузи от дигиталните устройства
- Учителите могат да насърчават интереса към офлайн дейностите и грижата за себе си

Кратко теоретично описание

Балансираното използване на технологиите подпомага както психичното здраве, така и ученето. Без подходящо направление учениците могат да злоупотребяват с дигиталните устройства, което води до повишен стрес и намалява ангажираността им с реалния живот. Изследванията сочат, че целенасочените практики за „дигитална детоксикация“ - като периоди без технологии, структурирани почивки и хобита извън интернет - могат да подобрят концентрацията, качеството на съня и емоционалното благополучие. Учителите изпълняват ключова роля, като дават пример за здравословно поведение в дигиталния свят, насърчават самоанализа и разработват подходящи за възрастта предизвикателства за детоксикация.

Дейност 1

СЪЗДАВАНЕ НА ДИГИТАЛНО ДЕТОКС ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО

Препоръчителна продължителност на дейността:
60-75 минути

Индивидуално/Групово: Групово

Описание на дейността

Въведение - Проучване на идеи за детокс (10 мин.)

Водещият представя примери за практики за дигитален детокс (напр. вечери без телефони, сутрешни ритуали офлайн, време за творчески хобита).

Задача - Изготвяне на едноседмично предизвикателство (25-30 мин.)

Групите изготвят проект за дигитален детокс, адаптиран към възрастта на учениците им. Всеки план включва:

- Конкретното предизвикателство
- Дейности за размисъл (водене на дневник, дискусия)
- Методи за проследяване (дневници, проверки от съученици)

ТЕМА № 4

Стратегии за балансирано използване на технологиите и дигитална детоксикация

Споделяне - Представяне на плановете за предизвикателството (15-20 мин.)
Групите представят своите проекти.

Обратна връзка - Усъвършенстване на идеите (10-15 мин.)

Обратната връзка от участниците и водещия се фокусира върху осъществимостта, ангажираността и приобщаването.

Резултат(и):

- Учителите могат да насочват учениците в развиването на здравословни дигитални навици и управлението на времето, прекарано пред екрана.
- Учителите могат да провеждат дейности в клас, които насърчават съзнателното използване на технологиите и редовните дигитални почивки.
- Учителите знаят как да насърчават осъзнаването на важността на офлайн дейностите и грижата за себе си.

Обстановка и материали

Шаблони за планиране на работилница/класна стая, флипчарт или проектор.

Използван педагогически подход

Съвместно обучение, базирано на проекти.

Технологични изисквания:

По избор (приложения за проследяване на навици, инструменти за онлайн сътрудничество).

Адаптивност за различни участници:

Детокс предизвикателствата могат да бъдат
пригодени за ученици от начално, средно или висше
образование

Подкрепящи документи за това звено:

Шаблон за дизайн на предизвикателство Примери за
проекти за дигитален детокс

Заключение на темата

Учителите придобиват увереност в това как да
насочват учениците към балансирано използване на
дигиталните технологии. Те придобиват готови за
прилагане дейности в клас, които насърчават
здравословните навици, активното участие извън
интернет и дългосрочното благополучие.

Използване на социалните медии и интернет в образованието

Този модул помага на учителите да бъдат в крак с дигиталните тенденции, повишава мотивацията на учениците и насърчава пълноценното онлайн взаимодействие. Той има за цел да предостави на учителите знания и умения за ефективно и отговорно интегриране на социалните медии и интернет ресурсите в процеса на преподаване и учене. Модулът подчертава възможностите за взаимодействие, сътрудничество и достъп до информация, като същевременно обръща внимание на темите за дигиталното гражданство и безопасността в интернет.

Модул 5:

Използване на социалните медии и интернет в образованието

Ключови думи: социални медии, интернет ресурси, дигитално гражданство, онлайн сътрудничество, информационна грамотност, създаване на съдържание, дигитална безопасност, отговорно ползване, образователни технологии, медийна етика

Обхват

Модулът разглежда как платформите за социални медии и интернет инструментите могат да обогатят учебния опит в различни предмети и на различни нива. Той се фокусира върху отговорното използване на каналите за дигитална комуникация, насърчавайки критичната оценка на онлайн съдържанието и етичното участие в дигиталните общности.

Цели на обучението

- Да се подпомогнат учителите да бъдат в крак с дигиталните тенденции, да се повиши мотивацията на учениците и да се насърчи пълноценното онлайн участие.
- Да се развият компетенциите на учителите при избора и използването на социални медии и интернет инструменти за образователни цели.
- Да се насърчи дигиталното гражданство и безопасното поведение в интернет сред учениците.
- Да се насърчи творческото и съвместното използване на социалните медии и интернет в класната стая.

Теоретична основа

Социалните медии и интернет инструментите са неразделна част от комуникативните и учебни екосистеми на учениците. Когато се използват с ясна педагогическа цел, тези платформи могат да повишат мотивацията, да подпомогнат сътрудничеството и да осигурят автентична аудитория за работата на учениците; все пак те пораждаат и етични, свързани с безопасността и благосъстоянието проблеми, които педагозите трябва да управляват целенасочено.

Този модул се основава на няколко допълващи се теоретични перспективи. Конструктивистките и социокултурните теории (Пиаже, Виготски) подчертават, че знанието се изгражда активно чрез взаимодействие; социалните медии предоставят възможности на учащите да създават, споделят и усъвършенстват идеи с връстници и по-широки общности. Коннективизмът подчертава как ученето в дигиталната ера зависи от формирането и навигирането в мрежи от хора, ресурси и инструменти - затова учителите преминават от ролята на единствени авторитети по отношение на съдържанието към тази на куратори и фасилитатори, които помагат на учениците да оценяват, свързват и синтезират разнообразни онлайн материали. Теорията за самоопределянето (Деци и Райън) обяснява мотивацията от гледна точка на автономността, компетентността и свързаността; дейностите в социалните медии, които позволяват избор на формат, подпомагат развитието на умения и насърчават признанието от връстниците, могат да стимулират вътрешната ангажираност.

Проектните и опитните подходи се съчетават естествено с онлайн платформите: автентични задачи, публично разпространение и мултимодални резултати повишават отговорността на учениците и приложимостта в реалния свят. Методологичните ползи обаче изискват паралелно развитие на дигиталното гражданство и медийната етика: информационна грамотност, оценка на източниците, зачитане на интелектуалната собственост, защита на личните данни и безопасна комуникация. Рамки като DigComp предоставят практически области на компетентност, които да насочват разработването на учебни програми.

От педагогическа гледна точка интеграцията трябва да следва принципа „първо педагогиката, после инструментите“. Ефективната практика включва:

1. определяне на ясни учебни цели,
2. избор на платформи, които служат на тези цели,
3. подпомагане на участието за различни дигитални компетенции,
4. вграждане на структурирана рефлексия и проверки на благосъстоянието,
5. и балансиране на онлайн дейността с офлайн диалог и оценяване.

Учителите се нуждаят също от протоколи за съгласие, модерация, употреба, подходяща за възрастта, и защита на данните.

Професионалните умения за педагозите включват дигитално педагогическо проектиране, улесняване на онлайн сътрудничеството, обучение по медийна грамотност и етична преценка по отношение на благосъстоянието и личния живот на учениците. Практическото професионално обучение - микропреподаване, симулации на проектиране на кампании, обратна връзка от колеги и пилотни проекти в класната стая - изгражда увереност и приложимост.

Теми / Раздели	Резултати от обучението
1. Образователен потенциал на социалните медии	• Учителите уверено проучват начините, по които социалните медии могат да подпомогнат преподаването и ученето, и прилагат най-добрите практики при планирането на уроците. • Учителите знаят как да насочват учениците при разработването и реализирането на онлайн инициативи, които водят до положителни резултати в ученето.
2. Разработване и управление на кампании в социалните медии	• Учителите разбират процесите на създаване и управление на кампании в социалните медии и насочват учениците при разработването на инициативи с обществено значение. • Учителите могат да разработват и реализират примерни кампании като практически упражнения за работа с учениците.

Теми / Раздели	Резултати от обучението
3. Социални медии, мотивация и ангажираност на учениците	• Учителите могат да анализират как дигиталните тенденции влияят върху интересите и поведението на учениците и да прилагат стратегии за насочване на онлайн ангажираността към конструктивни, образователни и граждански ориентирани дейности. • Учителите могат да прилагат подходи, които балансират онлайн ангажираността на учениците с тяхното благополучие извън интернет.
4. Съвместно и проектно обучение чрез социални медии	• Учителите знаят как да използват платформите за социални медии, за да улеснят работата в екип и сътрудничеството между учениците. • Учителите могат да разработват интердисциплинарни проекти, които позволяват на учениците да създават съвместно и да споделят съдържание. • Учителите знаят как да насърчават инициативи в социалните медии, ръководени от учениците, които свързват ученето в клас с дейности в общността.

Заклучение

Този модул показва как социалните медии и интернет инструментите могат да обогатят преподаването, когато се използват в съчетание с ясна педагогическа концепция, етична съзнателност и грижа за благосъстоянието на учениците. Учителите проучват потенциала на дигиталните платформи за подпомагане на планирането на уроците, разработване на кампании със социално въздействие, превръщане на онлайн тенденциите в конструктивно учене и насърчаване на съвместни, проектно-базирани инициативи. Дейностите наблягат на критичната оценка, дигиталното гражданство и безопасните практики, като същевременно насърчават творчеството и мотивацията. Чрез прилагането на тези подходи учителите придобиват увереност да превърнат социалните медии от източник на разсейване в платформа за автентично обучение, гражданска ангажираност и положителна култура в класната стая.

ТЕМА № 1

Образователен потенциал на социалните медии

Резултати

- Учителите са уверени в търсенето на начини, по които социалните медии могат да подпомогнат преподаването и ученето, и прилагат най-добрите практики при планирането на уроците.
- Учителите знаят как да насочват учениците при разработването и реализирането на онлайн инициативи, които водят до положителни резултати от обучението.

Кратко теоретично описание

Платформите за социални медии предоставят нови възможности за разширяване на обучението извън класната стая, като осигуряват достъп до автентични ресурси, мнения на експерти и глобални общности. Когато са интегрирани с ясни педагогически цели, те могат да повишат мотивацията, творчеството и сътрудничеството на учениците. Конструктивистките подходи подчертават как учащите сътворяват смисъл в интерактивни среди, докато коннективистките теории наблягат на ученето чрез мрежи. Учителите играят ключова роля в насочването към целенасочено, етично и безопасно използване на тези инструменти, като гарантират, че социалните медии подпомагат, а не отвличат вниманието от ученето.

Дейност 1

ЛОВ НА СЪКРОВИЩА В СОЦИАЛНИТЕ МЕДИИ

**Препоръчителна продължителност на
дейността: 40 минути Индивидуална/Групова:
Малки групи (3-4 учители)**

Описание на дейността

Учителите работят в групи, за да проучат реални примери за използване на социалните медии в образованието (напр. профили на музеи в TikTok, които обясняват произведения на изкуството за 60 секунди; кампании на НПО в Instagram за устойчивост или човешки права; канали на учители в YouTube или Shorts, които обясняват концепции или експерименти; училищни проекти в Instagram или блогове, ръководени от ученици). (15 мин.)

Всяка група избира три примера, които показват възможности за творческо или гражданско ориентирано учене. Те публикуват своите открития в съвместен Padlet и след това споделят идеите си с цялата група (15 мин.).

Дискусията се фокусира върху това как тези идеи могат да бъдат адаптирани за техните собствени предмети и възрастови групи (10 мин.).

ТЕМА № 1

Образователен потенциал на социалните медии

Съвети и трикове за прилагане

Започнете с наблюдение и анализ, преди да

създавате съдържание

Използвайте затворени платформи или симулации за по-малките ученици

Резултат(и):

Учителите са уверени в проучването на начини, по които социалните медии могат да подпомогнат преподаването и ученето, и прилагат най-добрите практики при планирането на уроците.

Обстановка и материали

Класна стая с интернет, проектор и подвижни седалки.

Устройства с интернет за всяка група;

Padlet или Google Docs за споделяне.

Използван педагогически подход

Обучение, основано на проучване + кооперативно обучение. Учителите изследват, подбират и съвместно изграждат знания, свързвайки теорията с практиката.

Технологични изисквания:

Интернет връзка, лаптопи/таблети, Padlet/Google Docs.

Дейност 2

ПРОЕКТИРАНЕ НА МИКРО- УРОК СЪС СОЦИАЛНИ МЕДИИ

Препоръчителна продължителност на дейността:
50 минути Индивидуално/Групово: Двойки или
групи от трима учители

Описание на дейността

Учителите изготвят кратък план за урок (20-30 минути), в който включват една платформа за социални медии (например Instagram Stories за сторита, Twitter/X за микродебати, YouTube Shorts за научни експерименти). Допълнителни примери могат да включват: видеоклипове в стила на TikTok (записани офлайн) за обясняване на граматически правила, табла в Pinterest за изобразително изкуство или география, или затворени групи във Facebook/Teams за провокиране на дискусии.

Те трябва да гарантират, че урокът включва ясна учебна цел, задача за учениците и насоки за безопасно/етично използване (защита на личните данни, уважителна комуникация, използване, подходящо за възрастта, посочване на източниците). Те трябва да гарантират, че урокът включва ясна учебна цел, задача за учениците и насоки за безопасно/етично използване.

ТЕМА № 1

Образователен потенциал на социалните медии

Всяка двойка споделя своя микроурок с друга група за обратна връзка от колеги (20-30 мин.).

За да улеснят въвеждането, учителите се насърчават да:

- Се фокусират върху една проста задача и една платформа
- Използват симулирани или частни среди, ако публикуването в реална среда не е подходящо
- Преизползват или ремиксират съществуващо съдържание, вместо да създават всичко от нулата

Резултат(и):

- Учителите знаят как да насочват учениците при проектирането и реализирането на онлайн инициативи, които генерират положителни резултати от ученето.

Обстановка и материали

Класна стая с достъп до интернет, шаблони за съвместна работа (Google Docs/Slides), проектор за споделяне.

Използван педагогически подход

Проектно-базирано обучение + обратна връзка от връстници. Учителите активно прилагат знания, създават ресурс и го усъвършенстват съвместно.

ТЕМА № 1

Образователен потенциал на социалните медии

Технологични изисквания:

Лаптопи/таблети, шаблони за съвместна работа, стабилен интернет.

Адаптивност за различни участници:

Сложността може да се регулира (опростен дизайн срещу пълен урок). Участниците с ограничени дигитални умения могат да се фокусират върху педагогическата страна, докато партньорите им се занимават с технологичната.

Подкрепящи документи за това звено

Шаблон за Padlet/Google Doc за дейност 1.1.,
Шаблон за планиране на микроуроци (цели, дейност, платформа, оценка, бележки за безопасност), Контролен списък за обратна връзка от връстници.

Заключение на темата

Учителите откриват образователния потенциал на социалните медии чрез реални примери и практически задачи. Те се научават как да оценяват критично платформите и да ги адаптират по отговорен начин за учебни цели. Чрез създаването на микроуроци те укрепват увереността си в способността си да насочват учениците към използването на социалните медии за учене и гражданска ангажираност, като преминават от развлечение към целенасочено и етично дигитално участие.

ТЕМА № 2

Разработване и управление на кампании в социалните медии

Резултати

- Учителите разбират процесите на създаване и управление на кампании в социалните медии и насочват учениците при разработването на инициативи с обществено въздействие.
- Учителите могат да разработват и реализират примерни кампании като практически упражнения за работа с учениците.

Кратко теоретично описание

Кампаниите в социалните медии предлагат структуриран начин за свързване на ученето в клас с реални проблеми, като насърчават учениците да прилагат знанията си творчески и в сътрудничество.

Чрез планиране, създаване и споделяне на съдържание, свързано с дадена кауза или тема, учениците практикуват проектно-базирано обучение, критично мислене и гражданска ангажираност. За учителите ръководенето на кампании означава балансиране на творчеството с цифровата безопасност, етиката и отговорната комуникация. Проектирането на кампании включва определяне на цели, идентифициране на аудитории, изработване на послания и оценяване на въздействието. Този процес е в съответствие с теориите за обучение чрез опит и съучастие, които наблягат на автентични контексти и реални резултати.

Дейност 1

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО ЗА СЪЗДАВАНЕ НА КАМПАНИЯ

Препоръчителна продължителност на дейността:
60 минути

Индивидуално/Групово: Малки групи (3-5
учители)

Описание на дейността

Учителите работят в групи, за да създадат мини кампания в социалните медии по образователна или гражданска тема (напр. седмица срещу тормоза, насърчаване на четенето, екологично съзнание).

Допълнителни примерни теми могат да включват: здравословно поведение в интернет, местно културно наследство, приобщаване и разнообразие или дни за популяризиране на науката. (20 мин).

Те попълват шаблон, който включва целите на кампанията, целевата аудитория, ключовото послание, избор на платформа и примерна публикация (15 мин).

Всяка група представя своя план пред цялата група, като подчертава потенциалното приложение в класната стая (25 мин).

ТЕМА № 2

Разработване и управление на кампании в социалните медии

Допълнителни насоки помагат за по-лесното прилагане, като например:

- Една ясна, подходяща за възрастта цел
- Една основна аудитория (ученици, семейства, местна общност)
- Една основна платформа, избрана по учебни критерии
- Един опростен формат на публикация (изображение + надпис, кратко видео, анкета)

Резултат(и):

- Учителите разбират процесите на създаване и управление на кампании в социалните медии и насочват учениците в разработването на инициативи със социално въздействие.

Обстановка и материали

Класна стая с достъп до интернет, шаблон за планиране на кампания (хартиен или Google Doc), проектор за споделяне в група.

Използван педагогически подход

Проектно-базирано обучение + кооперативно обучение. Учителите съвместно създават кампания, симулирайки същия процес, който биха фасилитирали с учениците.

Технологични изисквания:

Интернет, мобилни устройства, шаблони за съвместна работа, достъп до примерни платформи за социални медии.

Дейност 2

СИМУЛАЦИЯ НА КАМПАНИЯ И ОБРАТНА ВРЪЗКА

Препоръчителна продължителност на дейността:
45 минути Индивидуално/Групово: Двойки или
групи от трима учители

Описание на дейността

Учителите създават 2-3 примерни публикации за своята кампания, като използват безплатни инструменти (напр. Canva, шаблони за Instagram Stories, чернови в Twitter/X). Публикациите могат да включват: изображение за повишаване на осведомеността с кратък надпис, анкета или въпрос за насърчаване на взаимодействието, или кратък сценарий за видеоклип, без да го публикуват публично. Те симулират кратко стартиране на кампания и представят публикациите си пред колегите си (20 мин.)

Другите участници дават конструктивна обратна връзка, като използват контролен списък (яснота на посланието, подходящ ли е за възрастовата група, етично използване). За да се улесни прилагането, обратната връзка се фокусира върху педагогическата стойност, а не върху перфектността на дизайна (15 мин.).

ТЕМА № 2

Разработване и управление на кампании в социалните медии

Размисълът включва как учениците биха могли да се включат безопасно в подобен процес (10 мин.).

Съвети и трикове за прилагане в класната стая:

- Започнете със симулирани кампании преди реалното публикуване
- Ограничете кампаниите до малък брой публикации
- Предоставете начални изречения или шаблони за публикации за по-малките ученици

Резултат(и):

- Учителите могат да проектират и реализират примерни кампании като практически упражнения за работа с учениците

Обстановка и материали

Класна стая с интернет, Canva или подобни инструменти за дизайн, проектор. Предоставени са контролни списъци за обратна връзка от участници.

Използван педагогически подход

Учене чрез преживяване + обратна връзка от връстници. Учителите учат чрез действие и се усъвършенстват чрез структурирана критика.

Технологични изисквания:

Интернет, лаптопи/таблети, безплатни инструменти за дизайн (напр. Canva, Adobe Express, Google Slides).

ТЕМА № 2

Разработване и управление на кампании в социалните медии

Адаптивност за различни участници:

Участниците, които не се чувстват комфортно с инструментите за дизайн, могат да скицират кампаниите на хартия; задачите могат да бъдат опростени до само текст или разширени до мултимедийни формати.

Подкрепящи документи за това звено:

Шаблон за планиране на кампания (цели, аудитория, ключово послание, платформа, оценка).
Чеклист за обратна връзка от съученици за дизайн на кампания.

Примерни ръководства за кампании, подходящи за възрастта на участниците.

Заключение на темата

Чрез съвместно проектиране и симулации учителите придобиват практически опит в създаването и управлението на кампании в социалните медии. Те осъзнават значението на планирането, етичната комуникация и творческото взаимодействие. Тези дейности им дават възможност да насочват учениците в разработването на кампании с гражданска насоченост, които свързват знанията, придобити в клас, със социалното въздействие, като по този начин укрепват дигиталното гражданство и уменията за работа в екип.

ТЕМА № 3

Социални медии мотивация и ангажираност на учениците

Резултати

- Учителите могат да анализират как дигиталните тенденции влияят върху интересите и поведението на учениците и да прилагат стратегии за насочване на онлайн активността към конструктивни, образователни и граждански ориентирани дейности.
- Учителите могат да прилагат подходи, които балансират онлайн активността на учениците с тяхното благосъстояние извън интернет.

Кратко теоретично описание

Социалните медии оказват силно влияние върху вниманието, мотивацията и моделите на социално взаимодействие на учениците. Разбирането на тези тенденции позволява на учителите да използват дигиталното участие за образователни цели, като същевременно предотвратяват разсейването и дигиталната умора. Теорията за самоопределянето подчертава ролята на автономността, компетентността и свързаността в мотивацията; учителите могат да разработват дейности, които интегрират тези елементи чрез онлайн инструменти. Освен това, рамките за социално-емоционално учене (SEL) подкрепят стратегии за балансиране на онлайн участието с благосъстоянието извън интернет, като насърчават емоционалната устойчивост, емпатията и отговорното използване на дигиталните платформи.

Дейност 1

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ ЗА МОТИВАЦИЯ

**Препоръчителна продължителност на
дейността: 45 минути Индивидуална/Групова:
Малки групи (3-4 учители)**

Описание на дейността

Учителите проучват актуалните дигитални
тенденции, хаштагове или популярно съдържание
сред възрастовата група на своите ученици.

Примери за теми могат да включват:

предизвикателства с кратки видеоклипове,
популярни образователни влиятелни личности,
често срещани формати на меми, хаштагове за
осведоменост или актуални аудиоклипове.

Те анализират как тези тенденции могат да бъдат
свързани с учебните цели (например научни
експерименти, разказване на исторически
истории, граждански кампании). Групите обсъждат
потенциалните рискове и ползи и предлагат
начини за насочване на ангажираността към
образователни или граждански ориентирани
дейности.

За да улеснят прилагането в класната стая, групите
определят:

ТЕМА № 3

Социални медии мотивация и ангажираност на учениците

- Една учебна задача, свързана с тенденцията
- Едно ясно правило за защита на благосъстоянието или личния живот на учениците
- Една офлайн последваща дейност (дискусия, размисъл или оценка)

Съвети и трикове за използване в клас:

- Наблюдавайте тенденциите, преди да ги използвате.
- Фокусирайте се върху учебните цели, а не върху популярността на тенденциите

Резултат(и):

- Учителите могат да анализират как дигиталните тенденции влияят върху интересите и поведението на учениците и да прилагат стратегии за насочване на онлайн ангажираността към конструктивни, образователни и граждански ориентирани дейности.

Обстановка и материали

Класна стая с достъп до интернет; Лаптопи/таблети за проучвания; Споделен документ или Padlet за записване на резултатите.

Използван педагогически подход

Обучение чрез проучване + кооперативно обучение. Учителите критично оценяват тенденциите и разсъждават върху приложимостта в класната стая.

Технологични изисквания:

Интернет, мобилни устройства, Padlet или Google Docs.

Дейност 2

ПРОЕКТИРАНЕ НА СТРАТЕГИИ ЗА АНГАЖИРАНОСТ

**Препоръчителна продължителност на
дейността: 50 минути Индивидуално/Групово:
Двойки или малки групи (2-3 учители)**

Описание на дейността

Учителите изготвят кратък план, в който се интегрират социални медии или онлайн инструменти за мотивиране на учениците по конкретен предмет, като се гарантира баланс между онлайн ангажираността и благосъстоянието извън интернет. Примери за стратегии могат да включват: използване на кратки видеоклипове за започване на урока, онлайн анкети за активиране на предварителни знания или класови блогове за представяне на работата на учениците в комбинация с дискусия в клас. Планът включва задачи за учениците, моменти за размисъл и стратегии за предотвратяване на прекомерна употреба или стрес (35 мин).

Двойките споделят своите стратегии за обратна връзка между участниците и обсъждат подходящи адаптации за различни възрастови групи или нива на дигитални умения. За да се улесни процеса, обратната връзка набляга върху приложимостта, натоварването и емоционалното въздействие, а не върху техническата сложност. (15 мин).

ТЕМА № 3

Социални медии мотивация и ангажираност на учениците

Съвети и трикове за прилагане в класната стая:

- Използвайте социалните медии като стимул, а не като цял урок
- Винаги съчетавайте онлайн дейността с офлайн рефлексия

Резултат(и):

- Учителите могат да прилагат подходи, които балансират онлайн ангажираността на учениците с тяхното благополучие извън интернет.

Обстановка и материали

Класна стая с интернет, шаблон за планиране, проектор за презентации.

Използван педагогически подход

Проектно-базирано обучение + размисъл.

Учителите прилагат теорията на практика и разработват стратегии за цялостно ангажиране на учениците.

Технологични изисквания:

Лаптопи/таблети, шаблон за планиране, интернет.

Подкрепящи документи за това звено:

Работен лист за анализ на тенденциите.

Шаблон за планиране на стратегии за ангажираност.

Контролен списък за обратна връзка между участниците относно стратегиите за ангажираност.

Заключение на темата

Учителите придобиват представа за това как тенденциите в социалните медии влияят върху мотивацията и поведението и разработват стратегии за превръщане на активното участие в образователни възможности. Чрез поддържане на баланс между онлайн и офлайн дейностите те подобряват благосъстоянието на учениците и насърчават смислено, граждански ориентирано участие в дигиталните пространства.

ТЕМА № 4

Съвместно и проектно обучение чрез социални медии

Резултати

- Учителите знаят как да използват платформите за социални медии, за да улесняват работата в екип и сътрудничеството между учениците.
- Учителите могат да разработват интердисциплинарни проекти, които дават възможност на учениците да създават съвместно и да споделят съдържание.
- Учителите знаят как да насърчават инициативи в социалните медии, ръководени от учениците, които свързват ученето в клас с действията в общността.

Кратко теоретично описание

Сътрудничеството и проектно-базираното обучение (PBL) са мощни методи, които насърчават работата в екип, решаването на проблеми и творчеството. Платформите за социални медии предоставят автентични пространства, където учениците могат да създават съвместно, публикуват и споделят проекти с по-широка аудитория, укрепвайки чувството си за инициативност и гражданско участие. Социокултурната теория на Виготски подчертава важността на социалното взаимодействие в ученето, докато рамките на PBL акцентират върху задачи от реалния свят и колективни резултати. Учителите трябва да направляват тези процеси, като поставят ясни цели, осигуряват безопасност в интернет и насърчават приобщаващо участие.

Дейност 1

РАЗРАБОТВАНЕ НА СЪВМЕСТЕН ОНЛАЙН ПРОЕКТ

Препоръчителна продължителност на дейността: 60 минути
Индивидуална/Групова:
Малки групи (4-5 учители)

Описание на дейността

Учителите работят в групи, за да разработят съвместен ученически проект, който използва социалните медии (напр. кампания в Instagram за местното културно наследство, блог за научни открития, канал в YouTube за езикова практика). Допълнителни идеи за проекти могат да включват: междупредметна кампания за устойчивост, проект за дигитално разказване на истории, съчетаващ история и език, или новинарски канал на общността, създаден от ученици. Проектът включва цели, роли за учениците, избор на платформа, правила за безопасност и крайни резултати.

Всяка група представя проекта си пред останалите за обратна връзка. За да се улесни внедряването, групите се насърчават да:

- Започнат с малък проект (1-2 седмици)
- Използват затворени/модерирани от учителя платформи
- Определят един основен резултат вместо много

ТЕМА № 4

Съвместно и проектно обучение чрез социални медии

Съвети и трикове за прилагане в класната стая:

- Разпределят ясни роли, за да избегнат несправедливо участие
- Използват критерии за оценяване, които поставят акцент както върху процеса, така и върху крайния продукт

Резултат(и):

- Учителите могат да разработват интердисциплинарни проекти, които дават възможност на учениците да създават и споделят съдържание съвместно.

Обстановка и материали

Класна стая с интернет;
Шаблони за планиране;
Проектор за презентации.

Използван педагогически подход

Проектно-базирано обучение + кооперативно обучение. Учителите симулират реално разработване на проект, за да го приложат в практиката си.

Технологични изисквания

Интернет, мобилни устройства, шаблони за работа в екип, платформи за социални медии.

Дейност 2

СИМУЛАЦИЯ НА ИНИЦИАТИВА, РЪКОВОДЕНА ОТ УЧЕНИЦИ

Препоръчителна продължителност на
дейността: 45 минути Индивидуално/Групово:
Двойки или малки групи (2-3 учители)

Описание на дейността

Учителите симулират инициатива, ръководена от ученици, като влизат в ролята на ученици, планиращи действие в социалните медии (например повишаване на осведомеността относно рециклирането, насърчаване на добротата, подкрепа на училищно събитие). Допълнителни примери за инициативи могат да включват: популяризиране на местни културни събития, насърчаване на здравословни дигитални навици или подкрепа на благотворителна организация в общността (15 мин.)

Те изготвят кратко предложение, включващо идеята за кампанията, задачите и очакваните резултати (15 мин.).

Дейността завършва с размисъл върху това как да се подпомогне лидерството на учениците, като същевременно се поддържат безопасността и приобщаването (15 мин.).

ТЕМА № 4

Съвместно и проектно обучение чрез социални медии

Съвети и трикове за приложение в класната стая:

- Започнете с инициативи, ръководени от учителя, преди да преминете към изцяло ръководени от учениците
- Използвайте първоначално затворени или одобрени от училището платформи
- Отпразнувайте процеса и отборната работа, а не популярността онлайн

Резултат(и):

- Учителите знаят как да насърчават инициативи в социалните медии, ръководени от учениците, които свързват ученето в клас с действията в общността.

Обстановка и материали

Гъвкаво пространство в класната стая; Интернет;
Шаблон за предложение;
Бяла дъска или флипчарт за споделяне в група.

Използван педагогически подход

Ролева игра + учене чрез преживяване. Учителите преживяват процеса от гледна точка на ученика и разсъждават върху стратегии за фасилитиране.

Технологични изисквания:

Интернет, шаблон за предложение, онлайн инструменти за сътрудничество.

Подкрепящи материали в тази дейност:

Шаблон за планиране на съвместен проект.

Шаблон за предложение на инициативи,
ръководени от ученици.

Контролен списък за онлайн безопасност и
равноправно участие.

Заключение на темата

Учителите се научават как да съчетават колективното и проектно-ориентираното обучение със социалните медии, като разработват проекти, които са смислени, интердисциплинарни и безопасни. Чрез симулиране на инициативи, ръководени от учениците, те укрепват способността си да насърчават самостоятелността, работата в екип и гражданското участие. Тези умения дават възможност на учителите да насочват учениците в използването на социалните медии като платформа за автентично усвояване на знания и положително въздействие върху общността.

Създаване на позитивна учебна среда

Този модул помага на учителите да създадат и поддържат атмосфера в класната стая, която се характеризира с взаимно уважение, мотивация, добри взаимоотношения между съучениците и активно участие. Той се фокусира върху стратегии за насърчаване на положителни взаимоотношения, конструктивно управление на поведението и подкрепа на социалното и емоционалното благополучие на учениците.

Модул 6:

Създаване на позитивна учебна среда

Ключови думи: Позитивна учебна среда, управление на класната стая, взаимоотношения с връстници, социално-емоционално благополучие, приобщаване

Обхват

Модулът разглежда основните елементи, които допринасят за създаването на позитивна учебна среда, както и практически подходи за тяхното прилагане. Той обхваща емоционалния климат, физическото пространство, културата в класната стая и рутинните дейности, които насърчават благополучието на учениците, взаимоотношенията между съученици и ефективното учене.

Цели на обучението

- Да се задълбочи разбирането по отношение на компонентите и значението на позитивната учебна среда.
- Да предостави на учителите практически стратегии за управление на класната стая, които насърчават положителното поведение.
- Да подкрепи развитието на уважителни и доверителни взаимоотношения между учители и ученици, както и между съученици.
- Да насърчи приобщаването и емоционалната сигурност, които подхранват мотивацията и ангажираността на учениците.

Теоретична основа

Положителната учебна среда е основата за ефективно преподаване и учене. Изследванията показват, че учениците се справят добре както в академично, така и в емоционално отношение, когато се чувстват уважавани, подкрепяни и ангажирани в класната стая. Освен за академичните постижения, училищата носят отговорност за обсъждането на социалното и емоционалното развитие и за подготовката на учениците да се справят със сложни личностни и дигитални предизвикателства.

Създаването на такава среда изисква внимание към емоционалния климат в групата и физическото пространство. Емоционалният климат се формира от взаимоотношенията между учители и ученици, както и между съученици, от всички модели и норми на общуване в класната стая и от степента, в която учениците се чувстват достатъчно сигурни, за да поемат рискове и да изразяват себе си. Учителите действат като ролеви модели за емпатия, уважение и приобщаване, като задават тона на това как учениците се отнасят един към друг.

Физическата среда - започвайки от разположението на местата, достъпността, видимостта на работата на учениците и използването на ресурсите - също допринася за това дали учениците възприемат класната стая като безопасна, приветлива и стимулираща.

Управлението на класната стая не се състои в контролиране на поведението, а трябва да бъде конструктивно насочване и споделена отговорност. Стратегиите за управление на положителното поведение се фокусират върху изграждането на взаимно уважение, признаването на усилията на всеки и създаването на рутини, които подкрепят дисциплината, но същевременно позволяват автономност на учениците.

Съществен елемент на положителната среда е ангажираността на учениците. Ангажираността нараства, когато учениците чувстват, че гласът им се чува, опитът им се уважава и приносът им се цени. Откритите и уважителни дискусии предоставят възможности на учениците да практикуват комуникация и емпатия. В същото време учителите трябва да признават и приемат различията в способностите, културите, езиците и преживяванията, като гарантират, че никой ученик не се чувства маргинализиран.

Също толкова важно е интегрирането на социално-емоционалното учене (SEL). Умения като самосъзнание, емпатия, комуникация и поставяне на граници помагат на учениците да управляват както офлайн, така и онлайн взаимоотношенията си. Предвид непрестанното влияние на дигиталния живот, учителите трябва да помагат на учениците да се ориентират отговорно в онлайн взаимодействията и да поддържат емоционален баланс. Предоставянето на безопасни и понякога анонимни канали за самоизразяване, като дневници, дигитални платформи или кутии за предложения, допълнително подкрепя благосъстоянието и насърчава откритостта.

Позитивната учебна среда е успешна, когато учителите балансират организацията с гъвкавостта, авторитета с емпатията и наставничеството с автономността. Това е динамично пространство, в което учениците се чувстват сигурни, мотивирани и овластени да участват в значими учебни преживявания. За учителите това изисква целенасочено планиране, последователна рефлексия и ангажимент да се доверяват на учениците си и да ги уважават. Педагозите не само могат да създадат хармония в класната стая, но и да подготвят учениците за сътрудничество през целия живот и съзнателно гражданско участие в обществото в бъдеще.

Теми / Раздели	Резултати от обучението
1. Създаване на благоприятна и подкрепяща среда в класната стая	• Учителите разполагат със стратегии за създаване на емоционално сигурни, мотивиращи и приобщаващи пространства за учене. • Учителите са подготвени да насърчават участието на учениците, тяхното самочувствие, както и положителните взаимоотношения между учители и ученици и между самите ученици. • Учителите са способни да дават пример за уважение и съпричастност

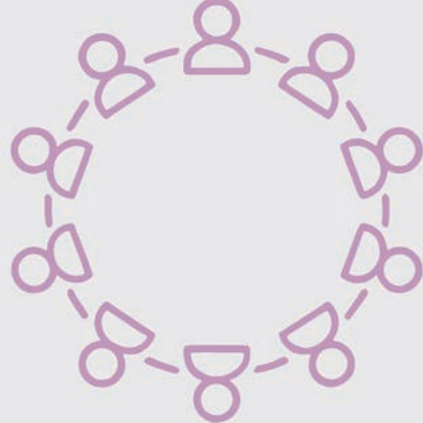
Теми / Раздели	Резултати от обучението
2. Водене на отворени и уважителни дискусии в класната стая	• Учителите знаят как да структурират дискусии, които насърчават комуникацията лице в лице, емпатията и критичното мислене. • Учителите могат да използват техники, които насърчават самоизразяването на учениците, като същевременно зачитат разнообразните мнения. • Учителите знаят как да провеждат дейности, които укрепват увереността на учениците в изразяването на себе си.
3. Подобряване на междуличностните и социално-емоционалните умения	• Учителите могат да разработват и провеждат дейности в класната стая, които развиват комуникацията, сътрудничеството, емпатията и поставянето на граници сред участниците. • Учителите знаят как да интегрират социално-емоционалното учене, за да се справят с предизвикателствата на дигиталния живот, като например управлението на онлайн и офлайн взаимоотношения. • Учителите са в състояние да подкрепят учениците в справянето с разнообразието и изграждането на здрави връзки с връстниците.

4. Създаване на безопасни и анонимни пространства за споделяне

- Учителите могат да създават надеждни канали, чрез които учениците да споделят мисли и емоции, като същевременно балансират анонимността с отговорността, за да поддържат безопасна атмосфера в класната стая.
- Учителите са в състояние да използват инструменти за рефлексия, като дневници, дигитални платформи или кутии за предложения, за да подкрепят емоционалното благополучие на учениците и да насърчават положителна промяна в поведението.

Заклучение

Положителната среда за учене не е нещо, което се появява случайно, а чрез последователни, целенасочени практики, които ценят уважението, емпатията и приобщаването. Класните стаи се превръщат в безопасни, мотивиращи и ангажиращи пространства, когато учителите имат силни взаимоотношения с учениците, насърчават отворения диалог и интегрират социално-емоционалното учене. Такива среди не само подпомагат академичните постижения, но и учат учениците как да общуват с уважение и да поемат отговорност за действията си. Този вид класни стаи подготвят младите хора да се справят с личните взаимодействия с емпатия. Те също така помагат на учениците да развият умения за критично мислене, за да се справят с дигиталните предизвикателства, с които се сблъскват.

ТЕМА № 1

Създаване на благоприятна и подкрепяща среда в класната стая

Резултати

- Учителите разполагат със стратегии за създаване на емоционално сигурни, мотивиращи и приобщаващи учебни среди.
- Учителите са подготвени да насърчават участието на учениците, тяхното самочувствие, както и положителните взаимоотношения между учители и ученици и между съученици.
- Учителите са способни да дават пример за уважение, емпатия и приобщаване.

Кратко теоретично описание

За да се създаде приобщаваща и подкрепяща класна стая, трябва да се започне с изграждането на силни взаимоотношения между учител и ученик, както и между съучениците, като се гарантира, че всички учащи се чувстват уважавани и ценени. Това, което помага на учениците да се включват с лекота и увереност или да поемат рискове в ученето, са емоционалната сигурност, взаимното доверие и ясните рутинни дейности. Учителите са пример за съпричастност, уважение и приобщаване; те трябва да насърчават участието и да ценят разнообразните гледни точки. Класните стаи се превръщат в пространства, където учениците се чувстват мотивирани да се включват, самочувствието им е високо и социалните взаимодействия са предимно положителни. Това създава подходяща среда за академично и социално-емоционално развитие.

Дейност 1

КАРТА НА ОБЩНОСТТА В КЛАСНАТА СТАЯ

Препоръчителна продължителност на дейността:
40-45 минути Индивидуално/Групово: Малка група
(3-5 участници) + рефлексия на цялата група

Описание на дейността

Въведение (5 минути)

Водещият обяснява:

Представете дейността и нейната цел - да се проучат
взаимодействията, подкрепата и приобщаването в
класната стая.

Подчертайте, че това е метод, който учителите могат
по-късно да използват със своите ученици, за да
повишат осведомеността относно атмосферата в
класната стая.

Формиране на групи (3 минути)

Водещият организира:

Разделете учителите на малки групи с разнообразен
опит (3-5 участници).

Насърчавайте разнообразието в педагогическия
опит, предметната област и училищния контекст, за
да разширите перспективите.

ТЕМА № 1

Създаване на благоприятна и подкрепяща среда в класната стая

Създаване на картата на общността (10-15 минути)

Водещият показва:

Представете пример за „карта на общността“ - визуална диаграма, показваща взаимоотношенията, връзките и областите на подкрепа в класната стая. Дайте ясни инструкции и раздайте материалите.

Учителите в групи създават карти, които илюстрират: Как членовете на класната общност (ученици и учители) взаимодействат.

Начини, по които отделни лица или групи предлагат подкрепа, сътрудничество или насърчение.

Силни страни на настоящата среда и области за подобрене (пропуски в приобщаването, бариери в комуникацията).

Обучителят обикаля, за да подпомага групите, да изяснява идеи и да наблюдава динамиката в групите.

Групова дискусия (5-7 минути)

Обучителят съдейства:

Поканете всяка група да сподели накратко своята карта.

Насърчете учителите да идентифицират общи модели - къде включването процъфтява и къде се появяват бариери.

Обсъдете как разположението на класната стая, езикът на учителя или културата на връстниците влияят върху тази динамика.

Подсказващи въпроси:

- Какво разкриват тези карти за емоционалната безопасност в класните стаи?
- Как учителите могат целенасочено да проектират структури, които подпомагат включването?

ТЕМА № 1

Създаване на благоприятна и подкрепяща среда в класната стая

Размисъл (5-10 минути)

Водещият насочва размисъла: Дайте въпроси за размисъл, на които учителите да отговорят индивидуално или в малки групи:

- Как моите действия влияят на атмосферата в класната стая?
- Какво мога да направя, за да помогна за създаването на безопасна, мотивираща среда?
- Кои практики от тази дейност бих могъл да адаптирам към моя предмет или възрастова група?

Учителите могат да запишат своите идеи на лепящи се бележки и да ги прикрепят към своите карти или към обща стена за размисъл.

Резултат(и):

- Учителите разполагат със стратегии за създаване на емоционално сигурни, мотивиращи и приобщаващи пространства за учене.
- Учителите са овластени да насърчават участието на учениците, самочувствието им и положителните взаимоотношения между учител и ученик, както и между съученици.
- Учителите са в състояние да дават пример за уважение, емпатия и приобщаване.

ТЕМА № 1

Създаване на благоприятна и подкрепяща среда в класната стая

Обстановка и материали

Класна стая с достатъчно място за групова работа
големи листове хартия или готови шаблони за
карти, маркери, лепящи се листчета, химикалки

Използван педагогически подход

Съвместно обучение, рефлексия, фасилитиране,
базирано на дискусия.

Технологични изисквания:

По избор: дигитална бяла дъска или съвместна
онлайн платформа за хибридни класни стаи (Padlet,
Jamboard).

Адаптивност за различни участници:

Дейността може да бъде модифицирана за
различни размери на групи, способности и
културни контексти; указанията и материалите
могат да бъдат опростени или преведени според
нуждите.

Дейност 2

КРЪГОВЕ НА ЕМПАТИЯТА

**Препоръчителна продължителност на
дейността: 40 мин.**

**Индивидуално/Групово: Симулация за цялата
група с участието на доброволци и насочена
рефлексия**

Описание на дейността

Подготовка (5 мин.):

Водещият трябва да подготви:

Подредете столовете в кръг, за да символизирате
равенство, връзка и споделена отговорност.

Обяснете, че кръгът представлява безопасно
пространство за отворен диалог, където всеки глас
има значение.

Пояснете, че учителите ще изследват
предизвикателствата в класната стая чрез
възприемане на перспективи и размисъл.

Начало (10 мин.):

Водещият представя дейността:

Водещият чете често срещани предизвикателства в
класната стая

Прочита се на глас един често срещан сценарий в
класната стая

ТЕМА № 1

Създаване на благоприятна и подкрепяща среда в класната стая

Назначават се или се канят доброволци да поемат роли - като ученик, съученик, учител или наблюдател. Подчертайте, че това упражнение не е свързано с актьорски умения, а с разбирането на емоционалните перспективи и изследването на приобщаващи реакции.

Повторете с друг сценарий и различни доброволци
Съвет за водещия: Използвайте сценарии, които отразяват реалността на преподаването на участниците или тяхната възрастова група (15-19).

Ролева игра (15 мин.):

Водещият провежда:

Проведете ролевата игра за всеки избран сценарий. Насърчавайте доброволците да изразяват автентични реакции и емоции от възложената им перспектива. След всеки кратък сценарий, направете пауза и помолете групата да идентифицира:

- Какви емоции бяха видими?
- Какви поведения отразяваха емпатия или липса на емпатия?
- Какво би могъл учителят да направи по различен начин, за да подкрепи приобщаването и безопасността?

Забележка: Поддържайте подкрепящ тон и се фокусирайте върху ученето - няма нужда да критикувате представянето.

ТЕМА № 1

Създаване на благоприятна и подкрепяща среда в класната стая

Размисъл (10 мин.): Групата обсъжда как емпатията променя атмосферата в класната стая.

Обучителят насочва груповия размисъл:

Използвайте тези въпроси, за да улесните отворения разговор:

- Как емпатията влияе върху атмосферата в класната стая и взаимоотношенията?
- Какви бариери пречат на учителите да реагират с емпатия в реални ситуации?
- Как емпатията може да бъде балансирана с структурата и границите в класната стая?
- Какви стратегии могат учителите да внесат в практиката си, за да насърчават емоционалната сигурност и уважението?

Насърчете учителите да:

Отбележат едно конкретно действие, което ще опитат в класната стая.

Споделят прозрения или модели, които са се появили по време на ролевите игри.

Резултат(и):

- Учителите са в състояние да дават пример за уважение, емпатия и приобщаване.
- Учителите разполагат със стратегии за изграждане на емоционално безопасна и подкрепяща среда в класната стая.

ТЕМА № 1

Създаване на благоприятна и подкрепяща среда в класната стая

Обстановка и материали

Столове, подредени в кръг

Печатни или дигитални карти със сценарии

Бяла дъска или флипчарт за размисъл

По избор: мека фонова музика или таймер за управление на темпото

Използван педагогически подход

Ролева игра, практики за възстановяване, учене чрез преживяване.

Технологични изисквания:

Не се изисква.

Адаптивност за различни участници:

Използвайте по-кратки или опростени сценарии за сесии с ограничено време.

Предложете на участниците възможност да наблюдават, вместо да участват, ако се чувстват некомфортно.

За онлайн сесии използвайте виртуални стаи за работа в малки групи или описания на ролите чрез чат.

Сценариите могат да бъдат адаптирани, за да отразяват различни предмети, културни контексти или типове училища.

Подкрепящи материали за тази дейност:

Примерна шаблона за карта на класната общност

Карти за сценарии за кръгове на емпатия

Раздавателни материали с въпроси за размисъл

Заклучение на темата

Създаването на приобщаващи и подкрепящи класни стаи изисква целенасочени стратегии, които изграждат доверие, уважение и ангажираност. Когато учителите дават пример за съпричастност и насърчават сътрудничеството, те създават положителна атмосфера, в която учениците се чувстват сигурни и мотивирани. Дейности като „картата на общността“ могат да помогнат на учениците да осъзнаят ролята си във формирането на културата в класната стая, да повишат самочувствието си, да подобрят взаимоотношенията си със съучениците и да подобрят общото си емоционално благополучие.

ТЕМА № 2

Водене на отворени и уважителни дискусии в класната стая

Резултати

- Учителите знаят как да организират дискусии, които насърчават личната комуникация, емпатията и критичното мислене.
- Учителите могат да използват техники, които насърчават учениците да изразяват себе си, като същевременно зачитат разнообразните мнения.
- Учителите знаят как да провеждат дейности, които укрепват увереността на учениците при личното изразяване.

Кратко теоретично описание

Тази тема помага на учителите да изпитат и да размишляват върху силата на активното слушане и уважителния диалог. Учителите първо проучват как динамиката на комуникацията влияе върху приобщаването в класната стая. Несъгласията или недоразуменията в класната стая често се случват и способността да се справя с тези ситуации е наистина важна за всеки учител.

Да практикуваш активно слушане (без прекъсвания, преразказване, обобщаване на емоциите) е еднакво ценно както за учителите, така и за учениците им. Ефективните дискусии в класната стая развиват уменията на учениците за комуникация, емпатия и критично мислене. Учителите структурират взаимодействията, за да гарантират, че всички гласове се чуват, дават пример за уважителен диалог и създават безопасни пространства за самоизразяване. Когато са в състояние да насочват учениците да споделят гледни точки и да размишляват върху идеи, учителите насърчават увереността, приобщаването и съвместното учене.

Дейност 1

ИЗКУСТВОТО НА СЛУШАНЕТО - ПРАКТИКУВАНЕ НА ДИАЛОГ, ОСНОВАН НА УВАЖЕНИЕ

Препоръчителна продължителност на дейността: 40 минути

Индивидуално/Групово: Двойки

Описание на дейността

Въведение (5 мин.)

Водещият обяснява целта: да се проучи как слушането влияе върху приобщаването, комуникацията и атмосферата в класната стая.

Подчертава се, че учителите ще изпитат ролята както на говорещ, така и на слушащ.

Обмен в двойки (10 мин.)

Разделете участниците на двойки.

Всеки учител накратко споделя предизвикателство или недоразумение, с което се е сблъскал в класната стая.

Партньорът практикува активно слушане: без прекъсвания, преразказване, признаване на емоциите.

Дискусия в малки групи (15 мин.)

Обединете двойките в групи от по четирима.

Споделете преживявания и обсъдете:

ТЕМА № 2

Водене на отворени и уважителни дискусии в класната стая

- Какво ги е накарало да се почувстват чути или неразбрани?
- Как тези стратегии могат да бъдат адаптирани за учениците?
- Запишете ключовите наблюдения на флипчарт или бяла дъска.

Размисъл и обобщение (10 мин.)

Индивидуално или по двойки учителите отговарят на въпроси за размисъл:

- Как мога да дам пример за активно слушане на учениците си?
- Какви стратегии бих могъл да използвам, за да създам приобщаващ диалог?

По избор: учителите пишат една стъпка за действие на самозалепваща бележка и я споделят с групата.

Резултат(и):

- Учителите знаят как да структурират дискусии, които насърчават емпатията, личната комуникация и критичното мислене.
- Учителите могат да използват техники, които насърчават самоизразяването на учениците, като същевременно зачитат разнообразните мнения.

ТЕМА № 2

Водене на отворени и уважителни дискусии в класната стая

Обстановка и материали

Тиха среда и удобно пространство

Столове, подредени по двойки, след това в малки групи от по четирима

Бяла дъска или флипчарт

Маркери

Листи за размисъл

По избор - таймер за кръгове на дискусия

Използван педагогически подход

Кооперативно обучение, учене чрез преживяване, рефлексивен диалог, обратна връзка от участници

Технологични изисквания:

Не се изисква

Адаптивност за различни участници:

Позволете на учителите да записват или пишат размислите си, ако споделянето на глас им е неудобно.

Коригирайте числовия състав на двойките/групите в зависимост от динамиката на групата.

Предоставете алтернативни примери (онлайн дискусии, срещи на персонала).

Дейност 2

СТРУКТУРИРАН ДЕБАТ

**Препоръчителна продължителност на
дейността: 50 минути Индивидуално/Групово:
Малки групи (4-6 участници)**

Описание на дейността

Въведение (5 мин.)

Водещият обяснява дейността: участниците ще
обсъждат твърдение, свързано с учебния процес,
ще се упражняват в поставянето на себе си на
мястото на другия и ще научат стратегии за водене
на дискусии, основани на взаимно уважение.

Създаване на групи (5 мин.)

Разделете учителите на групи от 4-6 души.

Разпределете ролите: 2-3 души в подкрепа на
твърдението и 2-3 души против него.

Първоначален дебат (10 мин.)

Екипите обсъждат възложената им гледна точка.

Насърчавайте аргументирането, представянето на
доказателства и уважителната комуникация.

ТЕМА № 2

Водене на отворени и уважителни дискусии в класната стая

Размяна на ролите (10 мин.)

Екипите сменят позициите си и защитават противоположната гледна точка.

Наблегнете на разбирането и точното изразяване на другата гледна точка

Групов синтез (10 мин.)

Екипите си сътрудничат, за да намерят обща основа или да обобщят ключовите точки от двете гледни точки.

Запишете обобщението на флипчарт или споделена дигитална дъска.

Размисъл и отчет (10 мин.)

Дискусия с цялата група, ръководена от въпроси:

- Как обръщането на ролите промени разбирането?
- Как този подход може да бъде адаптиран за учениците?
- Какви стратегии помагат дискусиите да останат уважителни и приобщаващи?

Резултат(и):

- Учителите знаят как да структурират дискусии, които насърчават емпатията, комуникацията лице в лице и критичното мислене.
- Учителите могат да използват техники, които насърчават самоизразяването на учениците, като същевременно зачитат различните мнения.

ТЕМА № 2

Водене на отворени и уважителни дискусии в класната стая

Обстановка и материали

Печатни или дигитални въпроси

Таймер

Химикалки

Хартия

Използван педагогически подход:

Структурирана академична полемика, кооперативно обучение, дискусия, базирана на проучване, възприемане на гледна точка.

Технологични изисквания:

По избор - използвайте цифрово анкетиране или Padlet за групов синтез.

Адаптивност за различни участници:

Предложете по-прости или по-малко поляризиращи теми, ако участниците се чувстват неудобно при дебати.

Позволете писмени обобщения на позициите вместо устни.

Осигурете приобщаващо групиране, което да отразява разнообразни гледни точки.

Подкрепящи материали за тази дейност:

Ръководство за фасилитиране на приобщаващи дискусии;

Въпроси за размисъл;

Карти с противоречиви твърдения

Заклучение на темата

Една добре модерирана дискусия е нещо повече от просто обмен на мнения. Тя включва важни житейски умения като емпатия, критично мислене и способността да се преценява кога да се проявява самоувереност и кога да се приемат нови гледни точки. Чрез структурирани стратегии като активно слушане, размяна на роли и уважителна дискусия учителите се научават да създават приобщаващи пространства, където всички гласове се ценят. Когато учителите дават пример и насочват отворения диалог, те помагат на учениците да развият комуникативни умения, емоционална осъзнатост и способности за съвместно решаване на проблеми, подготвяйки ги за уважително участие както в училище, така и в обществото.

Подобряване на междоличностните и социално-емоционалните умения

Резултати

- Учителите могат да разработват и провеждат дейности в клас, които развиват комуникативни умения, сътрудничество, емпатия и умения за поставяне на граници сред всички участници.
- Учителите знаят как да интегрират социално-емоционалното обучение, за да се справят с предизвикателствата на дигиталния живот, като например управлението на взаимоотношенията онлайн и офлайн.
- Учителите са в състояние да подкрепят учениците в справянето с разнообразието и изграждането на здрави връзки с връстниците.

Кратко теоретично описание

Социално-емоционалните умения се развиват с помощта на здрави взаимоотношения между връстници, ефективна комуникация и сътрудничество в класната стая.

Учителите, които разбират и дават пример за емпатия, поставяне на граници и възприемане на гледната точка на другите, подготвят учениците да се справят отговорно както с онлайн, така и с офлайн взаимодействията. Опитните и рефлексивни дейности укрепват тези умения, като позволяват на учителите да разработват приобщаващи, емоционално подкрепящи учебни среди, които насърчават доверието, сътрудничеството и самосъзнанието.

Дейност 1

РАБОТИЛНИЦА ЗА ПОСТАВЯНЕ НА ГРАНИЦИ

Препоръчителна продължителност на дейността:
50 минути Индивидуално/Групово: Индивидуално
+ Малка група

Описание на дейността:

Въведение (5 мин.)

Водещият обяснява колко е важно да се поставят ясни лични и социални граници за емоционалната безопасност на учениците, както онлайн, така и офлайн.

Индивидуална рефлексия (10 мин.)

Учителите размишляват върху сценарий в класната стая или в дигиталната среда, при който границите са били подложени на изпитание (онлайн съобщения, натиск от връстници, групова работа).

Определете: каква граница би могла да подобри ситуацията?

ТЕМА № 3

Подобряване на междуличностните и социално-емоционалните умения

Групов брейнсторминг (15 мин.)

В групи от 4-5 души споделете размислите си и избройте стратегии за поставяне и поддържане на граници за учениците.

Ролева игра (15 мин.)

Групите разиграват стратегии за поставяне на граници в хипотетични сценарии в класната стая или онлайн.

Наблюдавайте и давайте обратна връзка относно комуникацията, яснотата и емпатията.

Обсъждане и размисъл (5 мин.)

Дискусия с цялата група: как да се преподава и демонстрира здравословно поставяне на граници на учениците.

Резултат(и):

- Учителите могат да разработват и прилагат дейности, които развиват комуникацията, сътрудничеството, емпатията и поставянето на граници.
- Учителите знаят как да интегрират социално-емоционалното учене, за да се справят с предизвикателствата на дигиталния живот.

Обстановка и материали

Карти със сценарии

Флипчарт или бяла дъска

Лепящи се бележки

Маркери/Химикалки

Използван педагогически подход

Учене чрез преживяване, кооперативно решаване на проблеми, социално-емоционално учене, ролева игра

Технологични изисквания:

По избор: Цифрова бяла дъска или инструмент за сътрудничество (Miro, Jamboard) за картографиране на стратегии за определяне на граници.

Адаптивност за различни участници:

Включете сценарии, които са културно чувствителни и подходящи за различни контексти в класната стая. Насърчавайте учителите да споделят практики от собствения си културен и образователен опит. Позволете размисъл и дискусия на предпочитаните от участниците езици, където е възможно, за по-голяма яснота.

Подкрепящи документи за това звено:

Работилница за определяне на граници

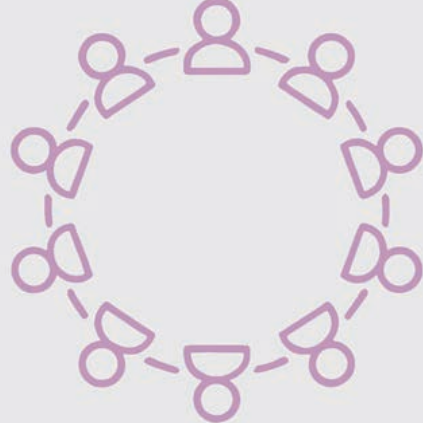
Съвети за учители за определяне на граници - с примери

Заключение на темата

Развитието на междуличностните и социално-емоционалните умения е от съществено значение за създаването на позитивна и приобщаваща учебна среда. Учителите, които дават пример за съпричастност, общуване, сътрудничество и поставяне на граници, създават среда, в която учениците се чувстват в безопасност, ценени и окуражени да изразяват себе си. Ако учителите подпомагат учениците да се ориентират в разнообразието, да изграждат здрави взаимоотношения със своите съученици и да управляват отговорно дигиталните си взаимодействия, тези умения не само ще подобрят атмосферата в класната стая, но и ще помогнат на учениците да придобият умения за ефективно общуване, които ще им служат през целия живот.

ТЕМА № 4

Създаване на безопасни и анонимни пространства за споделяне

Резултати

- Учителите могат да създават надеждни канали, чрез които учениците да споделят мисли и емоции, като същевременно балансират анонимността с отговорността, за да поддържат безопасна атмосфера в класната стая.
- Учителите могат да използват инструменти за самоанализ, като дневници, дигитални платформи или кутии за предложения, за да подкрепят емоционалното благополучие на учениците и да насърчават положителна промяна в поведението.

Кратко теоретично описание

Където има доверие, там процъфтява знанието - а безопасността го прави възможно. Все пак във всеки клас има ученици, на които им е по-лесно да слушат, отколкото да говорят. Създайте пространство, в което те да споделят мислите или тревогите си безопасно, така че всеки да се чувства приет и уважаван.

Някои се отпускат чрез писане; други предпочитат тихи или анонимни варианти. Един обикновен дневник, „кутия за безопасност“ в класната стая или онлайн формуляр предоставят личен канал, чрез който да бъдат чути. Тези инструменти помагат на учителите да забележат чувства, да открият ранни признаци на стрес или конфликт и да видят какво може да влияе на ученето или взаимоотношенията.

Когато учителите реагират - като обръщат внимание на притесненията, адаптират уроците или признават чувствата - те показват грижа и справедливост. Анонимността се нуждае от граници: споделяйте честно и с уважение, а не за да се скриете. Ясните основни правила и последващите действия изграждат доверие.

С времето учениците научават, че отвореността и добротата укрепват общността и че думите им имат значение. Безопасното споделяне не се отнася толкова до инструмента, колкото до взаимоотношенията, които го правят значимо.

Дейност 1

„ПУЛС НА КАРТАТА НА ОБЩНОСТТА“ - ИЗГРАЖДАНЕ НА „БЕЗОПАСНА ЗОНА“

**Препоръчителна продължителност на дейността: 50
минути Индивидуално/Групово: 3-4 души**

Описание на дейността

Въведение (10 мин.):

Водещият представя целта:

Да се създадат безопасни и анонимни пространства за споделяне, където всички ученици могат да изразят своите притеснения.

Започнете с кратка замявка за емпатия: „Помислете за ученик, който рядко говори - какво би могло да му помогне да сподели безопасно?“

Групите начертават опростена карта на класа и отбелязват къде вече има диалог и доверие.

Заедно идентифицирайте основните бариери и връзки.

Планиране (20 мин.):

Обучителят насочва групите да:

Изберат един канал за споделяне: кутия за безопасност, формуляр за обратна връзка, QR формуляр или шкаф за дневници.

ТЕМА № 4

Създаване на безопасни и анонимни пространства за споделяне

Използвайки шаблона „Правила и работен процес“, всеки екип изписва пет ясни правила и прост работен процес: Събиране → Сортиране → Отговор → Проследяване.

Обсъдете как анонимността и отчетността могат да съжителстват на практика.

Тест (15 мин.):

Групите четат кратки примерни „бележки на ученици“, определят нивото на отговор (Зелено, Жълто, Червено) и изготвят кратък, съпричастен отговор. Обучителят модерирва размисъл върху тона, езика и професионалните граници.

Размисъл (5 мин.):

Цялата група споделя ключови правила и прозрения: „Какво прави едно пространство надеждно, а не просто уединено?“

Всеки участник отбелязва една малка стъпка, която да приложи следващата седмица в собствения си клас.

Резултат(и):

- Учителите могат да създадат надеждни канали, чрез които учениците да споделят мисли и емоции, като същевременно балансират анонимността с отговорността, за да поддържат безопасна атмосфера в класната стая.

Обстановка и материали

класна стая/зала за обучение с подвижни столове; флипчарт или бяла дъска + маркери; отпечатан шаблон „правила и работен процес“ (по един на група); хартиени листчета или лепящи се бележки + химикалки; запечатана кутия или голям плик (за физическата версия)

по избор: лаптопи/телефони; ръководство за настройка на Google Form/Padlet (по избор)

Използван педагогически подход

Съчетава експериментално и съвместно учене. Учителите съвместно проектират системи за безопасно споделяне чрез картографиране, създаване на правила и тестване. Кратките симулации изграждат емпатия и отчетност. Рефлексията свързва опита с практиката, подкрепяйки устойчива, основана на доверие промяна в класната стая.

Технологични изисквания:

По избор: устройство + интернет за моделиране на формуляр с QR код

Адаптивност за различни участници:

Работи с или без технологии.

Приложимо за различни предмети, възрастови групи и училищни контексти.

Подсказките и инструментите могат да бъдат опростени, преведени или адаптирани за различни комуникационни нужди.

Гъвкавото време, размерът на групата и начините на участие подкрепят приобщаващото участие.

Дейност 2

КРЪГ НА РЕФЛЕКСИЯ

Препоръчителна продължителност на дейността:
45-50 минути Индивидуално/Групово: група 3-4

Описание на дейността

Въведение (8 мин.):

Водещият представя

инструменти за рефлексия, които помагат на
учениците да изразяват емоциите си, да забелязват
модели на поведение и да предприемат
положителни действия.

Участниците си припомнят момент, в който
обратната връзка от учениците е променила подхода
им към преподаването, и споделят кои аспекти от
обратната връзка са помогнали за разбирането и
емпатията им.

Създаване (20 мин.):

Водещият представя примери за инструменти, които
помагат рефлексията:

Кутия за предложения / Табло „Вие казахте - ние
направихме“

- Формуляр за обратна връзка
- Седмичен дневник
- Дигитална рефлексивна верига
- Колело за проверка на емоциите

ТЕМА № 4

Създаване на безопасни и анонимни пространства за споделяне

Групите създават рефлексивна верига - въпрос → отговор на ученика → обратна връзка от учителя → видима промяна - показваща как рефлексията изгражда доверие, емпатия и отговорност.

Тест (12 мин.):

Групите обменят и изпробват инструментите си, като отбелязват кои въпроси са безопасни, мотивиращи или ясни.

Рефлексия (8 мин.):

Цялата група определя един инструмент или въпрос, който да изпробва през следващата седмица, и обсъжда как малките, последователни моменти на рефлексия могат да формират атмосферата в класа и да укрепят взаимоотношенията.

Резултат(и):

- Учителите са в състояние да използват инструменти за рефлексия, като дневници, дигитални платформи или кутии за предложения, за да подкрепят емоционалното благополучие на учениците и да насърчат положителна промяна в поведението.

Среда и материали

Класна стая или зала за обучение с подвижни столове за групово работа.; Флипчарт или бяла дъска с маркери; Отпечатан шаблон за цикъл на рефлексия (по един на група); Хартиени или дигитални дневници за примерни рефлексии ;Лепящи се бележки и химикалки.

ТЕМА № 4

Създаване на безопасни и анонимни пространства за споделяне

По избор: устройства с достъп до интернет за демонстриране на инструменти за рефлексия като Google Forms или Padlet.

Използван педагогически подход

Съчетава учене чрез преживяване, рефлексия и сътрудничество. Учителите проектират и тестват инструменти за рефлексия, които отразяват гласа на учениците и емоционалната им осъзнатост. Дейността свързва практиката с емпатията, като помага на учителите да създадат последователни навици, които подкрепят саморегулацията, доверието и положителното поведение.

Технологични изисквания:

По избор: устройство и интернет връзка за демонстриране на инструменти за рефлексия като Google Forms или Padlet.

Адаптивност за различни участници:

Работи със или без технология.

Може да се използва във всеки предмет или възрастова група.

Подканите и инструментите могат да бъдат опростени или преведени.

Гъвкаво време и размер на групата за различни условия.

Подкрепящи материали за тази дейност:

Модул 6 Раздел 4 - Безопасни и анонимни пространства за споделяне

Заключение на темата

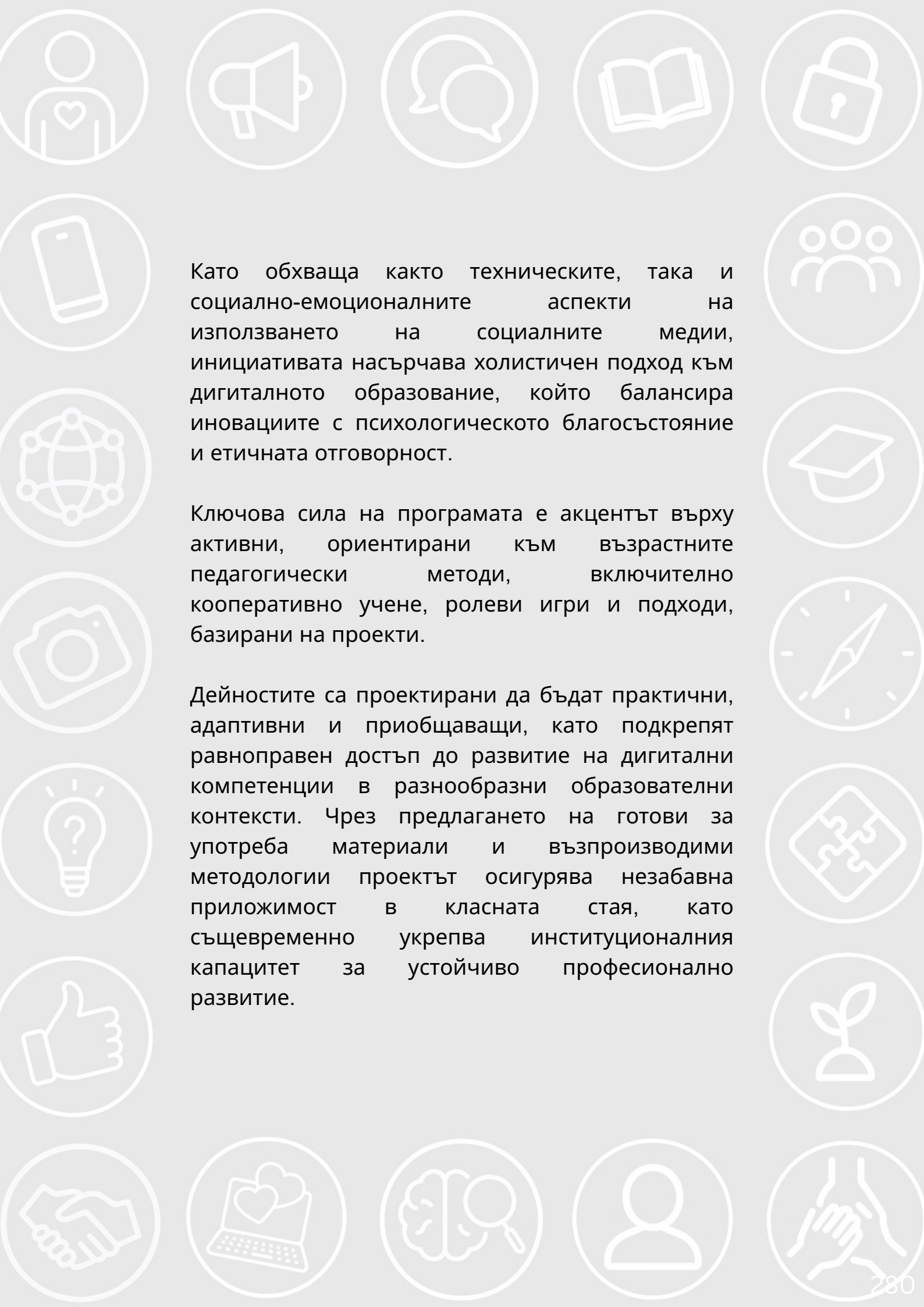
В тази тема учителите се запознават с два начина за изграждане на доверие и подкрепа на емоционалното благополучие. Дейност 1 се фокусира върху създаването на безопасни и анонимни пространства, където всеки глас може да бъде чул без страх. Дейност 2 разглежда инструменти за самоанализ, които улесняват споделянето и насърчават развитието и положителната промяна. Заедно те показват как откритостта, емпатията и последователната обратна връзка създават класни стаи, в които учениците се чувстват ценени, разбрани и готови да учат.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Програмата за обучение на учители „PeerCo“ предоставя на учителите от средните училища структурирана и всеобхватна рамка за подпомагане на учениците на възраст 15-19 години при ориентирането им в сложния свят на социалните медии и дигиталния живот. Чрез шест внимателно разработени модула програмата укрепва компетенциите на учителите в областта на дигиталната грамотност, критичното мислене, осведомеността за психичното здраве, практиките за сътрудничество и създаването на позитивна и приобщаваща среда за учене.

Разработена в рамките на стратегическо партньорство по програма „Еразъм+“, в което участват шест държави, програмата отговаря пряко на европейските приоритети в областта на развитието на дигиталните компетенции, благосъстоянието в образованието и насърчаването на активното гражданство. Тя предоставя на педагозите знания и увереност да интегрират ефективно дигиталните инструменти, да оценяват критично онлайн съдържанието и да насърчават отговорно дигитално поведение.

Като обхваща както техническите, така и социално-емоционалните аспекти на използването на социалните медии, инициативата насърчава холистичен подход към дигиталното образование, който балансира иновациите с психологическото благосъстояние и етичната отговорност.

Ключова сила на програмата е акцентът върху активни, ориентирани към възрастните педагогически методи, включително кооперативно учене, ролеви игри и подходи, базирани на проекти.

Деятностите са проектирани да бъдат практични, адаптивни и приобщаващи, като подкрепят равноправен достъп до развитие на дигитални компетенции в разнообразни образователни контексти. Чрез предлагането на готови за употреба материали и възпроизводими методологии проектът осигурява незабавна приложимост в класната стая, като същевременно укрепва институционалния капацитет за устойчиво професионално развитие.

По отношение на дългосрочното въздействие, програмата PeerCo насърчава транснационалното сътрудничество и обмена на най-добри практики, укрепвайки европейското сътрудничество в областта на образованието и обучението. Нейната модулна и преносима структура позволява разширяване и адаптиране извън първоначалното партньорство, като гарантира, че резултатите от проекта могат да продължат да носят полза на училища, педагози и ученици в различни национални контексти.

Педагогическата програма за обучение PeerCo позиционира учителите като проактивни и рефлексивни водачи, способни да подкрепят младите хора в развиването на устойчивост, критично съзнание и здравословен баланс между онлайн и офлайн живота им. По този начин тя допринася значително за европейската цел за изграждане на дигитално компетентни, социално отговорни и ориентирани към благополучието учебни общности, подготвени да посрещнат предизвикателствата на развиващото се дигитално общество.

Програмата за обучение на учители PeerCo установява устойчив и преносим модел за професионално развитие на учителите, който укрепва европейското сътрудничество и допринася конкретно за дългосрочното развитие на дигиталните компетенции и благосъстоянието в образованието.

Проектът „PeerCo: Подпомагане на учениците от средното образование в борбата срещу дезинформацията в социалните медии чрез сътрудничество“ се съфинансира от Европейския съюз. Мненията и възгледите, изразени в настоящата публикация, са изцяло на авторите ѝ и не отразяват непременно позицията на Европейския съюз или на Испанската служба за интернационализация на образованието (SEPIE). Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган носят отговорност за тях.

(CC BY-SA) : Имате право да споделяте - да копирате и разпространявате материала във всякакъв вид носител или формат, както и да адаптирате - да преработвате, промените и надграждате материала за всякакви цели, включително и с търговска цел. Лицензодателят не може да отмени тези права, стига да спазвате условията на лиценза, както е посочено по-долу:

Приписване - трябва да посочите подходящ източник, да предоставите линк към лиценза и да посочите дали са направени промени. Можете да го направите по всякакъв разумен начин, но не по начин, който предполага, че лицензодателят ви подкрепя или одобрява вашата употреба.

Споделяне при същите условия - ако преработвате, трансформирате или създавате на базата на материала, трябва да разпространявате своя принос под същия лиценз като оригинала.

Без допълнителни ограничения - не можете да прилагате правни условия.

PEERCO: ПОДПОМАГАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ СРЕДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В БОРБАТА СРЕЩУ ДЕЗИНФОРМАЦИЯТА В СОЦИАЛНИТЕ МЕДИИ ЧРЕЗ СЪТРУДНИЧЕСТВО

2026 Г.

Това произведение е
лицензирано под Creative
Commons

Co-funded by
the European Union

Лиценз - Некомерсиално - Споделяне при
същите условия 4.0 Международен.

2024-1-ES01-KA220-SCH-000244626